

VŠUDYBYLOVY CESTY

a

DOBRODRUŽSTVÍ

V ZEMI TRPASLÍKŮ A OBRŮ.

DLE SWIFTOVA A KAMBERGOVA »GULLIVERA«

mládeži vypravuje

FRANT. JAR. PEŘINA.

S 12 obrazy v barvotisku dle původních akvarel prof. K. Ofterdingra.

V PRAZE.

NÁKLADEM KNIHKUPECTVÍ B. STÝBLA.

PŘEDMLUVA.

Milí, mladí čtenáři moji! V knize této dočtete se předivných příběhů ze země *trpaslíků a obrů* — tak podivných, že bych jim sám nevěřil, kdyby pan Všudybyl výslovně netvrdil, že všechna tato skorem báječná, někdy ovšem také velice žertovná dobrodružství *sám* zažil. A o tom všem vypravuje pan Všudybyl velmi obsírně ve zvláštní, jím sepsané knize, z níž Vám tuto pro zábavu a poučení vše to, co zdálo se mi pro Vás příhodným, podávám.

»Kdo pak byl pan Všudybyl?« ptáte se asi a to právem; »jest hoden, abychom vypravování jeho věřili?«

»Arciže,« odpovídám bez rozpaku, »Vy pak, až mne vyslechnete, přisvědčíte mi.«

Všudybyl žil asi před 200 roků a byl krajanem naším. Ještě dědeček jeho byl českým statkářem, ale bouře třicetileté války a neštěstí, stihnuvší té doby vlast naši, přinutily jej k vystěhování se z Čech. Jako přemnozí jiní čeští vystěhovalci, obrátil se do Anglie, kdež se usadil a nový domov si založil. Tam narodil se také náš Všudybyl. Rodičové jeho, těšíce se značné zámožnosti, dali mu vychování nejpečlivější. Všudybyl nabyt na vysokém učení rozsáhlých vědomostí a že se pilně učil, byl po několika letech za doktora lékařství povýšen. Usadiv se v Londýně, oženil se. Ale povolání jeho živilo jej velmi

špatně; umínil si tedy, že opustí Anglii a na některém korábu úřad lodního lékaře přijme. V postavení tomto nabyt mnohých vzácných zkušeností a zažil přemnohá dobrodružství, která svého času v nové jeho vlasti veliký hluk působila a velmi obdivována byla.

Teď znáte již pana Všudybyla a doufám, že, co jsem Vám o něm pověděl, úplně postačí, abyste mu důvěru svoji věnovali. O cestách svých i dobrodružstvích, jichž při tom zažil, o mravech a obyčejích národů, které poznal a mezi nimiž žil, bude vám v následujícím on sám vypravovati.

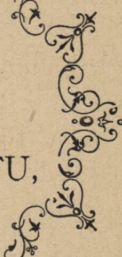
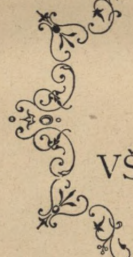
Přál bych si upřímně, aby se Vám prostý způsob vypravování Všudybylova zalíbil a abyste se potěšili knihou touto, již nakladatel z lásky k Vám tak skvostně upravil.

V PRAZE v listopadu r. 1882.

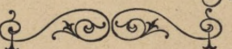

J. T.

DÍL PRVÝ.

VŠUDYBYLOVA CESTA DO LILIPUTU,
ZEMĚ TRPASLÍKŮV.

HLAVA PRVÁ.

Loď, na níž se Věšdy byl plavil, ztroskotá se a bouře zanese jej na ostrov trpaslíků Liliput. — Věšdy byl upadne v zajetí a jest dopraven na voze 1500 koní taženém do hlavního města, kdež mu opuštěný chrám za byt vykázán.

Deset roků konal jsem jako lodní lékař rozličné cesty po moři; byl jsem ve Východní Indii, v Americe severní i jižní a nikdy nepříhodilo se mi něco zvláštního. Všude všímál jsem si bedlivě mravů a obyčejů národů, s nimiž jsem do styku přišel a naučil jsem se řečí jejich. Teprve v jedné náctém roce zažil jsem dobrodružství tak neobyčejné, že zasluhuje, aby i příštím věkům zachováno bylo a to budu Vám zde, milé dívky, prostě a slovy nelíčenými vypravovat, jsa přesvědčen, že Vás příhody mé nemálo zajímají a baví budou.

Bylo to z jara roku 1699, když jsem, nejša právě jinak zaměstnán, přijal pozvání kapitána Richarda, abych za podmínek velmi skvělých loď „Antilopu“, jeho správe svěřenou a právě do jižního moře plovoucí, provázal. Přijal jsem nabídnutí to a dne 4. května vypluli jsme z přístavu Bristolského. Plavba dařila se z počátku výborně. Po několik týdnů letěla pyšná loď naše

s větrem o závod po zrcadlové hladině moře, až tu jednoho dne povstala mimo očekávání prudká bouře, jež nás na severozápad k ostrovům Vandimenským zahнала. Doufali jsme, že budeme moci ku břehům ostrovů těchto přistáti a že podaří se nám najíti bezpečný přístav, ale naděje naše byla marná. Bouře stále rostla a zmítala korábem naším tak, že jsme vybočili s původní své dráhy a konečně ani nevěděli, kde se vlastně nacházíme. Lodníci, velikým namáháním zmožení, rozmohli se nám většinou a nebyli s to loď, jež právě nyní silných páží potřebovala, udaným směrem vésti. Také potrawy počalo se nám nedostávat a to, co jsme ještě měli, bylo po většině vodou skulinami do korábu našeho vnikající zkaženo. Stával se tedy stav náš den co den povážlivějším.

Jednoho dne nastala velmi hustá mlha a v té zpozorovali jsme k hroznému zděšení svému, že nacházíme se nedaleko úskalí, k němuž se loď naše prudce hnala. Vykřikl jsme všichni hrůzou a kde kdo

byl, přičiňoval se ze všech sil, aby odvrátil nebezpečí nám hrozící. Avšak již bylo pozdě; vichřice zuřila s prudkostí tak velikou, že všeliké namáhání lidské bylo marným. Loď naše hnala se přímo na úskalí, o něž se vlny mořské s ohlušujícím rachotem rozrážely. V té chvíli hrozného nebezpečí spustil jsem za pomoci několika námořníků ochrannou lodici na moře, v níž doufal jsem se — bude-li možno — zachrániti. Kapitán klečel s ostatními lodníky na palubě a modlili se; cítili velmi dobře, že lidská moc jim více nepomůže a hledali ochrany u Pána nadhvězdného. Bouře vztekala se však dále, loď naše sténala a duněla — náhle pocítili jsme prudký náraz, „Antilopa“ zachvěla se jako slabounká třtina, pak následoval hrozný praskot a lámání dřev — pyšná loď naše změnila se v smutné trosky.

Vskočil jsem se šesti lodníky do uchystané loďky; namáhali jsme se nadlidsky, ale což jest síla lidská proti zuřícím živlům. Asi půl hodiny zmítaly vlny loďkou naší, konečně nám ji však veliká vlna překotila a my, poručivše duše své Bohu, spadli jsme do vody. I nám mělo být širé moře hrobem.

Čím a jak se stalo, že i já jsem neutonul, nevím; pozbyl jsem v té hrozné chvíli úplně vědomí. Bezpochyby ale že mne nějaká útrpná vlna na břeh vyvrhla. Když jsem z mdloby své procitnul, přestala již bouře a slunce sklánělo se k západu. Povstal jsem a šel asi půl hodiny do vnitra země, abych se ohlédl po nějakém příbytku anebo jiném vhodném místě, kde bych přenocoval. Chodil jsem dlouho sem a tam, konečně však jsem byl tak unaven, že vrhnul jsem se na zemi, jež byla nápadně krátkou, ale jemňounkou a měkounkou travou porostlá. Brzy na to jsem

pevně usnul a spal jsem tak tvrdě a pokojně jako snad nikdy v životě svém. Když jsem se probudil, byl již dávno den; jelikož jsem ležel na znak, svítilo mi slunko do obličejce, což mi bylo velice odporným. Chtěl jsem tedy vstáti, ale tu pozoroval jsem k nemalému překvapení svému, že sebou ani hnouti nemohu. — Byl jsem jako ochromený.

Když jsem se pozorněji kolem sebe rozhlédl, poznal jsem, že na rukou i nohou spoután jsem, ba i vlasy mé byly šňůrami ke kolkům, v zemi zaraženým, pevně přivázány. Pokusil jsem se, abych se pout svých sprostil, ale namáhání mé nemělo žádoucího výsledku, tak pevně spoután jsem byl.

Přemýšleje o neveselém stavu svém a jakým způsobem asi z něho vyvážnu, zaslechnu kolem sebe jakýsi podivný šumot, tak asi jakoby mne rojící se včely obklopovaly nebo pištící myši obskakovaly. Zároveň cítil jsem, že se jakési živé bytosti na mne drápou a po stehně mém poskakují. Některé z nich přišly opatrně až na prsa má, ba nejdovádlivější z nich přiblížily se až obličej mému. Zvědavostí puzen, co to asi jest, nadzdvihl jsem, pokud možná bylo, hlavu a tu spatřil jsem k nesmírnému překvapení svému podivné malé lidičky. Mocným trhnutím zbavil jsem pravou ruku svojí pout a povolav silným hlasem: „Vari z cesty!“ přešel jsem jí tělo své, jako bych mouchy chytat chtěl. Výkřik můj měl hrozný účinek. Poděsil jsem jím tolik ty lidičky, že zděšení horem pádem utíkali, se tlačili, strkali a šťouchali, nic toho nedbajíce, že mnozí z nich v pravo a v levo se mne dolů padají; jeden pak z nich uvízl mi mezi prsty.

Kdož popíše udivení mé! Když jsem se na malinkého svého zajatce bedlivěji

podíval, poznal jsem, že to skutečný člověk, ale pouze asi na píd veliký. Mužiček ten tvářil se velmi rozumně, měl na sobě slušný pestrý oděv, malinký luk a podobné střely držel v rukou, na zádech pak měl drobnounký touleček plný šípeků. Pozdvihl jsem malinkého toho tvora do výše, abych si ho lépe prohlédnouti mohl, ale tu uslyšel jsem úzkostlivé volání mnohých hlasů, které však opět brzy umklo. Hned na to velel někdo: „Tolgo tonak!“ což, jak jsem se později dověděl, po česku znamená: Vystřelte!

V témže okamžiku pocítil jsem jakousi bolest v pravici své; bylo mi, jakoby mě někdo jemnými špendlíky píchal, a poznal jsem, že po mně asi tisíc šípů vystřeleno bylo. Pohněván tím, snažil jsem se opět zbaviti se pout svých a skutečně se mi po delším namáhání podařilo, tak se uvolniti, že jsem mohl aspoň hlavu trochu nadzvednouti a kolem sebe se rozhlédnouti.

Viděl jsem, že nalezám se na rovině, jejíž konce nebylo lze dohlédnouti. Mnoho tisíc mužičků, podobných tomu, jehož jsem dosud v ruce držel, obkličovalo mne a ti se mne buď báli, buď hleděli udiveně na mne. V dále zahlédl jsem velké město, jehož domy tak malinké byly, že podobaly se domečkům, s nimiž si u nás děti hrají. Nyní teprv poznal jsem, že mne bouře zanesla do Liliputu, podivné té země, o níž mi dědeček tolik předivných, víře skorem nepodobných věcí vypravoval, kam však až dosud žádný cestující nepřišel.

Když mne malí ti tvorové ve trávě spícího našli, báli se mne, a domnívajíce se, že bych snad mohl jim a zemi jejich býti nebezpečným, spoutali mne a připevnili co možná nejdůkladněji k zemi. Když pak se mi podařilo, jednoho z nich

polapiti, vystřelili na mne ostatní, chtějíce mne usmrtiti.

Jelikož první výstřel, přímo na mne mířený, neměl nižádného výsledku, vystřelili podruhé do vzduchu, chtějíce, aby šípy na mne obloukem dopadly, tak jako se asi děje v Evropě, hází-li dělostřelci pumy a granáty na nepřítele. Celé množství šípů zarylo se do šatů mých, já však sotva že jsem je cítil. Na to namířili někteří zlomyslní mužičkové luky své na nos můj, ale sotva že jsem úmysl jejich pozoroval, snažil jsem se drahý tento klenot tím proti útokům jejich chrániti, že jsem malého svého zajatce na něj posadil, tak že by jej museli zastřeliti, kdyby nebyli v podivných svých žertech ustali. Když pokazil jsem jim tuto zábavu, vrhlo se několik mužičků na mne a doráželi kopími a oštěpy na boky mé. Na štěstí neměli tolik síly, aby spodní můj kabátec z kůže bývolí probodli a tak neutrpěl jsem ani tentokráte nižádného většího poranění.

Poznal jsem, že násilím s nepřátely svými ničeho nesvedu a umínil jsem si po krátkém uvažování, že pokusím se o získání si přátelství malinkého národa, do jehož země mne osud mimo nadání zanesl. Postavil jsem tedy zvolna zajatce svého na zem a ulehл opět do trávy. Čin můj zbudil mezi shromážděnými nesmírný jásot. Někteří z nich přiskočili k trpaslíkovi, mnou puštěnému, a nesli jej ve vítězoslávě tam, kde stála hlavní tlupa těch lidiček, jiní však jali se provázky, jimiž vlasy mé přivázány byly a z nichž některé povolily, opět napínati a zaráželi kolíky pevněji do země. Nevšiml jsem si toho a dělal, jako bych nevěděl, co zamýšlejí, a to bylo příčinou, že i mužičkové v nepřátelství svém ustali a více na mne nestříleli.

Hukot a bzučení kolem mne však rostlo a zmáhalo se stále, z čehož jsem poznal, že trpaslíků stále přibývá. Po nějaké chvíli zaslechl jsem poblíž pravého svého ucha jakési klepání a bušení, tak jako by velký počet tesařů o nějakém dřevěném stavení pracovalo. Tak trvalo to asi hodinu bez přestání, načež jsem zaslechl nějaký povel. „Langro dehul san!“ (Uvolněte mu hlavu!) zvolal někdo, těsně u mne stojící a v témže skorem okamžiku byly provazy a pásy na levé straně mé hlavy přefříznuty. Jak přirozeno, obrátil jsem ihned hlavu na pravo, abych viděl, cože bylo příčinou toho stálého klepání. A tu spatřil jsem dřevěné lešení půl metru vysoké, k němuž byly tři žebříky přiloženy. Ze středu shromážděných vystoupil právě mužiček, o poznání větší a šťihlejší ostatních a kráčel vážně směrem k lešení. Byla to, jak jevílo se na první pohled, nějaká osoba od stavu; svrchní oděv vznešeného toho muže končil bohatě ozdobenou vlečkou, kterou za ním páže, nejsoucí větší nežli můj maliček, neslo. Dva tělnatější páni kráčeli po boku muže vznešeného a všickni čtyři vystoupili slavnostně a za hlubokého ticha lidu na lešení.

Když vylezli nahoru, přistoupil nejvzácnější z nich až k samému okraji lešení a měl ke mně dlouhou řeč. Jakkoli mi byla řeč jeho úplně cizí a místy kvákáním žab a pištěním myši se podobala, porozuměl jsem z posuňků jeho, že mi hrozí a přikazuje, abych nechal ty maličké lidi na pokoji a nepřátelsky k nim se nechoval. Zároveň mi projevil soustrast nad bídným stavem mým a sliboval mi velicos, budu-li se dobře a spůsobně chovati.

Vzdychl jsem z hluboka a pozdvihl levou ruku svojí k slunci, v celé kráse

nade mnou se lesknoucímu, tak jakobych je chtěl volati za svědka tvrzení svého, že jsem nejdobromyslnější a nejmírumilovnější člověk na světě. A bylo tomu, aspoň v tomto okamžiku, skutečně tak. Byl jsem unaven na smrt a hrozný hlad mne trápil. Přemýšlel jsem, jak bych to sdělil trpaslíkům a oddával jsem se naději, že nebudou tak nelidští, aby mne nechali hlad a žízeň trpěti. Otevřel jsem tedy ústa a ukazuje do nich prstem, tvářil jsem se, jakobych něco žvýkal, pak sevřel jsem ruku, přiložil ji k ústům a dělal, jako bych z ní pil. Byl to sice trochu neslušný výklad, ale nouze láme železo — a co nejlepšího, trpaslíci porozuměli mi úplně.

Sotva že mi Hurgo — tak totiž toho velmože nazývali — porozuměl, ihned mi dával posuňky na jevo, že bude žádosti mé vyhověno, zároveň však oznámil národu dole shromážděnému, že nejsem lidojed, alebrž že žádám za obyčejnou potravu. Zpráva ta překvapila mile ty lidičky i propukli v jásavý pokřik a rozběhli se na vše strany, snášeje veliké množství rozličných potravin.

Hurgo, sestoupiv s lešení, poručil, aby několik žebříků k bokům mým přiloženo bylo. Asi sto mužičků vylezlo po nich na mne, a ti přinášeli mi veliký počet košíčků, mističek a jiných nádob, naplněných úpravnými pokrmy. Bylo to maso rozličných zvířat a vše výborně upraveno. Dal jsem se chutě do jídla a prázdnil nádobku po nádobce a košíček po košíčku. Smažená kuřata i pečené husy vstrčil jsem celé do úst, menší drůbež polykal jsem po tuctech a přidával vždy k tomu ještě několik bochníků dobře vypečeného chleba, jež nebyly však větší než náš bohatý hrách.

Mužičkové mne obsluhující divili se náramně hrozně mé chuti a žásli, vidouce, jak zásoby jimi snešené ve mně mizí.

Nasytiv se poněkud, prosil jsem o něco k pití. Hned přivalili mužičkové dva z největších sudů, jaké měli, ke mně, vytáhli je velice obratně na mne, postavili jeden z nich na moji ruku a vyrazivše dno jeho, vyzvali mne, abych si připil. Pozdvihl jsem soudek do výše a vyprázdnil ho jediným douškem, což ostatně bylo zcela snadné, an v něm nebyla ani třetina litru tekutiny. Nápoj ten mi velmi chutnal; pil se jako burgundské víno, jen že byl mnohem sladší a příjemnější. Bez dlouhého rozmýšlení vyprázdnil jsem druhý soudek a prosil, aby mně ještě dali vína. Vyhověli žádosti mé a v krátce leželo pět, šest prázdných soudeků na prsou mých. Když ale jsem ještě neměl dost a žádal za nový nápoj, sdělili mi, že již ničeho nemají a že musím vzít za vděk tím, co mi poskytl.

Vidouce, jak statně popíjím, vyskali malí ti chlapci o překot, tančili a křepčili, jakoby se byli minuli rozumem. Konečně mne někteří z nich požádali, abych soudečky na prsou mi ležící opět dolů svalil a tak jim namáhavé práce ušetřil. Vyhověl jsem ochotně žádosti jejich, abych jim však nějaké potěšení způsobil a důkaz síly své podal, vyhazoval jsem soudečky vysoko do vzduchu, tak že velikým obloukem k zemi dopadaly, což vždy hlučným jásotem přivítáno bylo. „Ekina degal! ekina degal!“ (Zdráv buď host náš!) volali ti malí neposedové a křičeli, že mne až uši z toho brněly.

Nemohu zatajit, že jsem několikrát pocítil pokušení, několik těch po mně bezohledně se prohánějících a poskakujících červíků jediným mávnutím rukou la-

piti a o zem jimi mrštiti, ale vždy vzpomněl jsem si na slib učiněný Hurgovi, že se totiž mírně chovati budu a nepřátelsky proti trpaslíkům nevystoupím. A pak mne ti maličtí červíkové právě tak skvěle pohostili, že by to býval nejčernější nevděk, kdybych jim byl nějakým způsobem ublížil a radost pokazil. Zůstal jsem tedy tichým a divil se v duchu neohroženosti těch lidíček, kteří, ač dobře moji ohromnou sílu znali, bez bázně a strachu po mně se procházeli, bedlivě si mne prohlížeje.

Když králův vyslanec viděl, že jsem se nasytil a že již ničeho k jídlu ani pití nežádám, přiblížil se opět ke mně. Opatrně vylezl po stehně mém nahoru a šel, provázen jsa dvanácti trabanty, přímo k obličeji mému. U brady se mi zastavil, rozvinul nějaký papír, opatřený velikou na pestré nití visící pečeti, a přistrčil mi ho až skorem k očím, načež měl ke mně dlouhou řeč. Mluvil velmi rozhodně a s důrazem, ale ne hněvivě a ukazoval stále jistým směrem, kdež, jak jsem se později dověděl, hlavní město země té leželo. Ze všeho toho vyrozuměl jsem, že mne asi k rozkazu panovníka země té někam zaveztí chtějí a dával jsem posuňky na jevo, že jsem ku všemu ochoten a půjdu, kamkoli mne povedou, ovšem budu-li svoboden. Ale sotva že jsem žádost svojí Hurgovi projevil, pokynul mi tento nevrle rukou a dal mi na srozuměnou, že toliko co vězeň dále dopraven býti mohu, hned ale doložil, že o pohodlí mé co nejlépe bude postaráno.

Odmítnutí žádosti mé velice mne pohněvalo, tak že jsem se opětně o přetrhání pout svých pokusil, ale dešť šípů, jež se na mne opět se všech stran sypati počaly, poučil mne, že není radno s těmi trpaslíky žertovati a že nejlépe udělám, oddám-li se trpělivě svému osudu a vy-

čkám-li příhodnější chvíle k uskutečnění svého úmyslu. Oznámil jsem tedy královu vyslanci, že jsem ku všemu ochoten, a že mohou se mnou naložiti, jak jim libo.

Velice potěšen rozhodnutím svým, usmál se Hurgo přívětivě na mne, uklonil se hluboce a poroučel se mi i s komonstvem svým. Zajisté pospíchal, aby králi země té zprávu o výsledku poselství svého podal. Prve však než se vzdálil, dal kolem stojícím rozkaz, aby mne pout zbavili.

Ihned cítil jsem, že se těch malých lidiček hemží kolem mne jako mravenců a všichni že o tom pracují, aby levou mou stranu provazů, jimiž spoutána byla, zbavili. Po delším namáhání podařilo se jim to tak dalece, že jsem se na pravou stranu obrátiti mohl. A již tu byli opět jiní, kteří obličej i ruce moje, šípy dosti značně poraněné, jakousi libě vonící masťou mazali. Palčivá bolest, velmi mne trápící, ihned pominula, já pak upadl jsem v tvrdý, velmi tvrdý spánek.

Jak obecně známo, jsou Liliputáné velmi obratní strojnici a viděl jsem později v zemi jejich některé stroje, které důmyslu jejich k veliké ctí byly. Sám král jest výtečným stavitelem strojů a předchází v tom národu svému skvělým příkladem. Tak sestrojil velmi umělé dřevěné lešení, dva a půl metru dlouhé a na dvaadvaceti kolách spočívající, jehož se k dopravování velkých kmenů z lesů královských užívá. Také dává někdy král válečné lodě, z nichž některé až dva a půl metru dlouhé a metr široké jsou, přímo v lesích, kde jest důstatek dříví, stavěti, a ty se pak také na obrovském povozu tom k moři dovážejí.

Jakmile tedy Jeho královský Majestát zvěděl, že spím a že se ze spánku svého tak brzy neprobudím, rozkázal, aby pět

set tesařů obrovský vůz jeho tak upravilo, abych na něm do hlavního města převezen býti mohl. Trvalo-li to dlouho, než byl vůz až ke mně dopraven, vyžadovalo nesmírného namáhání mojí obrovitou postavu na stroj ten, jenž byl asi šest centimetrů vysoký, pozdvihnouti a uložit. Jelikož zasluhuje obdivu, jak důvtipně trpaslíci záhadu tuto rozřešili, chci se také o tom zde šířeji zmíniti. Nejprve postrčili stroj až do mé bezprostřední blízkosti, pak přivlečeno pěti sty tesaři osmdesát kůlů, každý na třicet centimetrů dlouhý. Polovina kůlů těchto byla po levé mé straně, polovina po mé pravé straně do země zaražena. Nahoře na kůlech připevněny byly kladky a přes ně vedeny provazy, asi jako rezná nit silné. Provazy tyto byly opatřeny háky, na nichž visely oka a stužky, které mně na ruce nastrčeny nebo kolem krku, těla a nohou obtočeny byly.

Když ukončeny tyto rozsáhlé přípravy, rozkázáno devíti stům nejsilnějších mužů, aby uchopili se konců provazů a na povel dozorce, jenž mužstvo své stálým voláním: „Uf hupp! Hupp uf!“ povzbuzoval, všichni najednou ze všech sil táhnouti počali, a tak dlouho v práci neustali, až by mne nadzdvihli a jako na houpačce drželi. Nyní bylo již snadno povoz pode mne podsoupnouti a mne opatrně naň položit. Když se tak bylo stalo, uvázali mne pevně, abych se nesvalil a zapřáhli patnáct set nejsilnějších ořů z královské konírny, z nichž byl každý skorem dvanáct centimetrů vysoký. Koníci ti měli překrásné hřívy a výstroj jejich byla hojně stříbrem pokryta. Táhli a namáhali se co nejvíce, ale šlo to velmi zvolna a cesty do sídelního města, asi na půl hodiny od místa, kde mne našli, vzdáleného, ubývalo velmi pomalu.

C. Offendungen. p.

Jeli jsme asi čtyři hodiny, když dáno znamení, aby podivný ten průvod zastavil, a koním aby popřáno bylo odpočinku. Po celý ten čas jsem se neprobudil, až teprve nyní byl jsem zvláštní velmi směšnou náhodou ze sna vyrušen. Král mi totiž nedůvěřoval a nařídil, aby celý tisíc gardistů kolem povozu šlo a každý pohyb můj střežilo. Pět set jich neslo pochodně, druhá polovice pak byla šípy a luky vyzbrojena a připravena, na mne vystřeliti, jakmile bych se podezřele pohnul. Když se vůz zastavil, napadlo jednomu z důstojníků gardových, aby se podíval, jak můj nos, jenž se mu zdál vysokou horou býti, z blízka vypadá. Vylezl na vůz a po stehnech mých vyšel mi na prsa a od tud krácel zmužile až k samému nosu mému. Zde se zastavil a tasiv meč počal jím v nose mém štourati; proč, nemohu si po tu chvíli vysvětlit, bezpochyby z té příčiny, že by byl rád zvěděl, kamže vedou veliké otvory v něm se nalezající. Kordisko všetečkovy lehtalo mne však jako klásek slámy, i začal jsem se ošklibati a než se toho kdo nadál, kýchnul jsem nerázně. Malý důstojník zasáhnut vlhkým proudem vzduchu, z nosu mého se ženoucím, odletěl jako pleva stranou a spadl na lešení. Na štěstí neutrpěl žádného poranění a zaplatil zvědavost svoji pouhým leknutím. Přátelé a soudruzi jeho smáli se mu však ještě dlouho pro nezdařené jeho hrdinství.

Nato pokračovali jsme v cestě a že nás žádná další nehoda nestihla, dorazili jsme k večeru třetího dne asi na sto metrů před město. Král vyšel nám s celým dvorem svým v ústřety a sotva že mne zahlídl, chtěl na mne člověka obra, jak mne nazval, vylézt, aby si mne rádně prohlédl. Ale velmožové říše opřeli se rozhodně úmyslu takovému, nechťce ni-

jak trpěti, aby se Jeho Veličenstvo vydávalo v tak veliké nebezpečí.

Konečně zastavil se vůz, na němž jsem byl vezen, před městem u nějakého starého chrámu, největší a nejprostranější to budovy v celé říši. Chrám ten byl opuštěný a lid se mu vyhýbal, pokládaje jej za znesvěcený; stalať se v něm před dávnými lety vražda, a od té doby nekonal se v něm bohoslužby. Tato pustá budova vykázána mi za obydlí. Veliká, k severu obrácená brána byla něco přes metr vysoká a půl metru široká, tak že jsem jí bez obtíže prolezti mohl. Na obou stranách brány, asi na dvacet centimetrů od země, nalezalo se malé okénko; v jednom z nich přikoval dvorní kovář k silným železným kruhům devadesát řetězů, z nichž každý tak silný byl jako řetízky, na nichž dámy naše hodinky své nosí. Všechny řetízky tyto byly na tři metry dlouhé a upevnili mi je třiceti šesti visacími zámký k levé noze.

Naproti chrámu, na druhé straně silnice, stála vysoká věž, na niž král, provázen nejvyššími úředníky říše, vystoupil, aby si mne pokud možná důkladně prohlédl. Za touže příčinou přihrnulo se sem na jedenkráťstotisíc lidí z města, a ti všickni zevlovali na mne a tlačili se kolem mne, pokládajce se za šťastné, mohli-li se šatu nebo těla mého dotknouti. Přes to, že král přísně zakázal, aby mne nikdo neobtěžoval a strážím kolem mne rozestaveným nařizeno, aby ke mně nikoho nepouštěly, vylezlo asi deset tisíc těch lidiček na mne a pobíhali bez bázně a strachu sem tam. Jenom opěťované zákazy královy a hrozba, že ten, kdo neuposlechne, smrtí trestán bude, zbavily mne té obtížné společnosti.

Když byly řetězy mé náležitě ukovány a přítomní hodnostáři, jimž péče o mne

svěřena, se přesvědčili, že prehnouti nemohu, dán rozkaz, aby provazy, jimiž jsem až dosud spoután byl, byly přefezány. Jakmile jsem se volně pohybovati mohl, povstal jsem, sestoupil s vozu a přecházel, pokud tomu řetěz na noze mé dovoloval, sem tam. Křik, jaký nyní povstal, nejsem s to vyličit. Maličtí ti mužíkové, ohromení pohledem na člověka obra, křičeli, výskali a skákali, jakoby se byli minuli rozumem. Chvilí jsem se na řádění to díval, když pak jsem se toho nabažil a pištění křepčících trpaslíků protivným se mi stalo, vlezl jsem do svého vězení v chrámě a natáhnul jsem se tam jak dlouhý tak široký.

Jsem člověk otužilý, ale tenkrát mi bylo do pláče. S velkými nadějemi vydal jsem se na cestu a vše se mi zvrátilo v opak. Jak litoval jsem, že neuposlechl jsem přátel, nalehajících na mne, abych se vzdal nebezpečného toulání se po moři a usadiv se trvale v rodišti svém pojistil sobě i milým svým pěknou a klidnou budoucnost. Předivné myšlenky křižovaly mozkem mým, ale čím více jsem o stavu svém přemýšlel, tím více bál jsem se toho, co mne čekalo.

Dlouho, velmi dlouho uvažoval jsem o minulosti a budoucnosti své, až konečně snesl se spánek, tento největší dobrodinec lidstva, na víčka má a já usnul.

HLAVA DRUHÁ.

Všudybyl seznámí se s králem Liliputánským, dostane nový kabát, naučí se řeči trpaslíků a získá sobě mírumilovným chováním svým nejvyšší přízeň. — Prohlídka kapes Všudybylových. — Následky výstřelu z bambitky.

Příštího dne, ještě před východem slunce, vylezl jsem z příbytku svého; spal jsem velmi špatně, nedostávaloť se mi pohodlného lože. Když objevilo se slunce na obzoru, rozkládala se celá krajina jako nejkrásnější zahrada přede mnou.

Jak daleko oko moje dohledlo, spatřoval jsem výborně vzdělané a pečlivě ohraničené pole. Všude byla hojnost překrásného obilí a s polmi střídaly se v nejpeknějším souladu rozsáhlé, pestrým kvítkům porostlé louky a tmavozelené lesy. Jako stříbrná páska vinuly se krajem četné potoky a řeky. V popředí po levici své spatřil jsem sídelní město s četnými vížkami, domečky a uličkami, velice podobné dřevěným městečkům, jaké si u nás děti stavívají.

Ještě jsem se kochal v čarovném tom pohledu, když tu spozoroval jsem, že ke mně sám král, provázen jsa skvělým a velmi četným komonstvem, přijíždí. Kůň

jeho byl plemene velmi ušlechtilého a výborně vycvičený, přes to však se pohledu na mne děsil a zle se plašil. Ale král držel se rytířsky v sedle a krotil obratně poděšené zvíře, až přichvátali průvodčí jeho a koně za uzdu chopili.

Seskočiv rychle s koně kráček král ke mně, zastavil se však v slušné vzdálenosti a prohlížel si mne velmi pozorně. Abych vzájemné poznání se usnadnil, položil jsem se na zem tak, že obličej můj nalezal se v stejné výši s obličejem jeho. Skutkem tím jsem se mu patrně zavděčil, kynul mi přívětivě, ale přes to přece zůstal na dvě stě centimetrů ode mne vzdálen.

Když si mne král důkladně prohlídl, kázal kuchařům a číšníkům, aby mi podali jídla a nápoje. Ochotné služebnictvo Jeho Majestátu se rozběhlo na vše strany a vrátilo se za nedlouho s množstvím vozíčků, kteréž dopravili ke mně tak blízko, že jsem jich rukou dosáhnouti mohl. Bylo jich asi padesát a kuchaři a sklepníci královi naložili na ně co možná nejvíce

chutných jídel a nápojů. Měl jsem hlad i pustil jsem se tedy bez odkladu do jídla. Mísky s masem a rozličnými pečenými jsou za pět minut vyprázdněny a rovněž tak stalo se s vínem, které jsem si z láhví, abych se v pití vyrušovati nemusel, do jednoho dobře pracovaného vozíčku slil a pak jedním douškem vypil.

Král s královnou a mladými princí seděli, nádherně jsouce oděni, neda-leko mne na místě povýšeném a dívali se na mne se zalíbením, poskytující mi zá-rověň nejlepší příležitost prohlédnouti si je. Jak přirozeno, věnoval jsem největší pozornost králi. Byl to statný pán, asi o nehet větší dvořaninů svých, což velmi přispívalo k rozmnožení úcty, jíž u ná-rodu svého požíval. Obličej jeho byl pěkný a mužný; hustý vous vroubil ústa, oko bylo jasné a ohnivé; nos zahnutý, tváři jeho výrazuplné odhodlanosti dodávající. Pleť byla přihnědlá a vlasy splývaly v dlou-hých kučerách přes ramena. Držení těla, krok i spůsoby byly opravdu majestátními. Všechny údy jeho byly krásné souměrné a nelze si pomysleti cos pěknějšího a něž-nějšího nad ručinky a nožinky královny. Bylo mu právě devět a dvacet let, byl tedy právě v rozkvětu mužné síly a sta-tečnosti. Sedm let již vladařil co král šťastný a povždy vítězný. Oblek jeho byl jednoduchý, beze vší nádhery. Lehounká zlatá přilba s uměle pracovanými ozdo-bami, třpytícími se diamanty a houpají-cími se pery, kryla jeho hlavu; dlouhý meč v zlaté pochvě řinčel mu po boku a za pásem měl zahnutou, drahým kame-ním posázenou dýku. Meč byl skorem tři palce dlouhý a velmi široký, tak že měl ten malinký pán veliké síly zapotřebí, aby se jím oháněti mohl. Přiblížil-li se o nějaký krok ke mně, tasil vždy mečík svůj, aby se hájiti mohl, kdybych se snad

utrhl od řetězu. Hlas jeho byl zvučný a tak mocný, že jsem ho dobře slyšel, byť jsem i vzpřímen stál. Oslovil mne něko-likráte a já vždy s největší pokorou od-větil, ačkoli se domnívám, že jsme si na vzájem nerozuměli. Dvořanině, páni i paní, pobíhali kolem něho, a pestré šatstvo je-jich trýpylo se zlatem a drahým kamením, že se bylo milo na ty lidičky podívat.

Vida král, že mu nerozumím, přivolal několik učenců a nařídil jim, aby se se mnou dorozuměti hleděli, ale i ten pokus byl marný, neboť ačkoli jsem mluvil an-glicky, francouzsky, španělsky a vlašsky, nikdo mi nerozuměl.

Po dvou hodinách vzdálil se dvůr a nyní nastala kolem mne tlačence k ne-uvěření. Stráže bránily sice lidu a roz-háněly jej, ale nic to nepomohlo, neboť každý z přítomných chtěl si mne, jako bych nějaké podivné zvíře byl, z blíзка prohlédnouti. Někteří byli tak drzí, že po mně, před chrámem sedícím, šípy stří-leli a skutečně mne i poranili. Kdo ví, co by se bylo stalo, kdyby nebyl velitel vojska rozkázal, aby stráž sesílena a šest nejhorších křiklounů zatčeno bylo. Dal zlomyslné ty chlapíky, z nichž jeden má-lem oko by mi byl vystřelil, spoutati a vydal je mně, abych je potrestal.

Kdybych se byl poddal první zlosti, byl bych je jistě na padrt rozmačkal, ale v zajetí mém nezdálo se mi to radným. Umyslil jsem si, že jim aspoň hodně strachu naženu. Zamračiv se tedy zle, vstr-čil jsem pět těch zlosynů do kapsy, šes-tého pak strojil jsem se za živa pohltit. Ach, jak pištělo a naříkalo to mužátko, když jsem mu zuby ukázal. Když pak jsem tasil dlouhý svůj meč a jím ve vzduchu zamával, pojala všechny přítomné hrůza veliká, jíž se sám velitel vojska ani důstojníci jeho ubrániti nemohli.

C. Offendingen p.

Že však se mi nezдалo vhodným rozčilený národek dlouho strašiti, použil jsem taseného meče k přeřezání pout zajatcůvých. Když jsem byl s prací tou hotov, postavil jsem malého toho nezbedu zvolna na zem, dal mu klofec a pustil jej na svobodu. Samo sebou se rozumí, že utíkal, jakoby mu hlava hořela. Na to vyňal jsem ostatních pět zajatců z kapsy, rozvázal pouta jejich a daroval jim také svobodu. Když jsem je na zem postavil, zatleskal jsem několikráte rukama a zvolal: „Hopsasa, hopsasa!“ a malí ti ferinové vyskočili leknutím jako žáby do výše a rozutíkali se jako zajáci, uslyší-li ránu z ručnice, na všechny strany. Shromážděný lid, vida, jak velkomyslně jsem se k věznům zachoval, propukl v jásot a bouřlivý tleskot, jímž mi dával spokojenost svojí jako jevo. Když se král o činu mém dověděl, byl velmi mile překvapen a podal mi ještě téhož dne několik důkazů milosti své. Mezi jiným přivleklo dvě stě dvorních sloužících šest set perinek, jakéž tamějšímu lidu úplně postačují, z nichž tři sta švadlen lože pro mne upravilo. Nebylo sice valně měkké a teplé, ale u porovnání s tvrdou podlahou chrámovou bylo mi pravým pokladem a já spal na něm první noc, jako by mne do vody hodil.

Dále bylo pěti stům krejčů nařízeno, aby mi zhotovili nový kabát, neboť můj starý utrpěl v posledním čase mnoho a byl celý rozedrán. Páni krejčí, elegantní to, velmi vkusně ustrojení mužičkové, přihnali se na mne jako mrak a prosili mne, hluboce se mi uklánějíce, abych poklekl, že mi chtějí vzíti míru na kabát. Když jsem přání jejich vyhověl, přinesli žebřík, dosahující od země až k mému krku. Jeden z krejčíků vylezl srdnatě až na nejhořejší příčel a měřil dlouhou šňůrou, na jejímž konci olověné závaží přivázáno

bylo, délku kabátu. Jiní brali mi míru na rukávy, jiní opět měřili tloušťku a šířku mojí, zkrátka každý z nich vyhledal si nějakou práci, jen aby se mne dotknouti a hodně dlouho kolem mne pobýti mohl.

Zatím svezli dvorní lokajové ze skladů všech obchodníků hlavního města na malých nízkých vozičkách potřebné množství sukna, podšívky, nití a j. v., když pak bylo vše pohromadě, dali se krejčové do práce a kreslili, vyměřovali, stříhali a šili tak pilně, že šat můj, když dohotoven byl, vypadal, jako by byl z jediného kusu látky; šiliť krejčí Liliputánští tak jemnými jehlami a tenkými nitěmi, že nebylo lze šev prostým okem viděti.

Také dostavilo se ke mně dvanáct matematiků, již za pomoci velmi důmyslných nástrojů tělesný objem můj vypočítávali. Výsledek práce jejich byl překvapující, shledaliť, že kdybych byl dřevěným kmenem, tisíc osm set a čtyřia dvacet Liliputánů ze mne vysoustruhovati by se mohlo. I králi donesla se o tom zpráva, načež rozkázal, aby mně každodenně bylo tolik potravy dáváno, mnoho-li jí tisíc osm set čtyřia dvacet Liliputských občanů spotřebuje. Zároveň vydán rozkaz, aby obce z obvodu hlavního města a sice až do jednoho kilometru vzdálí, každodenně šest volů, čtyřicet ovcí a velké zásoby jiných potravin jakož i potřebné množství vína a chleba královské komoře proti náhradě odváděly. Dále jest ustanoveno, aby vždy šest set mužů bylo k obsluze mojí pohotovu a aby ta neobžátka netrpěla nečasem, konány ihned přípravy ku zřízení šesti set stanů kolem chrámu, v nichž by si sluhové moji po celodenní lopotě odpočinouti mohli.

Tak žil jsem dosti spokojeně, nemaje ani tušení, že přes vši přízeň, jež se mi prokazuje, jak u dvora tak i mezi lidem

mám mnoho nepřátel, již všemožně na mne sočí. Jedni rozhlašovali, že dříve nebo později pouta svá zpřerážím a za potupu mi učiněnou hrozně se na Liliputských pomstím, jiní opět nazývali mne nenasytou a předpovídali všeobecný hladomor, nebudu-li v čas z cesty uklizen. Teprve později dověděl jsem se, že bylo v ministerské radě usnešeno, abych buď hladem umořen nebo otrávenými šípy usmrčen byl. Jedině strach, že by zápach z tak ohromného těla vycházející mor v zemi způsobiti mohl, byl příčinou, že spiklenci neprovedli černý úmysl svůj. Král zůstal mi však přes to vše milostivě nakloněn, kázal, aby mu každého dne desetkrát zpráva o mně podána byla, a aby šest učenců, nejdovednějších to mužů v říši jeho, vyučovalo mne národnímu jazyku, tak aby se král co nejdříve sám se mnou baviti a na osudy mé vyptávati mohl. Aby koňstvo pohledu na mne uvyklo, muselo jízdeckto z tělesné stráže královny každodenně cvičení poblízku mne konati a štolbům přikázáno, aby koně královské a panské okolo mne prováděli a projížděli, tak aby, až posvátná osoba králova na ně zasedne, se neplašili a vznešeného jezdce neshodili.

Rozkazy tyto vykonány co nejsvědomitěji, zejména učenci namáhali se všemožně, aby mne národnímu jazyku naučili, kteréž namáhání nezůstalo bez výsledku, an jsem co potomek český velmi snadno cizím řečem se učil. Již po třech nedělích rozpředl se mezi mnou a králem, jenž skorem každodenně vyučování tomu přítomen byl, následující, byť i ne plynň, tož přece srozumitelný rozhovor v nářečí Liliputánském :

„Quinbus flestrin (člověče obře),“ pravil blahosklonně král, „tys velmi pozorný žák, vypros si nějakou milost.“

„Boží požehnání přijdiž na hlavu Vašeho královského Majestátu,“ zvolal jsem padna na kolena a sepna ruce. „Jedinou milostí, o niž prosit mohu, jest: Kaž, aby mi byly okovy sejmuty a daruj mi svobodu.“

„Slunce jest hvězdou dobrých a časem dozrávají i datle,“ pravil vážně král. „Na svobodu tě, člověče obře, nyní ještě pustiti nemohu.“

„Kdy však uzrají datle v mé zahradě?“ ptal jsem se, dodav si zmužilosti.

„Buď moudrým a trpělivým, člověče obře,“ těšil mne král. „Až se naučíš plynňě jazykem naším mluvit, tak abys mně i říši mé přísahati mohl, že u věčném míru s námi žíti chceš a budeš, pak dám ti svobodu a nebudeš více mým vězněm.“

Za několik dní na to přišel ke mně opět král, provázen jsa dvěma vyššími úředníky. Překvapen návštěvou touto, nevěděl jsem si příčinu její vysvětliti.

„Člověče obře,“ oslovil mne král, „přicházím k tobě, abych tě dal zevrubně prohlédnouti a vše, čím bys nám ublížiti mohl, jako zbraně a jiné nástroje, tobě odejmul.“

Prohlásil jsem, že jsem ochoten podrobiti se vůli králově a že veškeré své kapsy obrátím a ukáži, co v nich obsaženo jest.

„Toho není potřebí,“ odvětil král. „Obyčeje naší země žádají, aby všechny podobné práce lidé služební vykonali. Doufám, že se jim i ty, jako člověk rozumný a mírumilovný, podvolíš a nikomu z lidí mých, jimž úkol tento přikázán, neublížíš, tím méně, an ti slibuji, že vše, co ti odeberem, neporušeno se ti navrátí, nebo v plné hodnotě nahradí, až se ze země naší do otčiny své vraceti budeš.“

Důvěruje slovu královi, slíbil jsem, že učiním, jak si přeje. Hned na to přistoupili ke mně oni dva úředníci a já

uchopiv je, vstrčil jsem je co nejšetrněji do kapes kabátu svého, odtud pak přendával jsem je z kapsy do kapsy, až všechny, vyjma jediné, v níž jsem měl různé drobotiny, mající pro mne velikou, pro krále však nížádnou cenu, prolezli. Pidimužici, prohlízející kapsy mé, měli s sebou vše, čeho k psaní potřebovali, a zapisovali bedlivě vše, co našli. Ukončivše práci svojí, dosti namáhavou a velmi nepohodlnou, požádali mne úředníci, abych je opět na zem postavil, což když jsem učinil, odebrali se ku králi, jemuž odevzdali listinu, obsahující podrobný seznam a popis věcí u mne nalezených. Později podařilo se mi listinu tu si opatřit; opsal jsem si ji a podávám zde stručně obsah její. Znělat v podstatě takto:

„My nížepsaní prohledali jsme k rozkazu královskému opatrně a bedlivě kapsy člověka obra v zemi naší se objevivšího a našli jsme u něho následující věci:

Za první: V pravé kapse svrchního kabátu ohromný kus červené, hrubé látky, jež by stačila k pokrytí největší komnaty hradu královského. Člověk obr pravil, že jest to kapesní šátek jeho.

Za druhé: V levé kapse téhož kabátu velikou stříbrnou bednu s pevně uzavřeným víkem z téhož kovu, již jsme, ač jsme se všemožně namáhali, pozdvihnouti nemohli. K vyzvání našemu otevřel člověk obr bednu sám a my našli v ní hrubý, silně páchnoucí hnědý prach. S dovolením obrovým vlezli jsme do bedny a brodili se až po pás v prachu tom, nevydrželi jsme tam však dlouho, neboť náhle počali jsme tak prudce kýchat, že div jsme se nezadusili. K otázce naší, co by ta bedna byla, odvětil člověk obr, to že jest jeho tabatěrka.

Za třetí: V levé kapse spodního kabátce našli jsme velký balík bílé, ztuha

vázané látky, jež byla od shora až dolů dlouhanskými, naprosto nesrozumitelnými znameními popsána. Jest to prý zápisník obrův.

Za čtvrté: V pravé kapse spodního kabátce měl člověk obr jakýsi nástroj, z jehož širokého hřbetu vyčnívaly u velkém počtu dlouhé, špičaté zuby, podobné palisádám, jimiž mi pevnosti své hradíme. Obr nám pravil, že jest to hřeben jeho, čemuž lze věřit, an si jím u přítomnosti naší dlouhé své vlasy účesal a urovnal.

Za páté: V kapsách spodků obrovských našli jsme jakési náramně vysoké duté sloupky železné, připevněné k ještě většímu kusu tvrdého dřeva, z něhož jakási podivně utvářená železka vyčnívala. Člověk obr pravil, že jsou to jeho bambitky, nechtěl ale nebo neuměl pověditi, za jakým účelem je má.

V menší kapsičce kalhot přišli jsme na několik kulatých plíšků ze žlutého a bílého kovu. Některé z nich byly velmi hezké. Obr pravil, že jsou to zlaté a stříbrné peníze, což, je-li pravda, jest obr člověk nesmírně bohatý.

Dále vypátrali jsme v jedné kapse dva silné, podivně utvářené černé sloupce. Byly, když jsme je na dno kapsy zpříma postavili, větší nás a nalezaly se v nich dlouhé, lesklé ocelové pláty. Člověk obr nazýval jeden břitvou, již prý si vousy holí, druhý jmenoval zavírákem, kterým prý si chleba krájí.

Kromě těchto kapes našli jsme ještě dvě, ty však byly tak těsné a malé, že jsme se do nich dostat nemohli. Z jedné visel silný stříbrný řetěz. Zavěsili jsme se naň a po delším namáhání vytáhli jsme nějaký stroj, podobný sploštěné kouli, zhotovený ze stříbra a neznámého nám průhledného kovu. Pod průhlednou deskou našla se bílá kulatá plocha, pomalo-

vaná podivnými znameními. Obr přiložil nám stroj ten k uchu a my hrůzou ztrnuli. Uvnitř jeho to šumělo a rachotilo, jako ve mlýně a bez přestání to klepalo tik—tak! To prý jsou kapesní hodinky.

Z druhé kapsičky vytáhl obr dlouhou a širokou síť, jakých naši rybáři k lovení ryb používají; byl to ale dle podoby i účelu sáček na peníze a dal se dle libosti zavřít i otevřít. Nalezli jsme v něm několik kulatých kusů žlutého kovu, jemuž člověk obr zlato říkal.

Posléze podotýkáme, že byl člověk obr opásán pásem širokým, z kůže jakéhosi neznámého zvířete zhotoveným. Po levé straně pásu visel mu meč a vak o dvou odděleních, v jednom našli jsme koule jako hlava naše veliké a v druhém jakás černá zrníčka.“

Tím končila zpráva, jež krále patrně velice uspokojila. Pochválil oba úředníky, pak ale poručil svým důstojníkům, aby mne několika pluky nejudatnějších vojáků obklopili a za vydání komisi u mne nalezených věcí požádali. Kdybych se snad zdráhal, měli nařízeno, vystřeliti na mne. Rozumí se samo sebou, že jsem se všeliké srážce vyhýbal a ochotně vše, co na mně žádali, vydal.

Když král viděl, že na odpor nemyslím, přiblížil se, provázen četným komonstvem, ke mně a prohlížel si předměty mi odejmuté, žádaje, abych mu vždy do podrobná účel jejich vylíčil. Učinil jsem, co jsem mohl a pověděl, co žádal, slovy i posuňky. Přítomní se všemu tomu z části velmi divili a z části tím byli potěšeni, zejména, když otevřel jsem tabatěrku svoji a vyzval některé z přítomných pánů, aby si vzali šňupeček. Dlouho nemohli se rozhodnout, mají-li vy-

hověti vyzvání mému. Konečně si vzali přece trošinku tabáku, ale sotva že ho dali do nosu, tvářili se tak podivně a kýchali tak prudce, že se tomu král srdečně smál.

Naposledy přišly bambítky mé na řadu. Král se jim velice divil a vybídl mne, abych ukázal, k čemu se jich u nás užívá. Nechtěl jsem tak učinit a varoval jsem ho řka, že by se příliš polekal; když ale stál na svém, nabil jsem konečně na slepo a vystřelil jsem. Sotva rána zahřměla, počali trpaslíci strašně křičeti a polovice vojska i shromážděného lidu padlo leknutím a hrůzou do mdlob. Koně se plášili a shazovali jezdcce. Sám král ulekl se tak, že se po celém těle chvěl a dlouho se vzpomínati nemohl. Konečně mi přikázal hlasem třesoucím se, abych ihned ty hrůzné nástroje daleko od sebe odhodil a nikdy více se jich nedotýkal. Také ostatní věci, poručil, aby mně byly odebrány a stranou uloženy. Na to vrátil se do paláce svého, aniž by mně byl jediným pohledem oblažil. Viděl jsem, že upadl jsem v nemilost královskou a lekal jsem se velmi následků toho.

Později přijela celá řada velikých nákladních vozů, na něž majetek můj naložen a za silného vojenského průvodu do hlavního města dopraven byl. Mým hodinkám dostalo se však zvláštního významání. Král totiž, sotva že je spatřil a podivný ruch v nich spozoroval, přál si je blíže poznati a s prvními učenci říše proskoumati. Dvěma největším gardistům uloženo tedy, aby hodinky ihned, jak mi odňaty budou, do královského paláce dopravili, což oni tím způsobem vykonali, že hořejším kroužkem hodinek týč prostrčili a na ramenou, jako veliké břemeno, do hlavního města je odnesli.

HLAVA TŘETÍ.

Všudybyl získá si přízeň lidu. — Cvičení jízdy na jeho kapesním šátku a pochod vojska skrze nohy jeho. — Žádost za svobodu. — Návštěva hlavního města a královského paláce.

zorným chováním, úslužností, mírností a nekonečnou trpělivostí zjednal jsem si po nějakém čase přízeň královu; také úřadnictvo dvorní, ba i lid sám byli mi velmi nakloněni a dávána mi naděje, že se brzy smutný stav můj změní a že dostane se mi úplné svobody. To bylo příčinou, že snázil jsem se, abych si přízeň obecnou, tolik mně potřebnou a prospěšnou, nejen udržel, ale podle možnosti ji rozmnožil.

Když se pidimužáci přesvědčili, že nikomu neubližuji, stávali se co den smělejšími a důvěrnějšími a obcovali se mnou bez bázně a strachu. Někdy, byl-li jsem právě dobré mysli, ulehl jsem po délce na zem, aby si mne náležitě prohlédnouti mohli a dovolil jsem jim šesti neb i více na jednou na mé dlani si zatančiti. Také jiné kratochvíle jsem s nimi tropil a bavě jich, krátil jsem sám sobě čas, nesmírně jednotlivě a zdoluhavě mi plynoucí. Ze-

jmena děti hrály si rády se mnou a jakkoli mi skotačení jejich často bylo nepohodlné, nepokazil jsem jim přece nikdy radost; věděl jsem, že s přítulností dětí poroste i utvrdí se náklonnost rodičů jejich ke mně. Ostatně jsou děti Liliputánů vši chvály hodny a jest vychování jejich vzorné. Rodičové i učitelé snaží se úsilovně, aby staly se z nich občané ctnostní, bohabojní, spravedliví, mírní, udatní a vlast svoji milující. Přes den jsou dítky velmi zaměstnány a nezahálí ani chvílku, neboť i hry jejich mají tužení těla a cvik za účel. Oděv jejich jest velmi jednoduchý, ale nadmíru čistotný; strava spórá, ale velmi zdravá a živná. Nepamatuji se, aby některé dítko v Liliputě z nemírného požívání pokrmů a nápojů anebo docela z mlsnoty se bylo roznemohlo. Také skromny jsou dítky trpaslíků a zdvořilost jejich jest příkladná.

Obcování s lidem bylo mi i jinak na prospěch, naučil jsem se tak za týden více jazyku národnímu, než za měsíc od učených učitelů svých.

Také král mne častěji navštívil a byl ke mně velice milostivým. Jednou, bave se se mnou, tázal se, jestliže bych nechtěl poznati národní hry a zábavy lidu jeho a když jsem radostně přisvědčil a za milost tu mu děkoval, kázal ihned, aby se mi připravila nějaká podívaná. Přišli herci a ti provozovali přede mnou všelike kousky s obratností a dovedností velikou, mně však se líbili nejvíce maličtí kejklíři, kteří na provaze, asi na metr od země vyvýšeném, nejrozmanitější kejkle a krkolonné skoky a rejdy prováděli.

Za tuto zábavu chtěl jsem se králi co nejdříve odvděčiti a příjemnou kratochvíli mu připravit. Úmysl můj podporovalo velmi, že koně trpaslíků pohledu na mne již přivykli, tak že se celé tlupy jezdců zcela klidně kolem mne proháněly, ba srdnatější z nich k vyzvání mému i přes plochou ruku mojí skákali. Jednoho dne požádal jsem krále o osm hůlek, asi na metr dlouhých a přiměřeně silných, jež jsem si, obdržev svolení, v blízkém královském lese vybral. Přivezli mi je na velkých, velmi uměle sestrojených povozech, dychtívi jsouce, co asi s těmi, dle jejich ponětí, ohromnými kmeny zamýšlím. Nenechal jsem je dlouho v nejistotě, ale vezma hůlky ty, zarazil jsem je do země a učinil tak čtverhran, jehož každá strana metr dlouhá byla. Na to vzal jsem svůj kapesní šátek, napnul jej a přivázal pevně k hůlkám, tak že tvořil plochu úplně hladkou. Ze čtyř mi zbylých hůlek udělal jsem kolem napnutého šátku asi na šest centimetrů vysoké a dosti pevné zábradlí.

Když jsem byl s přípravami hotov, požádal jsem krále, aby nechal oddělení nejlepších jezdců svých na vyvýšenině mnou upravené cvičiti. Král svolil ochotně k žádosti mé a za nedlouho přijela vybraná tlupa jezdců, jež jsem tak, jak byli, muž-

stvo i koně, na čistou napnutý šátek postavil. Zde rozdělili se jezdcové na dvě tlupy a provedli v malém bitvu se všemi jejími podrobnostmi. Potýkali se tupými meči, stříleli šípkami, jichž ostří bylo ubroušeno, metali oštěpy po sobě a chytali je štíty, rozjížděli se proti sobě, sráželi a odráželi se, projížděli se bleskorychle do kola — zkrátka, vše, co jsme viděli, každý pohyb svědčil o tom, že jsou výborně vycvičení vojínové.

Králi působila hračka ta nevýslovnou rozkoš a líbila se mu tolik, že jsem ji po několik dní opakovati musel. Jednoho dne dal se sám v plné zbroji na šátek vysaditi a velel osobně oddílu vojska, ba ani tím se nespokojiv, kázal zavolati vznešenou choť i dítky své, které jsem v bohatě pozlacených vozech královských vysadil nahoru, aby hodně zblízka zajímavé to divadlo viděly. Kratochvíle tato provozována, jak jsem pravil, po několik dní, až ji malá nehoda, jež neměla však zlých následků, překazila. Kůň jednoho setníka, zvíře plné ohně, lekl se hlaholu polnic, bojující k udatnosti nabádajících, vzpínal se a vyhazoval tolik zadními nohama, že proraziv konečně kopyty díru do šátku, v ní uváznu a upadl. Jezdec sletěl mu přes hlavu, já pak, aby nestalo se žádné další neštěstí, přiskočil jsem rychle a vyprostil koně z díry; důstojníka sundal jsem pozorně na zem a za ním všechno ostatní vojsko.

Král vida, že zábava ta není bez nebezpečí, nechtěl, aby se v ní více pokračovalo, čemuž ostatně i já jsem byl velice povděčen, neboť stálým opakováním znechutila se mi švanda ta.

Několik dní na to měl král velmi podivný nápad. Svolal totiž veliké množství vojska k hlavnímu městu, kdež měla se odbývati skvělá přehlídka, a kázal, aby

bylo stále na pochod připraveno. Také mne obeslal na cvičiště a když jsem se tam dostavil, kázal mi, abych postavil se na planinu a jako druhdy kolos Rodiský nohy co nejvíce roztáhl. Když jsem učinil, jak mi rozkázáno, poručil polnímu svému maršálkovi, aby vojsko sešikoval a mýma nohama je provedl. I hned konány přípravy, aby se vůle králova vyplnila. Za nedlouho bylo vše v pořádku a armáda počala podivný svůj pochod. Nejprve přišlo jezdeckto, v řadách po šestnácti mužích, s tasenými šavlemi, vlajícími chocholy a vztýčenými kopími, na nichž se pestré praporečky vesele ve vzduchu třeptaly. V popředí táhli trubači, troubíce, jako by měli plíce ze železa. Za jízdu táhli dělostřelci s děly, několika páry koní taženými, s vozy na prach, kule a granáty. Projíždějící skrze nohy mé, vypalovali dělostřelci děla a působili taký hluk, že mi až zrak i sluch přecházely. Když přejeli dělostřelci, přibhla se pěchota v řadách po čtyřiařadeceti mužích, granátníci, myslivci, zákopníci atd. atd. Vesele zněla hudba, prapory vlály, bubny rachotily, zbraň se leskla — a pevným krokem prošlo veškeré mužstvo skrze nohy mé. Ačkoli to bylo dosti pěkné podívání, přece jsem se sotva zdržel smíchu, pozoruje malinké ty mezi nohama se mi pletoucí vojáčky, jichž bych byl aspoň sto jediným plácnutím ruky rozdrtil. Králi líbila se švanda tato velice; projevil nejvyšší spokojenost nad tím, že jsem trpělivě v nepřijemném postavení svém vytrval a vojen-skou slavnost ničím nepokazil.

Příležitosti té použil jsem, abych jej opět prosil za udělení mi svobody. Vrhł jsem se k nohám jeho a pravil: „Gol-basto Momaren Evlane Gurdilo, t. j. nejmocnější králi Liliputský, hrozný svému lidu jako zima, úrodný jako jeseň a roz-

košný jako leto, buď milostivým ke mně a uděl mi svobodu.“

Krále řeč tato nepřekvapila, ani nepohněvala; ptal se velmi přívětivě:

„Proč toužíš po svobodě, jako lev v kleci zavřený po čistém prameni?“

„Rád bych se vrátil do vlasti své, kdež zanechal jsem opuštěnou ženu a plačící děti,“ odvětil jsem.

„Kdež pak jest říše, již vlastní svojí nazýváš?“ ptal se král.

„Daleko na severu, tam, kde se dělají bambitky a kde pod vládou mocných králů bratří moji, obři, žijí, a tak četni jsou, jako pisek v moři.“

Poslední slova má učinila na krále špatný dojem, lekl se jich velmi, než brzy se vzpamatovav, ptal se dále: „Co budeš bratřím svým o mně a říši mé vypravovat, dám-li ti svobodu?“

„Řeknu jim,“ pravil jsem pokorně, „žeš králem králů, větší než ostatní synové lidští, hrdina a rek, jehož nohy dotýkají se středu země a jehož hlava dosahuje až ku slunci.“

„A co učiní a řeknou asi tvoji bratři, až to vše uslyší?“ vyptával se král dále.

„Královská milosti,“ odvětil jsem hlasem povýšeným, „diviti se budou moci a slávě tvé a budou šťastnými, zachováš-li jim přátelství a přízeň svoji.“

Slova má uspokojila krále úplně; slíbil mi, že o žádosti mé přemýšleti bude a vrátil se i s ministry do paláce svého.

Několik dní na to přišli ke mně Hurgo a jiní ještě hodnostáři říše. Hurgo mne velmi přátelsky pozdravil a ukázal mi královskou pečetí opatřenou listinu, v níž sepsány byly podmínky, za jakými jest král ochoten dáti mi svobodu. Jelikož jsem sice řeč Liliputanců mluvit uměl, ale písmo jejich pro přílišnou drobnost jeho čísti nemohl, ulehl jsem na zem,

načež vyslanec králův k uchu mému přistoupiv jasným hlasem čísti počal:

„Nepřemožitelný král Liliputský, jehož moc dosahuje až na konec zeměkoule, uzavírá s člověkem obrem, ježž vlny moře do nebeské naší říše zanesly, následující smlouvu, kterou člověk obr slavnou přísahou potvrditi musí:

1. Člověk obr nesmí opustiti říši naší leda s výslovným, královským naším podpisem opatřeným dovolením ministra našeho.

2. Člověk obr nesmí bez zvláštního našeho dovolení do hlavního našeho města vejti a když se tak stane, musí příchod svůj na dvě hodiny napřed oznámiti, aby se všichni obyvatelé z ulic ukliditi mohli a tak všelikému nebezpečí se předešlo.

3. Opustí-li člověk obr přibýtek svůj, nesmí se v říši naší jinudy, než po hlavních silnicích bráti a zapovídá se mu přísně louky, pole a zahrady nemotornýma nohama svýma pošlapati. Také toho musí bedlivě dbáti, aby na cestách svých žádnému našemu poddanému neublížil aneb snad dokonce z neopatrnosti o život jej nepřipravil.

4. Vyžaduje-li toho blaho říše, jest člověk obr povinen, donášeti důležité zprávy z jednoho konce říše do druhého a konati tak službu státního kurýra. V čase války jest povinností jeho, věrně při nás státi a proti nepřítelům našim nám pomáhati. Zejména mu ukládáme, aby, vypukne-li válka s nepřitelem říše naší králem Blefuským, zasadil se o zničení nebo zajetí loďstva nepřátelského.

5. Při veřejných stavbách má člověk obr dělníkům nejtěžší kameny a kmeny podávati a přetěžké věci na místa, jež mu vykázána budou, dopravovati.

Zachová-li člověk obr všechny tyto podmínky a osvědčí-li se věrným a po-

ctivým, slibujeme, že mu budeme každodenně potřebného nápoje a pokrmu dodávati a sice pokrmu tolik, co by postačilo k nasycení jednoho tisíce osmi set a třiceti devíti našich poddaných. Dále má býti člověku obrovi povolen volný přístup k osobě naší panovnické a ubezpečujeme jej svojí nejvyšší milostí a přízní.

Dáno na hradě našem Belforackém dvanáctého dne měsíce od milostivého panování našeho devadesátého prvního.“

Nepotřebuji ujišťovat, že jsem se s největší ochotou všem těmto podmínkám podvolil a slavně se zapřísáhl, že je věrně plniti budu. Ještě téhož dne byly mi okovy sňaty a vrácena mi tak těžce postrádaná volnost a svoboda, což vše dalo se za velkých obřadů u přítomnosti samého krále a celé rodiny jeho, jakož i za účastenství nesmírných zástupů lidu.

Jakmile spadly okovy, jimiž jsem spoután byl, řinčíce na zem, vrhl jsem se před králem na kolena a děkoval mu vroucími slovy za milost, již mi byl prokázal, slibuje, že se jí hodným osvědčím. Král byl vděčností mojí velmi mile dojat a kázal mi, abych povstal ze země. Ujišťuje mne zároveň svojí stálou přízní a milostí, chválil mne velmi a vyslovil pevné přesvědčení, že zůstanu vždy věrným služebníkem jeho a dobrodiní, která mi již prokázal, jakož i ta, jichž se ještě z milosti jeho účastným stanu, mu vděkem splatím.

Slibil jsem vše a mohl jsem tak tím spíše učinit, an jsem měl pevný úmysl, slovu svému dostáti.

Tak jsem prožil několik dní, těše se svobodě, již jsem přízní královou nabyt. Prál jsem si dávno již poznati hlavní město říše trpaslíků a nyní, když jsem se úplně volným cítil, zmohla se tato touha moje tou mírou, že jsem si umínil

požádati krále za dovolení k návštěvě sídelního města jeho. Sotva že jsem žádost svůj přednesl, byla milostivě povolena, tolik jen mi kladl král na srdce, abych šetřil života poddaných jeho a domy města neporouchal. Současně byl obyvatelstvu Mildenda úmysl můj oznámen, aby v čas z ulic se ukliditi mohlo a tak všelikému možnému neštěstí se vyhnulo. Veliké pestrobarevné plakáty, jež nalepeny byly na rozích ulic, oznamovaly obyvatelstvu hlavního města návštěvu moji.

Mildendo jest vystavěno v pravidelném čtverci, jehož každá strana sto a čtyřicet metrů dlouhá jest. Celé město jest obehnané zdí skorem metr vysokou a čtvrt metru tlustou, tak že po ní vozy Liliputských občanů pohodlně jezdití mohou. Na každých deset kroků jest opatřena hradba vysokou věží s lesklým cimbuřím a zubovitým okrajem. Ve věžích těchto umístěni jsou vojáci, již stráž město a v případě potřeby je i proti prvnímu návalu nepřátel brániti mají.

Vstoupil jsem do města, překročiv velkou západní bránu a bral jsem se opatrně a ostražitě ku předu. Obě hlavní třídy, křižující se právě ve středu města a dělící je ve čtyry skorem stejné čtvrti, byly dosti široké, tak že jsem bez zvláštního nebezpečí jimi ku předu kráčetí mohl. Do vedlejších ulic, které byly pouze něco přes třicet centimetrů široky, jsem se arci odvážiti nesměl, nechtěl-li jsem se prohešiti proti příkazu královi.

Abych na procházce své některou střechu neporouchal, žlaby a arkýře nestřhal, pozdvihl jsem šosy kabátu svého a nesl jsem je v rukou; nadto kráčel jsem velmi opatrně a pomalu, tak jako bych po vejcích chodil. Věděl jsem sice, že jest obyvatelstvu zapovězeno, pokud v městě budu, na ulici vycházeti, ale rov-

něž povědomo mi bylo, že jsou Liliputanci velmi zvědavým národem, který, jde-li o ukojení tužby jeho, královských příkazů ani dost málo nedbá. Proto počínal jsem si velmi opatrně; záleželo mi velmi na tom, abych krále nepohněval a o přízeň jeho se nepřipravil. Tentokráte však překonal malý ten nářůdek sama sebe; ani živé duše neukázalo se na ulici, ba i nejmenší myšky zalezly bázlivě do děr svých. Za to však byly okna a střechy diváky hustě obsazeny, tak že dle mého počtu Mildendo asi pětkrátstatisíc obyvatelů čítati mohlo. Mnozí známí moji pozdravovali mne máváním klobouků, načež jsem jim co nejpřátelštěji odpovídal.

Tam, kde se hlavní třídy křižují, tedy právě ve středu města, stojí palác královský. Jest to pěkná budova, obehnaná asi na půl metru vysokou hradbou. Král dovolil mně, abych, přestoupna zeď tuto, palác si prohlédl. Jelikož však prostor u vnitř mezi hradbou a vlastním palácem se nalezající příliš úzký byl, tak že jsem se volně pohybovati nemohl, musel jsem se spokojiti pohledem na zevnější stranu paláce, kdež se byty služebnictva a dvořeninstva nalezají; do vnitřního dvora, z něhož se do komnat královských vchází, nemohl jsem se dostat, neboť hlavní brána, do něho vedoucí, nebyla vyšší třiceti centimetrů, šířka její pak neobnášela více jak dvacet centimetrů. Přes stavení dvůr obklopující nebylo lze, aniž bych je neporouchal, přelezti; byloť dojista na půldruhého metru vysoké a jakkoli byly zdi z kostkového kamene zhotoveny a velmi pevný, byl bych dojista střechy pobořil a strhl.

Čím více obtíží se mi však v cestu stavělo, tím větší byla zvědavost moje, poznati domácnost krále Liliputského. Přemýšlel jsem tedy o prostředku, jenž by

mne k cíli dovedl a skutečně mi za nedlouho napadl vhodný způsob, jak se do vnitř dostat a neublížit ani stavením ani lidem.

Pospíšil jsem ku králi a sdělil mu úmysl svůj a ten jej ihned schválil; hořel touhou, ukázati se mi v celé slávě a moci své.

I odešel jsem z hlavního města a pospíšil do lesa jen asi sto kroků odtud vzdáleného. Zde jsem si vyhledal několik velmi silných kmenů, uřízl je zavrácem a udělal si z nich dvě stoličky asi jeden metr vysoké a tak pevné, že mne bezpečně unesly. Sebrav je pod páždí, odebral jsem se opět do města, kdež byly ulice právě tak prázdné jako za první mé návštěvy. Krácel jsem přímo k paláci královskému a když jsem k němu došel, přistavil jsem zvenčí ku hradbě jednu stoličku a vystoupiv na ni, umístil jsem druhou u vnitř dvora. Nyní mi bylo hračkou přes střechy paláce do dvora se dostat a budovy neporouchati. Král, jenž se na mne s pavlanu díval, byl počínáním mým velice potěšen a bavil se výborně, chvále velmi vynalezavost mojí.

Když jsem se na vnitřním dvoře octnul, položil jsem se na zem jak široký tak dlouhý a obrátil se obličejem k oknům prvního poschodí, jež úmyslně otevřena byla. V komnatách, do nichž jsem patřil, bylo tolik nádhery a krásy, jakou jsem

dříve ani později ni v těch nejnádhernějších palácích císařských nespatril a již ani přibližně popsati nedovedu. Všechno nářadí bylo z ryzího zlata a stříbra nebo z drahocenného dřeva co nejemněji a nejodborněji zrobeno. Po stěnách visely četné, překrásné malované obrazy Veliká zrcadla, od stropu až k podlaze dosahující, obrážela stonásobně nádheru těchto skutečně královských komnat. Jemné koberce, z drahocenných a nejjemnějších látek utkané, pokrývaly podlahu a kamkoli jsem pohlédl, všude jevíly se oku mému nové krásy, nevídaný přepych a nádhera. A v každém koutětku, v každém rohu byla tak vzorná čistota a úprava, že jsem se nemohl zdržeti a přes tu chvíli jsem volal: „Jaká to krása! Jaká nádhera! Věru zde pozemský ráj!“ Krále velice těšilo, že domácnost jeho tak příznivý dojem na mne učinila, usmíval se stále přátelsky a bavil se více jak hodinu se mnou o zařízení a úpravě sídla svého.

Konečně nadešla chvíle rozchodu a tu byl král opět velmi milostivým ke mně. Vyšel s královnou i celou rodinou svojí na pavlan, dal mi srdečné s Bohem a dovolil, abych políbil jemňounké ručinky choti i dítek jeho. Poděkovav nejpokorněji za milosti mně prokázané, uklonil jsem se vznešeným vrchnostem hluboce a vystoupiv na stoličky své, překročil jsem střechy paláce a vrátil se bez veliké nehody do příbytku svého za městem.

HLAVA ČTVRTÁ.

Všudybyl přemůže a zajme celé loďstvo nepřátelské, začez je prvním hodnostou říše jmenován. — Král Blefuský žádá za mír. — Všudybyl přijme pohostinně vyslance jeho a vzbudí obdiv jejich silou svojí.

Již jsem se zmínil o tom, že Liliputáné vedli té doby, kdy jsem mezi nimi meškal, se sousedy svými Blefuskuaný válku. Příčinu k nepřátelství zavdal nespravedlivý požadavek Blefuskuanů, již chtěli Liliputány přinutit, aby vejce na měkko vařené nepojídali od špičky, alebrž aby je na dolejší straně rozbíjeli a tak jedli. Žádost tato, zcela bezdůvodná a proti zvykům Liliputánů čelící, byla, jak zcela přirozeno, rozhodně zamítnuta a když nevedlo dlouhé jednání diplomatické k cíli, propukla mezi oběma národy krvavá válka, která obě strany velkých obětí již stála a mnohý nadějný živutek zničila. Že však se sváříci se národové silou i udatenstvím sobě rovnali, protahovala se válka do nekonečna a vítězství rozhodně nechtělo se k nížádné straně sklonit.

A právě se chystali Blefuskuané opět k novému nájezdu na říši Liliputánskou. V této veliké nesnázi zpomněl si král

na mne a doufal v pomoc mojí. I vyslal ke mně prvního tajemníka svého, aby mně vše pověděl a za pomoc a podporu požádal. Přesvědčiv se, že Blefuskuané jsou v nepravu a pak že vázán jsem byl úmluvou, říši Liliputské v pádu potřeby a v dobách nebezpečí činně pomáhati, odvětil jsem tajemníkovi, že jsem ochoten přání královy vyhovět i že milerád pro něho a říši jeho život svůj nasadím a do poslední krůpěje krve bojovati budu. Také zvláštní válečný plán jsem chtěl vypracovati a králi předložiti.

Ostrov Liliput jest oddělen od ostrova Blefusku úžinou, jen asi tři kilometry širokou; přes to nevěděli Blefuskuané o přítomnosti mé v Liliputu, nedocházeli jsem na břeh a pak byl všeliký styk mezi nepřátelskými říšemi úplně přerušen. Na tom právě založil jsem svůj plán a prohlásil ve válečné poradě, již král do příbytku mého svolal, že zajmu celé nepřátelské loďstvo a do zajetí je přivedu, dostane-li se mi potřebné podpory. Samo sebou se

rozumí, že mi nejochotněji přislíbena byla a že jsem se všech stran všemožně nabádán byl, abych hrdinský úmysl svůj provedl.

Nejprve vypytal jsem se důkladně na hloubku úžiny a tu sděleno mi v úřadě námořním, že není větší jak půl druhého metru, na to odebral jsem se na pobřeží k Blefusku obrácené, schoval jsem se za pahorek tu se nalezající, vyňal z kapsy dalekohled a pozoroval jím loďstvo u Blefusku zakotvené. Vrátil se domů, nařídil jsem, aby mně značné množství lan a železných tyčí zaopatřeno bylo. Stalo se, jak jsem poručil. Lana byla s tloušťtí obyčejného špagátu, železné tyče rovnaly se pak délkou i tloušťkou našim drátům. Aby se mi nestala snad nehoda, spletl jsem důkladně vždy tři lana v jedno a připevnil na konci jich háček, z trojnásobných železných tyček upravený. Takových lan s háky nadělal jsem padesát a pak vrátil jsem se opět ku břehu, jemuž naproti pyšnilo se nepřátelské loďstvo. Svlékl jsem kabát, punčochy a střevíce a vstoupil asi na hodinu před přílivem, pouze těsným kabátcem a kalhotami přioděn, do moře. Brodil jsem se vodou co možná nejrychleji, tam pak, kde mizela mi půda pod nohama, plaval jsem. Prve, než uplynulo půl hodiny, octnul jsem se u nepřátelského loďstva. Blefuskuané mne až dosud nepozorovali; když pak jsem se ale konečně mezi nimi objevil, poděsili se tak pohledem na obrovitou postavu mojí, že zděšením vykřikli a ztrativše všelikou rozvahu, jako šílení sem tam po palubě pobíhali a v úzkosti své velmi směšně si počínali. Někteří sběhli v bezhlavosti své do podlodí, chtěje se tam přede mnou ukrýti, jiní však skákali do moře a plavali ku břehu, odkud si mne udivení prohlíželi. Mohlo jich být asi na třicet tisíc.

Chtě nastavšího zmatku použití, přikročil jsem ihned ku práci. Vyňal jsem připravená lana a zatkl na přidě každé lodi háček, načež jsem všechny provazy v jediný uzel zadrhnul a v ruku pojal. Zatím se však nepřítel z prvního leknutí zpamatovali a vystřelili na mne. Tisíc malinkých šípků zarylo se mi do šatů; některé z nich uvízly mi v ruku a v obličej, působíce mi dosti značných bolestí, jichž jsem si však valně nevšímá, nedaje se jimi v práci své vyrušiti. Když jsem všechny háčky dobře připevnil, vzal jsem uzel do ruky a počal jsem táhnouti. Ale ani jediná lodička nehnula se z místa; byly, jak jsem se k nemalé své mrzutosti přesvědčil, dobře zakotveny. Rychle odhodlán, pustil jsem uzel, pohroužil se pod vodu — byl jsem vždy velmi obratným a vytrvalým plavcem — a přerezal nožem lana, na nichž kotvice přivázány byly. Vynořiv se po vykonané práci nad hladinu moře, vzal jsem provazy na konci v uzel svázané do ruky, zatáhl a hle — všech padesát nepřátelských válečných lodí plulo v řadách za mnou.

Blefuskuané nevěděli z počátku, co se to vlastně děje a proto přihlíželi k počínání mému zmatení a udivení, čas od času po mně z luků střílejíce. Doufali, že mě tak zaženou nebo aspoň přinutí, abych lodičky jejich pustil a těšili se nadějí, že je pak snadno na moři schytají, když však viděli, že celé loďstvo jejich za sebou táhnu a poznali i směr, jakým se s ním beru, zmocnilo se jich zoufalství, počali pronikavě a žalostně naříkat a pobíhající, jako by smyslu zbaveni, po břehu, rvali si vlasy z hlavy. Bylo mi sice malých těch lidiček velmi líto, chápal jsem bolest i zoufalství jejich, ale přes to zůstal povinnosti své věren a chtěl jsem, co započato, také dokonati. Brodil jsem se,

táhna za sebou kořist svojí, úžinou nazpět a přistál jsem asi za hodinu s dobytým válečným loďstvem v přístavu Liliputském.

Král, celý dvůr a nesčetné zástupy lidu čekali na břehu, dychtívi jsouce, jak že odvážlivý můj podnik dopadne. Z počátku viděli pouze, že se loďstvo Blefuskuanů v širém půlměsíci k břehům Liliputským blíží, mne však, jenž jsem částečně plaval, z části až po krk vodou se brodil, neviděli. Domnívali se tedy, že jsem snad byl nepřátelskými střelami usmrčen anebo že jsem v tůních mořských, jež jsem neznal a jimž jsem se tudíž vyhnouti nemohl, utonul a loďstvo nepřátelské že postupuje proti nim útočně. To je velice poděsilo, ale ne na dlouho, neboť čím více se lodi blížily a čím bližší byl břeh, tím více vynikala postava má nad moře, tak že ji každý dobře viděti mohl. Konečně byl jsem tak blízko, že mohli na břehu shromáždění hlasu mého zaslechnouti; pozdvihl jsem konec provazu, na němž byly lodi připevněny, do výše a zvolal hlasem, jenž otrásl horami Liliputskými: „Sláva nejmocnějšímu a nejudatnějšímu králi Liliputskému. Necht dlouho žije a slavně panuje milému, věrnému národu svému!“

Lid přítomný odvětil nekonečným jáso-tem na pozdrav můj a byl tak štěstím a neočekávaným vítězstvím svým rozradován, že jsem se věru o rozum těch dobrých lidiček strachoval. Váleli se v trávě, skákali a křepčili, vyhazovali čapky do výšky a výskali, až se vzduch otrásal. Když pak jsem vystoupil na břeh, obklíčili mne a tančili kolem mne, jako okolo nějakého bůžka, a tvářili se při tom tak podivně, že jsem se hlasitě smál musel.

Jediný král zůstal vážným. Přivítal mne velmi milostivě a zasypával mne pro hrdinský skutek můj největší chválou. Pak

obejmul mne před celým národem a jmenoval mne na uznání velikých a nepomíjejících zásluh mých o říši jeho Nardalem, to jest: nejvyšším hodnostářem říše, s kterouž důstojností i povýšení do stavu hraběcího spojeno bylo.

Asi za tři neděle na to přišli do Milenda vyslanci krále Blefuskuanského, aby za velmi výhodných podmínek králi Liliputskému mír a pokoj nabídli.

Prvé než král poselství přijal, dal mne do paláce svého zavolat. Když jsem se ve vnitřním dvoře hradu octnul, přišel mi vstříc a sděliv mi, že by se mnou rád potají mluvil, žádal, abych jej vzal na ruku a k sobě pozdvihl. Když jsem tak učinil a ucho své k němu sklonil, počal mne král nalahavě žádati, abych se ještě jednou do Blefuskuanška vypravil a nepřátelům jeho také všechny kupecké lodi odejmul; zanášit prý se úmyslem, ostrov ten si podmaniti a Blefuskuaný přinutiti, aby tak jako jiní lidé vejce od špičky pojídali. Tato hrabivost králova mne velice překvapila a byl jsem žádostí jeho velmi nemile dojat. Nechtě si však krále rozhněvat, vmlouval jsem mu, jak nejlépe jsem uměl, úmysl jeho, ale marně. Tu konečně jsem se rozhněval a řekl jsem přímo, že se k něčemu podobnému nikdy nepropůjčím, tím méně, an nenahližím, proč by měl národ svobodný a šťastně pod svými vlastními panovníky žijící v těžkou porobu uváděn býti. Rozhodnost moje pohněvala krále tak, že mne dosti chladně propustil.

Teprve po mém odchodu byli Blefuskuanští vyslanci předpuštěni a mír na základě podmínek Liliputsku velice výhodných uzavřen. Od té chvíle byl však král ke mně mnohem méně milostiv a také dvořanstvo vyhýbalo se mi co možná nejvíce. Jediný Hurgo zůstal mi přátelsky

nakloněn a navštěvoval mne jako kdy jindy, ale tím nemohl zabrániti, že se část dvořenínů proti mně spikla a úklady mi strojila, jež by mne byly málem život stály.

Když byla smlouva o mír podepsána, přijeli vyslanci Blefuskuánští také k příbytku mému, aby mne návštěvou potčili. Pánové ti mne nenadálým příchodem svým velmi překvapili a uvedli mne do nemalých rozpaků; ležeti jsem právě, když ke mně vešli, na zemi, a dvě stě švadlen šilo mi nové košile. Několik jich bralo mi právě míru; jedna mi stála na krku, jiná na kolenou a obě držely v rukou dlouhou, silně napnutou šňůru, kterou třetí malíčkou asi tři centimetry dlouhou mírkou měřila.

Když vyslanci ke mně vešli, pravil jsem, aby odpustili, že je v tak podivném postavení vítám a chtěl jsem ze země povstati, oni však mne velmi prosili, abych jen ležeti zůstal, tak že se se mnou pohodlněji a volněji baviti budou. Pak přistoupili těsně k obličejí mému a vychvalovali mnohými a vybranými slovy hrdinství i velkodušnost moji. Z posledního jsem soudil, že asi již vědí, jak důrazně jsem králi dobytí země jejich zrazoval a že jsem mu pomoci své při podniknutí tom naprosto odřekl. Pak pozvali mne jménem pána a krále svého, abych zemi jejich co možná nejdříve navštívil, což když jsem jim slíbil, prosili, abych sílu svoji několika kousky před nimi osvědčil, což prý je velice baviti bude. Jelikož se již k polednímu chýlilo, pozval jsem je, aby se mnou obědvali, ujišťuje, že již při obědě budou míti dosti příležitosti, mně se obdivovati.

Král a ministři jeho bývali dosti častými hosty u mne, byl jsem tedy vždy přichystán na slušné vyčastování vzácných

hostů. Za tím účelem darována mi také Liliputská dvorní tabule i s potřebnými židlemi a veškerým stolním náčiním. Přinesl jsem to tedy a postavil na stůl svůj, právě tak, jako děti u nás s hračkami dělají. Můj stůl byl na to dosti veliký, zaujímalť nejméně prostoru čtyř metrů; zhotovil jsem si ho sám i s pohodlnou židlí, z největších kmenů královského parku. Nebyl to arci výrobek umělý, neboť jakkoli jsem právě v tomto oboru se zvláštní chutí kdys pracoval a mnohou pěknou věc urobil, musil jsem se tenkrát v žádostech svých na míru nejmenší uskrovniti, neměť jsem potřebných nástrojů. Proto se stalo dosti často, že moji Liliputští přátelé, procházejíce se po stole mém, přes některý špatně uhlazený suk klopýtli a na nos upadli. Ale neštěstí nestalo se nikdy žádné.

Jakmile bylo na stoly prostřeno, vydvihl jsem pány vyslance na stůl svůj a vykázal jim místo u tabule zrovna naproti sobě. Na to poručil jsem svým třem stům kuchařů, aby počali nosit jídla na stůl. Ihned objevil se každý z nich s dvěma mísama a postavili se v řadách kolem mne. Na stole samém bylo umístěno dvacet sloužících, již zaměstnávali se pouze tím, že pokrmy a nápoje, jež byly v sudech přivaleny, po provazech nahoru tahali, při čemž si počínali právě tím způsobem, jako když u nás okovem vodu ze studny vážíme. Dvacet jiných sloužících přijímalo od nich pokrmy i nápoje a přisluhovali hostům svým i mně při stole.

Kuchaři moji byli mistry svého umění, chutnalo tedy Blefuskuánům vše, co jim u mne předloženo, výtečně, ale dosti často se stalo, že uvízlo jim sousto v ústech, když viděli, že třicet i více kusů drobných ptáků, jako skřivanů, ko-

roptví, křepelek, kuřat a j. najednou na vidličku napichují, husy, krocany a zajíce pak že i s kostmi pojídám. Jelikož i služebnictvo vyslanců přálo si mne stolujícího viděti — jsou obyčejně sloužící zvědavější pánů svých — vysadil jsem je i s kočáry a koňmi na stůl svůj, po němž se projížděti a vše řádně si prohlédnouti mohli.

Po hostině podal jsem, jak jsem byl přislíbil, hostům svým několik důkazů síly své. Vyzval jsem je totiž, aby šli se mnou na břeh moře do loděnice, v níž právě tehdy bylo zaměstnáno šest tisíc Liliputánů stavbou korábu nazvaného *Leviathan*, lodi to dle pojmů Liliputských rozměrů obrovitých, nikdy nevidaných. Cestou vylomil jsem pouhým dotknutím se pravice své několik balvanů — asi pět neb šest kilo těžkých — z nejbližšího nám pohoří a metal je do moře, jež se tak pobourilo, že voda jeho stříkala výše, než byla nejvyšší věž Liliputánská. Také jsem vytrhl několik dubů i s kořeny ze země a hrál sobě s nimi jako s hůlkami. Když přišli jsme do loděnice, nemohli hosté moji najíti ani slov, jimiž by dali výraz dojmu, jaký na ně učinila obrovská loď; tak veliký koráb neviděli dosud nikdy, ačkoli požívali Blefuskuáné nejlepší pověsti jako stavitelé lodí. Prohlíželi si jej zvenčí i uvnitř s velikou pozorností a pečlivostí a litovali velmi, že mi pro velikost mojí není možná vejíti s nimi do vnitra lodi a obdivovati se všemu tonu, co zde umění a důvtip lidský vykonaly. Na ta slova uchopil jsem pravicí svojí špicí hlavního stěžně, pozdvihl loď i se vším na ní se nalezajícím

mužstvem a dělnictvem rychle do výše, postavil ji na levou svojí dlaň a prohlédl si otvory pro okna a střílny nechanými důkladně celé vnitřní zařízení obra *Leviathana*. Když jsem se pohledu toho nabažil, postavil jsem loď opět na dřívější její místo. Skutek můj překvapil poslance Blefuskuánské v míře největší, tak že ani pro obdiv svůj nemohli najít patřičných slov a zaražení němě na mne pohlíželi.

Od moře vrátili jsme se opět do příbytku mého, kdež se milí hosté moji ještě asi hodinu se mnou bavili. Když pak se loučili, zvali mne opětně jmenem pána a krále svého k návštěvě země jejich a činili to tak upřímně a nalehavě, že jsem jim slíbil, prve než vrátím se do vlasti své, že k nim zavítám a králi jejich úctu svoji prokáži.

Spokojeni slibem mým, vrátili se Blefuskuánští vyslanci do paláce královského, odkudž se pak, provázeni jsouce celým dvorem až daleko za město, domů vrátili.

Chtěje využítkovati slavnostní nálady královny, hlásil jsem se ještě téhož dne kaudienci a prosil jsem za dovolení, abych směl sousední ostrov Blefusku navštívit. Král vyslechl žádost moji velmi chladně, že však nemohl přání mé jen tak zhola zamítnouti, nařídil mi, abych se prozatím domů vrátil a tam na písemný dovolení, jehož se mi prý brzy dostane, čekal. Viděl jsem zřejmě a poznal jsem, že není mi král více touže přízní nakloněn, jako dříve, a přesvědčil jsem se zároveň, na jak mělkých základech založena vděčnost a uznalost velmožů.

HLAVA PÁTÁ.

Noční návštěva. — Nevděčnost krále Liliputánského a nástrahy proti Všudybylovi.
Útěk Všudybylův k Blefuskuánům a slavné přivítání jeho tamže.

Jakkoli uplynulo více dní od poslední mé audience u Jeho Veličenstva a přes určitý slib jeho neměl jsem přec ještě listiny, jíž by mi byla návštěva ostrovu Blefusku dovolena, v rukou. Mrzel jsem se velice na to a přerušil jsem takřka veškeré styky s dvorem. Jednoho večera odebral jsem se dříve než obyčejně do příbytku svého a zavřel bránu za sebou. Když se počalo stmívat, rozsvítil jsem velikou louč a zatkl ji do zdi, čímž prostory, v níž jsem bydlel, aspoň poněkud byla osvětlena. Pak usadil jsem se do lenošky a zabral se do přemýšlení. Cítil jsem se velmi nešťastným; počalť se ve mně mocně ozývat touha po domovu i drahých mých a styděl jsem se velice za to, že ponížil jsem se za nevolníka krále trpaslíků, kterýž smutného postavení mého nejrozličnějším způsobem ve prospěch svůj zneužíval. Neukládali se mi sice od té doby, co jsem byl jmenován Nardalem, práce otrocké, ponižující, ale každý krok

můj byl bedlivě střežen a svoboda má stále obmezována. I tentokráte dal mně král cítit, že jsem v moci jeho a že vůle má proti jeho rozkazu ničeho nezmuže.

„Ne, tak to nesmí déle trvat,“ zvolal jsem konečně podrážděn. „Učiním tomu konec a sice raději dnes, než zítra. Musím být svoboden!“ Vyskočiv z lenošky své, počal jsem prudce po světnici přecházet. Však slyš! někdo klepal na bránu a sice zcela jiným způsobem, než služebníci mojí činívali, žádali-li předpuštění býti. Abych nemusel vždy, pak-li mne některý z přátel mých v noci navštívití chtěl, celou bránu otvírati, opatřil jsem ji dole malým otvorem, kterýž by u nás tak asi králíku neb slepici stačil, jímž však několik občanů Liliputských pohodlně projíti mohlo. Otvor ten jsem vždy na noc zvláštním šoupátkem zastrčil a tak jsem byl proti všem nemilým návštěvám důkladně zabezpečen.

Stávalo se jen velmi zřídka kdy, že jsem šoupátko odstraňoval a proto ptal

jsem se udiven, kdo že se to na mne dobývá a co se děje. „Pst, pst!“ šeptalo to venku na znamení, že mi chce někdo sdělit jakés tajemství. Odstrčil jsem tedy poněkud šoupátko a hned na to vstrčil maličký Lilipután hlavinku svoji do povstavšího tak otvoru a ohlížel se svítícíma očkama pozorně na vše strany.

„Hurgo přeje si s tebou mluvit,“ pravil malinký slabounkým hláskem. „Ale jenom s tebou samotným. Rozumíš?“

„Hurgo jest mi vítán,“ odvětil jsem, nemálo touto noční návštěvou překvapen. „Učiním, jak si pán tvůj přeje a jsem mu zcela k službám.“

Hlavička zmizela z otvoru, já pak odstrčil celé šoupátko, tak že nosítka, v nichž se Hurgo nalezal, volně projít a do světnice vnešena býti mohla.

Vystoupiv, kázal Hurgo služebníkům svým, aby se ihned ven odebrali a tam čekali, až je opět zavolá, já pak zavřel jsem šoupátko, postavil nosítka i s malinkou Excelencí na stůl a usedl podle něho. Hurgo se sklonil ke mně i pozoroval jsem na něm, že jest velice zarmoucen. Dojat, tázal jsem se soucitně, co se mu stalo a nemohl-li bych mu něčím snad posloužiti. On však zakroutil hlavičkou svojí a pravil:

„Přicházím-li k tobě potajf, jako zloděj v noci, neděje se to k vůli mně, ale brž proto, že jest život muže, jehož si velice vážím a kterému jest celá vlast moje neskonalým díkem zavázána, ve velikém nebezpečí.“

Prosil jsem, aby mně muže toho jmenoval a pověděl, čím bych já u věci té prospěšným býti mohl.

„Ty jsi to sám,“ pravil Hurgo hlasem přidušeným, „tys ten muž nešťastný, je-muž má býti dobré zlým splaceno.“ Na to mi vypravoval, že se přední hodnostové říše proti mně spikli a v tajném sezení

se usnesli, mne utratiti. Jak by se to státi mělo, nebylo dosud rozhodnuto, an někteří chtěli, abych v chrámě, který jsem obýval, za živa upálen byl, jiní pak trvali na tom, aby mne jedovatými šípy oči vystříleny byly a pak abych byl hladem umoren.

Když jsem to vše vyslechl, rozhněval jsem se velice. Vyskočil jsem z lenošky své a nechtěl další výklady Hurgovy poslouchati; že však mne snažně prosil, abych se upokojil, usedl jsem opět podle něho, načež on pokračoval: „Když našli jsme tebe na břehu mořském a spoutali tě, tu pověděl jsi mi posuňky, že jsi člověk mírumilovný a že nemáš zlého úmyslu. Uvěřil jsem ti a tys důvěru moji nikdy nesklamal. Od té doby jsme upřímnými přátely, tys prokázal mi mnohou službu, já pak byl tvým stálým orodovníkem a ochrancem u nejmilostivějšího pána a krále našeho a již bezpočtukráte prosil jsem jej, aby tě pustil na svobodu.“

„Nuže, proč tak neučinil?“ přerušil jsem výklady Hurgovy.

„Proto, že máš u dvora mnoho a mocných nepřátel, již úklady životu tvému strojí a pak že jsi neprozřetelně krále sám pohněval,“ odvětil Hurgo, tváře se velmi zkormouceně.

„Co že?“ vzkřikl jsem, dupna zlostně nohou. „Já že jsem krále pohněval? Snad tím, že odmítl jsem nešlechtný návrh jeho, abych odebral Blefuskuánům veskeré lodi jejich a pomohl mu podrobiti národ svobodný?! Nikdy! Toho se ode mne nedočká a raději podstoupím nejohrožnější smrt, než bych se propůjčil za nástroj činu nešlechtnému.“

Hurgo usmál se bolestně a pravil: „Chválím tě pro šlechtnost tvojí. Také král se jen po velkém duševním boji od

tebe odvrátil a mezi tvé přešel nepřátely, již neustali tě očerňovati a pomlouvatí.“

„Čím pak jsem těm padouchům ublížil?“ ptal se Vsudbyl pohněván. „Co mají proti mně?“

„Nemohou ti zapomenout, že jsi byl za Nardala povýšen; nepřeji ti přízně, již u krále požíváš a z té příčiny stíhají každý krok tvůj a o všem zpravují krále, arcíže krivě. Tak donesli mu, že udržuješ tajně s Blefuskuány spojení a že jsi vyslance jejich skvěle pohostil, nabízejí služby své králi jejich, kdyby snad opět do války s Liliputem zapleten byl. Teprve po této poslední zprávě svolil král, nejmilostivější pán náš, že máš býti zraku zbaven. Aby však dokázal, že jest ti až dosud poněkud nakloněn, přikázal, aby operace tato co možná nejšetněji na tobě vykonána byla. Dvacet nejdovednějších ranhojičů dostaví se za tři dni k tobě a požádají tě, abys se položil na zem, jelikož k rozkazu královu oči tvé důkladně mají prohlédnouti. Král nepochybuje, že podrobíš se jeho rozkazu a ochotně svolíš a když tak na zemi ležeti budeš, vrhnou se ranhojiči na tebe a vypálí ti rozžhavenými hroty oči.“

Nevěděl jsem, mám-li se tomuto ďábel-skému nápadu smát, nebo mám-li se zlobit, na každý pád činila na mne „milost“ králova dojem málo příjemný. „Ó, pošetilci,“ zvolal jsem hlasem rozechvěním se třesoucím, „což pak myslí, že jsem takový hňup? Domnívají se opravdu, že se nechám jako malé dítě přelstíti a přepadnouti?“

„Jsem tvým přítelem,“ pravil Hurgo, „a varoval jsem tě v čas. Nyní znáš nebezpečí, jež ti hrozí a můžeš se mu vyhnouti. Čas však kvapí, musím se odtud vzdáliti a sice právě tak tajně, jak jsem přišel, neboť kdyby někdo tušil, že jsem byl u tebe, kdyby věděli závistníci tvoji,

že nás k sobě poutá svazek přátelský, vzešlo by mně z toho velmi mnoho nepříjemností a mohl bych býti právě tak nešťastným jako ty. S Bohem tedy! Připrav se a jednej tak, jak jednati musíš, abys ušel nástrahám nepřátel“

Na slova ta podal mi Hurgo pravici na rozloučenou. Poděkoval jsem mu za přátelství jeho, pak postavil jsem nosítka opět na zem a odstrčil šoupátko ve dveřích. Sluhové vstoupili a vzdálili se s pánem svým právě tak rychle a tiše, jako byli přišli.

Když se Hurgo vzdálil, zmocnil se mne veliký hněv. Zlobil jsem se na nevděk králův, ale zároveň počal jsem přemýšleti, co bych učiniti měl. Nebezpečí se valem blížilo, měl jsem je vyčkat a pak se postavit na odpor? Měl jsem snad králi říci, že jsem bez příčiny pronásledován a bezdůvodně osočován a za milost jej prositi? „Nikoli! Nikdy!“ zvolal jsem a pěstě se mi mimovolně zataly, „toť by bylo největší ponížení, nesmazatelná poskvrna cti mé. Vyrazím z chrámu, poplením hlavní město a pobiji všechny Liliputány anebo je veženu do moře, aby se jak myši utopili.“ Po chvíli jsem se však jinak rozmyslil. Cítil jsem, že bych, poddávaje se vášni své, nerozumně a rovněž tak nevděčně jednal, jako Liliputanci. Krev se mi utišila a já se rozhodl, že opustím ostrov a nehodné obyvatele jeho. Na to jsem ulehł s myslí valně upokojenou a za chvíli jsem tvrdě usnul.

Když jsem se probudil, stálo již slunce vysoko na nebi. Rychle jsem se oblekl, sebral vše, což mého bylo a šel na břeh moře, kde bylo loďstvo zakotveno. Zde vyhlídl jsem si největší válečný koráb, přivázal na přídu jeho provaz a vytáhl kotvy, na to jsem se svlekl a složiv na palubu šatstvo své, vstoupil jsem do vody

a uchopil provaz lodi, s níž jsem rovnou k ostrovu Blefuskuanů zaměřil. Za nedlouho přibyl jsem, přeplavav šťastně prohlubeň moře, do přístavu Blefuskuanského, kdež mne veliké zástupy lidu, pozorující mé počínání, očekávaly a s velikou slávou a jásáním přivítaly.

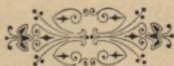
Vyskočil jsem na břeh a oblékna se vydal jsem se ihned na cestu do hlavního města, kamž mne dva průvodčí, výhradně k tomu určení, cestu ukazovali. Abych se jimi zbytečně cestou nezdržoval, postavil jsem si je oba na dlaň a nesl je, až jsem se přiblížil asi na dvě stě kroků k městu. Zde jsem je postavil opět na zem a nařídil jim, aby co nejrychleji do města pospíšili, některé z dvořanů o příchodu mém zpravili a jich požádali, aby oznámili jeho Veličenstvu, že čekám rozkazů jeho.

Prve než minula hodina, vrátili se poslové mojí a zvěštovali mi, že král s celou svojí rodinou a veškerým dvorem vyšli mi v ústřety a před městem na mne čekají. Spěchal jsem, abych nenechal vznešené panstvo dlouho čekat, k městu a brzy spatřil jsem krále s komonstvem na koních, královskou pak rodinu v nádherných

vozech. Všichni byli velmi nádherně vystrojeni a všem slušel ten pěkný národní kraj velice. Když jsem došel až ku králi, seskočili on i komonstvo s koně, králová, princevové a princezky vystoupili z vozu a blížili se bez bázně a strachu ke mně. Klekl jsem na zem a políbil velmi uctivě králové i králi ruce, řka: „Přicházím, abych vzdal hold svůj vznešenému panovníku i choti jeho, jakož abych sobě, s milostivým dovolením jeho, říši Blefuskuanskou, jež co do velikosti a krásy nemá rovné na světě, prohlídl.“

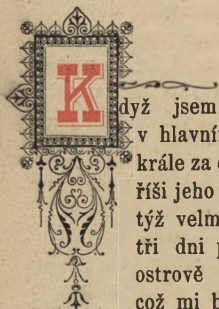
Král byl řečí mojí mile dojat a odpověděl mi několika milostivými slovy, žádaje mne, abych ze země povstal.

Uvedli mne do města, kdež na uvítání mé celá řada skvělých slavností uspořádána byla. Vše to se mi velice líbilo, ale když nastal večer a já ptal se po přibytku svém, vyšlo na jevo, že není v celé říši domu, do něhož bych se vešel. Král se mi velice omlouval a sliboval, že přičiní se, abych i v tomto ohledu s ním spokojen byl; musel jsem tedy pod širým nebem přenocovati, a poněvadž tam noci velmi chladné jsou, zachladil jsem se a měl jsem po několik dní notnou rýmu.

HLAVA ŠESTÁ.

Všudybyl prohlíží si říši Blefuskuánskou a najde na moři opuštěnou lodici. — Vypravení její. — Odchod z Blefusku a šťastný návrat Všudybylův do vlasti.

Když jsem se nabažil pobytu v hlavním městě, požádal jsem krále za dovolení, abych si směl říši jeho prohlédnouti, k čemuž týž velmi ochotně svolil. Plné tři dni procházel jsem se po ostrově a spatřil zde mnohé, což mi bylo novinkou a velmi mne bavilo. Celkem podobá se Blefuskuánsko Liliputu; jsou zde tytéž stromy, tatáž zvířata a titěž lidé, poslední ještě o něco menší než Liliputáné, ba viděl jsem zde jednotlivce, již nebyli větší než polní myš, když vzpřímena, o ocásek svůj se opírajíc, okolí své si prohlíží. Velice mne bavil pohled na kuchaře, jenž měl před východní městskou branou postavenou boudu, v níž okolojdoucím teplé i studené pokrmy prodával. Ačkoli nebyl oheň na ohništi jeho plápolající větší než svatojanská muška, v teplé noci májové svítící, přec vařila se v náprstkových kotlích trpaslíkových voda klokotem a na pekáčích a pánvích pekly a smažily se nejrozličnější pokrmy. Objednal-li si některý z hostů trpaslíkových pe-

čeného skřivana, nejoblíbenější to pokrm Blefuskuánů, předložil mu úslužný kuchař zvířátko, ne větší než naše moucha, a bylo velmi zajímavě dívat se, jak hladový človíček malinkým nožičkem pečeného ptáka dle předpisů kuchařského umění krájel a jak obratně bělounkými zoubky svými maso s kostí obíral.

Stejně velké potěšení mi působilo, viděl-li jsem mladé děvče neviditelnou nit do neviditelné jehly navlíkati. Celé hodiny pozoroval jsem tyto obratné a pilné děti, jež v otevřených boudách pracovaly, prodávající zároveň všeliké krásné předměty, hlavně ale výstroj ženský. Z počátku zdálo se mi počínání jejich bezúčelnou hračkou, když však mi bylo dovoleno ku práci jejich dalekohledem přihlížeti, přesvědčil jsem se s dostatek o dovednosti a úhlednosti práce jejich.

Několikrát byl jsem také pohřbu přítomen a tu jsem poznal, že Blefuskuáné své mrtvé po hlavě do hrobu staví. Když jsem se po příčině tohoto zvláštního způsobu pohřbívání ptal, dáno mi

za odpověď, že po uplynutí jedenácti tisíc měsíců země, již za rovnou plochu považují, se obrátí, načež zemřelí procitnuvše ze smrtelného spánku, sami na nohy se postaví a pohodlně z hrobu vyjdou. Učenci jejich ovšem víru tuto za nesmyslnou prohlašují a všemožně se o vyhlazení jí starají, ale lid obecný nedá si ji vymluvití a pohřbívá mrtvolu stále hlavou dolů.

Přes to však, že jsem se v Blefusku velmi dobře bavil, trápila mne dosti často dlouhá chvíle a čím dále, tím více ozývala se ve mně touha po domovu. Také hlad, jež jsem častěji trpíval, dostával jsem sotva polovici toho, co mi v Liliputsku k snědku podáváno bylo, znepřijemňoval mi zdejší pobyt. I to dotýkalo se mne velmi nemile, že sám finanční ministr byl každému mému obědu, mrače se až běda, přítomen. Když pak mi tím neb oním způsobem chuť pokazil, odebral se ku králi a dokazoval mu, že nenasytností mojí říše na mizinu přivedena a věrný lid jeho ožebračen bude, neboť den co den tenčí prý se státní poklad a za nedlouho nastane potřeba dlužit se na velké úroky. Proto prý by bylo, arci jen dle jeho názoru, nejlépe, kdybych tím či oním způsobem pohnut byl zemi jejich opustiti.

Třetího dne k večeru stál jsem zadumán na východním pobřeží ostrova a pohlížel zarmoucen na zapadající slunce. Tu spozoroval jsem něco na moři, což bylo velice podobno plovoucí, převrácené lodici. „Tu dojista bouře od některého korábu urvala a Bůh posílá ji tobě na ochranu,“ pravil jsem a s vlekná se vskočil jsem do moře a plovat k lodici, již jsem šťastně za nedlouho dostihl. Přitochiv se k ní, postrkoval jsem ji před sebou, až jsme se konečně dostali ku břehu. Pak oznámil

jsem králi, že mi příznivý osud poslal lodici, na níž se budu moci doplaviti na místo, odkud se bezpečně a brzy do vlasti své dostanu. Král i národ jeho divili se velmi podivně a velikánské lodi té; něco tak ohromného neviděli dosud nikdy v Blefusku. Nemeškaje, jal jsem se loď spravovati, tak abych co nejdříve do moře vyplouti mohl. Pět set dělníků bylo mi dáno ku pomoci, jen abych brzy práci svou ukončil. Přiděлил jsem jim hotovení plachet, což oni tím způsobem činili, že třicetkrát složené plátno prošívali. Já sám dělal jsem silná lana a provazy, jichž jsem k zařízení loďky své nevyhnutelně potřebí měl, a sice tím způsobem, že jsem deset i dvacet provazů Blefuských v jedno spleťal. Konečně měl jsem vše, jen kotvy se mi nedostávalo a tu nemohli mi Blefuskuáné při nejlepší vůli zaopatřit. Po dlouhém hledání spokojil jsem se s ohromným balvanem, jež jsem na uchytaná lana upevnil a který při podniknuté zkoušce výtečně se osvědčil. Abych lodici svou před vnikáním vody z venčí uchránil, vyžádal jsem si tuku ze tří set kusův hovězího dobytka a zamazal pečlivě každou trhlinu a kulinu. Práce tato byla velice nepříjemná, ale mnohem obtížnější a nepříjemnější bylo kácení nejvyšších stromů v lese a hotovení z nich stěžňů a vesel. Avšak trpělivostí přemůže se každá obtíž a také já jsem všechno urobil, sám vykonav všechnu hrubší práci. Když jsem se vším hotov byl, vstoupil jsem do loďky, plul do Blefuského přístavu a projížděl se v něm na obveselení lidu, jenž na břehu stál a na nevidané to divadlo jako na nějaký div světa pohlížel a na konec v nesmírný jásot propukl.

Celý měsíc uplynul, než jsem loďku tak upravil, že jsem se v ní na moře pustiti mohl. Častokráte vzpomínal jsem

si mezi prací na Liliput a divil jsem se tomu, že se král Liliputský o mne ani dost málo nestará. Teprve, když jsem byl s prací svojí hotov, sdělil mi král v důvěrném hovoru, že milý přítel a bratr jeho, král Liliputský, za vydání mne žádal. Na rukou i nohou spoután měl jsem být do Liliputu nazpět přiveden, abych byl potrestán za všechny své zločiny. Avšak král Blefuskuánský odmítl rozhodně žádost tuto a prohlásil, že mohu, pokud v zemi jeho potrvám, na milost i ochranu jeho sméle a bezpečně počítati.

Jakkoli jsem byl novým tímto důkazem přátelského smýšlení velice potěšen, věděl jsem velmi dobře, že král i ministři jeho viděli by to velmi rádi, kdybych se co možná nejdříve ze země jejich vzdálil: hrozily jim při delším mém pobytu hlad a nedostatek. Neváhal jsem tedy déle a počal lodici svojí potravou zásobovati. Naložil jsem maso ze sta volů a tří set ovcí, poměrné množství chleba a vody, jakož i zásobu pokrmů, jež čtyři sta kuchařů na rychlo upravití mohlo. Pro zvláštnost sebral jsem také šest živých krav, dva býky, šest ovcí a dva berany, abych je ve vlasti své ukazoval, a možno-li, rozplemenil. Abych je po cestě měl čím krmit, zaopatřil jsem se velkou otýpkou sena a pytle žita. Byl bych vzal také rád několik domorodců s sebou, avšak král, jemuž jsem přání své přednesl, odmítl je naprosto, ba musel jsem se mu ctí svojí zaručiti, že žádného z poddaných jeho, byť i sám chtěl, potajmu na loď nepřijmu. Vzdal jsem se tedy úmyslu toho, ačkoli mi vždy bylo velmi líto, že nemohl jsem dítkám svým těmi trpaslíky radost spůsobit a všem těm, kdož vypravování mému věřit by nechtěli, bělmo nevěry s očí sejmut.

Když jsem vykonal všechny přípravy k odjezdu, oznámil jsem to králi s prosbou, aby milostivě určil den, kdy bych se mohl s ním i říši jeho rozžehnati. Král určil den 24. září a dal to v říši své vyhlásit. Časně z rána jmenovaného dne odebral jsem se do paláce královského, kdež přípravy k audienci s velkou nádherou byly vykonány. Král s chotí svojí seděli na pozlaceném trůně, okolo nich v polokruhu rodina královská na zlatých sedadlech. Přiblíživ se k Veličenstvu, vrhl jsem se královským manželům k nohám, abych jim políbil ruce, k čemuž oni blahosklonně svolili. Na to podarovalo mne Jeho Veličenstvo padesáti měsci, v nichž každém bylo po sto zlatých penězů velikosti šupinek malých rybiček, pak mi podal na památku podobiznu svojí v životní velikosti provedenou, již jsem ihned do rukavic svých vstrčil, abych ji buď z neopatrnosti nebo náhodou nepoškodil. Pak jsem šel, provázen ohromnými zástupy lidu, na břeh a vstoupil za hřimavého volání „Na zdar!“ na lodici svojí, jež se netrpělivě na vlnách mřným větříkem čeráných houpala. Vyňal jsem bílý šátek a kynul všem: S Bohem! načež usedl jsem ku kormidlu a věnoval všechnu sílu i pozornost svojí lodici, jež se měla státi mým vysvoboditelem.

Uploval jsem asi dvě míle na sever, an jsem k večeru na severozápadní straně malý, asi půl hodiny vzdálený ostrov spatřil. I umínil jsem si, že tam přenocuji a to hlavně z té příčiny, jelikož jsem okolní moře neznal a nazdařbůh do nekonečné pouště té pustiti se nechtěl. Dospěl jsem šťastně ke břehu, zakotvil loďku a vybědl na sucho. Posilniv se ze zásoby své, ulehl jsem do měkkounké trávy a spal klidně a spokojeně až do příštího jitra, načež jsem, přesvědčiv se,

že jest ostrov neobydlený, opět do své loďky vstoupil a posavadním směrem dále vesloval.

Tři dny a tři noci minuly, aniž bych byl nějakou loď potkal nebo nějaký ostrov spatřil. Již počal jsem pozbývat naděje, že podnik můj šťastně se skončí a chystal se na to nejhorší. Konečně čtvrtého dne zablídl jsem loď k jihovýchodu se beroucí. Nesmírnou radostí jat, počal jsem na ni z plna hrdla křičeti, avšak nikdo neviděl a neslyšel. Na štěstí obrátil se vítr a podařilo se mně tak k lodi se přiblížit, že námořníci volání mé uslyšeli; ihned kázal kapitán, aby na korábu velká vlajka vztýčena a dělo vypáleno bylo, tak abych nabyl jistoty, že chvíle vysvobození mého se blíží.

Radost a rozkoš, již jsem, vida, že jsem zachráněn, pocítoval, nelze mi vylicít a potěšení mé bylo ještě větší, když vstoupiv na koráb, poznal jsem, že jest to loď Anglická vracející se z daleké cesty do vlasti.

Prvé než jsem vystoupil na palubu Anglického korábu, nastrkal jsem rychle všechen drobný dobyteček, jež jsem ze země trpaslíků vzebral, do kapes. Námořníci pohlíželi na mne s podivením a zasypávali mne otázkami, já však je odkázal na příhodnější čas a žádal, aby mne dovedli k veliteli lodi.

Kapitán přivítal mne velmi vlídně v kajutě své a sdělil mi, že loď jeho, „Orion“ nazvaná, vrací se z Japanu do Anglicka. Přívětivostí a vlídností svojí získal si kapitán v brzku mojí důvěru, tak že jsem mu, jsa otázan, obšírně a věrně osudy své vypravoval. Když mne vyslechl, zdálo se mu mé vypravování o Liliputu a Blefusu velice pošetilým; kroutil velmi povážlivě hlavou a pravil

k okolí svému, že mně asi nehody, které jsem přestál, rozum pomátly.

Abych ho přesvědčil, že se mylí jakož i že jest rozum můj zcela v pořádku a každé slovo, jež jsem pověděl, úplně pravdivé, počal jsem zvláštnosti, které jsem v kapse nesl, na palubu vykládati a v brzku poskakovaly kravičky a ovečky mé vesele po palubě a bučely a bečely až mile. Veškeré mužstvo shluklo se kolem nás a prohlíželo si plno údivu tuto předivnou hru přírody a prosilo mne, abych jim něco o té zázračné zemi vypravoval. Vyhověl jsem ochotně a bavil je dlouhou chvíli vypravováním svým.

Když jsem byl s kapitánem opět samotén, ukázal jsem mu několik měsců zlatých peněz, které jsem od krále Blefuskuaňského dostal, jakož i podobiznu Jeho Veličenstva a některé jiné zvláštnosti. Divil se všemu tomu velice a děkoval mi velmi, když jsem mu daroval dva měšce zlatých peněz a slíbil, že mu po šťastném návratu do Anglie ještě kravičku a ovečku přidám. Od té chvíle stal jsem se nejlepším přítelem kapitánovým; vykázal mi nejlepší kajutu za ložnici a dovolil, abych s ním stoloval.

Dne 2. dubna 1702 přistáli jsme konečně k břehům Anglickým. Nehoda mne po celé cestě té nestihla žádná, leda že mně krysy sežraly jednu ovečku, jejíž kosti jsem později v díře, kamž ji byly hanebné vražednice zavlíkly, nalezl; ostatní své stádečko dopravil jsem šťastně až domů. Byl to jediný poklad, který jsem domácím svým z dlouhé cesty své přinesl, ale ten způsobil jim nejen radost, ale stal se pramenem štěstí a blahobytu našeho. Brzy roznesla se zpráva o zvláštnostech, jež jsem z Liliputu přinesl, a celé zástupy lidí valily se k nám, aby ten div

spatřili. Ustanovil jsem pro zvědavce značné vstupné a vytěžil tak velké peníze.

Když pak ukojena byla zvědavost rodáků mých, vypravil jsem se na cestu po Anglicku a měl jsem všude žně velmi bohaté, neboť každý chtěl podivuhodná zvířátka, jež jsem s sebou vozil, viděti a o dobrodružstvích mých k nevíře podobných slyšeti. Také do Londýna jsem zavítal a byl jsem vyznamenán pozváním ke dvoru královskému, kdež jsem nejprve rodině králově a pak celému dvoru malá stvořeníčka Blefuská ukazoval a obšírně o cestách i příhodách svých v Liliputu i Blefusku vypravoval. Král i královna bavili se velmi dobře a zajímal je především popis dvorů králů Liliputského i Blefuskuánského jakož i obyčejů při nich platných. Bohatě odměněn opustil jsem dvůr královský.

Pozdržev se nějaký ještě čas v Londýně, použil jsem naskytnuvší se mi příležitosti a prodal kravičky i ovečky své za šest set liber šterlinků, což rovná se šesti tisícům zlatých rakouské měny a vrátil jsem se k rodině své, netrpělivě mne očekávající.

Později dozvěděl jsem se, že se stádečko mé velmi rozplemenilo, zejména ovečkám dařilo prý se výborně, což, any mají velmi jemňounkou vlnu, našim továrnám na látky vlněné valně prospěje.

Jakkoli jsem měl doma všechno pohodlí a šťastně jsem živ býti mohl, nevydržel jsem mezi svými déle čtyř měsíců. Jakási tajemná neodolatelná touha po dobrodružstvích pudila mne na širé moře, do dalekého neznámého světa. Odevzdal jsem tedy dítky své, jež jsem upřímně miloval, do nejlepšího vychovavacího ústavu v městě, zajistil choti uložení svého značného kapitálu bezstarostnou budoucností a rozloučil se s milým domovem, abych přijal na korábu „Dobrodruh“, plující v záležitostech obchodních do Surimanu, místo lodního lékaře. Kapitán lodi té byl muž rozšafný a poctivý a znal zevrubně celý svět.

Jak se mi na této cestě dařilo, co podivuhodného jsem zažil, povím milým přátelům svým v druhé knize svého cestopisu.

DÍL DRUHÝ.

VŠUDYBYLOVA CESTA DO BROBDIGNAKU,
ZEMĚ OBRŮ.

HLAVA PRVÁ.

Jak přišel Všadybyl do země obrů. — Přátelské přijetí v domě nájemcově. — Hrůzy plný oběd. — Desítiletá Glumdalkič stane se ochranitelkou Všadybylovou — Vítězný boj s dvěma kryesama. — Nepříjemný pobyt v tlamě psa křepeláka.

O čtyřech měsících, jež jsem ve středu rodiny své strávil, opustil jsem, jak již praveno, otčinu svojí a vstoupil na koráb „Dobrodruh“, který právě na cestu do Vychodní Indie se chystal. Nečinil jsem tak snad z marné touhy po bohatství, byl jsem tak zámožným, že jsem pohodlně a bezstarostně žíti mohl, ale jakási nevyzpytatelná žádost dobrodružství nedala mi klidně žíti a nutila mne ven do světa. I na této druhé cestě vyplnilo se přání mé plnou měrou a milí čtenáři knihy této podiví se velmi, co vše jsem zažil.

Dne 20. července 1702 vyplul „Dobrodruh“ z přístavu a nastoupil za příznivého větru cestu svojí. Až k předhoří „Dobré naděje“ na jižním cípu Afriky nepotkala nás ani nejmenší nehoda, sotva že jsme ale předhoří opluli a k ostrovu Madagaskar se blížili, obrátil se náhle vítr a strašná bouře zachvátila nás, zmí-

tajíc lodí naší jako třískou. Něco tak hrozného nepamatuji a také všickni námořníci tvrdili, tak prudké bouře že ještě nezažili. Ale právě to, že vichřice zuřila s prudkostí nevidanou, naplnilo nás nadějí, že bouře brzy pomine; zmýlili jsme se však velmi.

Čtrnácte dní trvalo to divoké honění se po moři a když konečně vítr se utišil a moře klidnějším se stalo, nevěděl kapitán náš, kde se vlastně nalozáme. Bylo to hrozné postavení, tím nemilejší, že se nám pitné vody nedostáváti počalo. Tak uplynulo několik dní, plných úzkostí a strádání. Konečně nás jednou z rána překvapilo příjemně volání hochů na stěžui v koši sedícího: „Země! Země!“ Vyhrnuli jsme se na palubu, kapitán přiložil koku dalekohled a rozhlížel se po moři. A skutečně na jihu, nepříliš daleko od nás, vynikal z moře veliký ostrov. Zamířili jsme k němu, ale nikde nebylo zátoky, v níž by loď přistáti mohla. Zakotvili jsme tedy asi na mořskou míli vzdál a kapitán

vyslal loďku asi s dvanácti nejlepšími a dobře ozbrojenými námořníky na zem, aby několik sudů čerstvou vodou naplnili.

Touže projíti se opět jednou po pevnině, žádal jsem kapitána, aby mně dovolil provázeti námořníky. Domníval jsem se, že něco nového spatřím a novými zkušenostmi se obohatím. Na ostrově, k němuž jsme s lodicí přirazili, byl patrně nedostatek vody i rozběhli se tedy námořníci podél břehu, aby nějaký pramen našli. Také já nezůstal jsem v lodici, alebrž, vystoupiv na zem, šel jsem asi půl hodiny do vnitra ostrovu. Co viděl jsem, potěšilo mne málo. Nikde nebylo živé duše, kamkoli jsem dohledl, nespatriil jsem než rozsáhlé, neúrodné planiny a vysoké, holé skály. Neuspokojen vracel jsem se ku břehu, ale jak jsem se polekal, když, dojdá na místo, odkud jsem moře přehlédnouti mohl, spatřil jsem, jak soudruzi mojí, v loďce sedíce, ze všech sil veslují a ku korábu pospíchají. Chtěl jsem na ně volati, chtěl jsem je prositi, aby mne na poušti té nenechávali, ale tu spozoroval jsem k hroznému svému zděšení, že prchající loďku jakási ohromná nestvůra pronásleduje, pospíchajíc sáhodlouhými kroky mořem za ní. Voda, ač dosti hluboká, dosahovala nestvůře té jen po kolena a nepřekážela jí valně ve stihání prchajících, kteří jen tím, že byli o více jak čtvrt hodiny napřed, jistě záhubě ušli. Také to překáželo nestvůře v pronásledování, že dno moře bylo velmi kamenité a neschůdné, klopýtala tedy co chvíli, až konečně rozmrzena na břeh se vrátila. Kapitán, přihlížející s úzkostí podivné té honbě, uvítal lidi své radostně, kázal ihned vytáhnouti kotvy a vyplul, podporován jsa příznivým větrem, do široho moře.

Co jsem si měl počít, co učinit, aby mne ten hrozný člověk nespatriil? Rychle

ukryl jsem se za vysokou skalou a utíkal, seč mi nohy stačily, od břehu. Za nedlouho doběhl jsem na jakýs příkrý pahrbek, kdež jsem se zastavil, abych si odpočinul a oddechnul. Jak jsem byl ale překvapen, když jsem se kolem sebe rozhlídnul; všude, kamkoli jsem dohlédl, rozprostíraly se přede mnou úrodné role a celá země, již jsem za pustou měl, byla tak pečlivě vzdělána, že podobala se rozkošné zahradě. Pod pahorkem, na němž jsem stál, nalezalo se veliké žitniště, jímž vedla pěšina, tak široká, jako bývají u nás nejpeknější silnice. Sešel jsem na ni a kráčel ku předu; neviděl jsem však ani v levo, ani na pravo, neboť obilí po obou stranách stojící bylo na 12 metrů vysoké a jednotlivá stébla tak tlustá, jako u nás stromy.

Šel jsem asi hodinu, když jsem přišel k jakémusi plotu, na třicet metrů vysokému, přes kterýž skláněly se stromy, jejichž vrcholky v oblacích se ztracely. Plot byl přerušen kamenými schody, vedoucími do sadu. Pokusil jsem se dostati se na schody ty, ale počínání mé bylo marné, neboť každý stupeň byl vyšší, nežli já. Hledal jsem tedy v plotu nějakou mezeru, již bych se do zahrady dostal a skutečně jsem ji po nedlouhém hledání našel, ale právě v tomže okamžiku, kdy jsem jí proklouznouti chtěl, objevil se na nejhořejším stupni jakýsi obrovsky veliký člověk a vyhlízel na žitniště, jakoby někoho hledal. Pak vykřikl; hlas jeho podobal se rachotu hromu, tak že jsem se velmi poděsil a po celém těle se třesa, v obilí úkrytu hledal. Sotva že volání obrovo doznělo, vystoupilo jiných šest obrů, ozbrojených ohromnými srpy, ze žitniště. Nebyli tak pěkně a úhledně oděni, jako první a myslím, že jsem se nemýlil, pokládaje je za čeledíny jeho, čemuž ostatně

i to nasvědčovalo, že, promluvivše několik slov s hospodářem, ihned žito žítí počali. Utíkal jsem, co jsem mohl, ale stébla obilí stála tak těsně vedle sebe, že jsem se jimi jen s největším namáháním protlačil. Konečně byl jsem tak umdlen a vysílen, že jsem více mrtév, než živ jsa, k zemi sklusal a v brázdě ležeti zůstal.

Zvonění srpu, stále jasněji se ozývající, oznamovalo mi, že hrozí ti ženci blíž se k místu, kde jsem ležel. Ah, jak mi bylo u srdce! Jak želel jsem toho, že opustil jsem věrnou ženu a hodné dívky jen z té příčiny, abych vyhověl vášni své a do cizích zemí se podíval! Také na dobré Liliputány, kteří mi pro velikost mojí a neslýchaná hrdinství skorem božskou počtu vzdávali, jsem si zpomněl. A nyní? Proti tomu, jak nejvyšší věž vysokému člověku, byl jsem já maloulinkým Liliputánem. Či nemusel jsem se strachovat, že mně v příštím již okamžiku jako nepatrného červa zašlápnou? Jedinou potěchou a nadějí mojí bylo vědomí, že, pokud jsem já mezi Liliputány hrál úlohu obra, nikdy jsem žádnému tomu malému človíčkovi ani dost málo neublížil, i prosil jsem z nehlubších útrob Boha, aby obměkčil srdce hrozných těch lidí, mezi něž mne osud zanesl, tak aby života mého šetřili a milosrdné se mnou naložili.

Co jsem takto přemýšlel, přišel jeden ze ženců tak blízko ke mně, že jsem se obával, aby mne nemotornou nohou svojí nerozšlápnul nebo srpem neporanil či snad dokonce neusmrtil. Vyskočil jsem a jal jsem se z plna hrdla křičeti a za smilování prositi. Obr přestal pracovat a hleděl kolem sebe, jako by něco hledal. Za nedlouho mne spatřil a sehnul se rychle pro mne. Vida, oč běží, chtěl jsem se útekem spasit, ale obr mne polapil a sevřel palcem a ukazováčkem tak pevně, že mi

div žebra nepochámal. Pak pozdvihl mne zvolna a pozorně do výše, přistrčil si mne skorem až do očí a prohlížel mne. Byl jsem dojista více jak dvacet metrů nad zemí povýšen. Hlavou nedůvěřivě kroutě, prohlížel mne obr ze všech stran a že konečně přec jen nevěděl, co má se mnou udělati, pospíchal k hospodáři, jenž, jak jsem dle všeho soudil, zámožným pachtýřem byl. Poznal jsem v něm na první pohled obra, kterého jsem již prve na schodech viděl.

Také on se divil velice a sprásknul ruce nad hlavou; nemohl si nijak vysvětliti, jak jsem na jeho pole přišel. Aby mně lépe do obličeje viděl, sfoukl mi vlasy s čela na zad, pak vzal stéblo slámy, asi jako hůlka silné, a nadzdvihl šosy mého kabátu; domníval se, že jsou to křídla, přirostlá k tělu mému, a pravil lidem svým, po mně se dotazujícím, že jsem jakýsi druh kobylek nebo létavá veverice. Na to mne popadl v zadu za šosy, vyzdvihl mne vzhůru do povětří a postavil mne zvolňoučka na zem, tak že jsem se octnul na všech čtyřech. Bezpochyby myslil, že polezu po čtyřech, já ale rychle vyskočil a vykračoval si tak sebevědomě a důstojně, jak jen jsem dovedl; chtěl jsem lidem tím dokázati, že jsem člověk, jako oni a že mi ani nenapadlo, abych jim uprchnul.

Oba obři posadili se kolem mne a smáli se mi srdečně, sledující každý pohyb můj, jen aby jim nic neušlo. Vida, že jsou oba v dobré míře, dodal jsem si srdce, předstoupil před pachtýře, smekl klobouk a hluboce se uklonil. Na to jsem pokleknul na kolena, sepal ruce a prosil jej hlasem velikým, aby milostivě a přátelsky se mnou jednal a neublížoval mi.

Jakkoli muž ten řeči mé nerozuměl, poznal přec z posuňků mých, že jsem rozumný, byť i tajuplný tvor. Poslal tedy

čeledíny opět na pole, sám pak, zastrčiv si mne pozorně do kapsy, vyšel po schodech nahoru a vrátil se sadem do domu svého. Když domů přišel, ukázal mne ihned manželce své. Tato, spatříc mne, vykřikla, jakoby byla sáhla na pavouka nebo ropuchu, což působilo muži tak velikou radost, že za ženou svojí stále běhal a dříve jí pokoje nedal, pokud se na mne pěkně nepodívala. Když přesvědčila se, že podobám se lidem a rozumně se tváním, divila se mi velmi, přestala se mne báti a naklonila se mi upřímně.

Bylo právě poledne a jeden z čeledínů přinášel oběd. Pachtýř postavil mne na stůl a usadil se s manželkou svojí, třemi dětmi a staříčkou babičkou k němu, aby poobědval. Jídlo, kteréž na stole stálo, bylo velmi živná krmě masitá. Jelikož byl stůl nejméně deset metrů vysoký, vzdaloval jsem se co možná nejvíce kraje jeho, bál jsem se, abych nespadl a vaz nezlámal. Paní položila přede mne malinký talíř, jímž si asi jindy dívky její hrály, který však přes to nejméně pět metrů v objemu měl, dala na něj kus masa, které na drobounké kousičky rozkrájela, a skývičku chleba. Poděkoval jsem jí hlubokou poklonou, vyňal nůž i vidličku z kapsy a počal jsem jísti, což jim všem působilo velikou radost. Na to kázala manželka obrova přinést nejmenší skleničku, již měla v domácnosti, a nalila do ní až po kraj jakéhosi jasného a průhledného moku, vybídouc mne zároveň, abych se napil. Sklenička ta obsahovala nejméně tři litry a byla tak těžká, že jsem ji, abych ji k ústům svým pozdvihl, oběma rukama uchopiti musel. Než jsem si připil, poklonil jsem se hospodáři i hospodyně, promluvil několik slov po Anglicku a přisadil pak sklenku k ústům, abych vřídlným svým hostitelům na zdraví

připil. Jednání mé pohnulo společnost k srdečnému smíchu, což mi však, an jsem velmi žíznil, nijak nepřekáželo, že jsem skleničku až skorem do pola vypráznil.

Když jsem se pokrmem i nápojem občerstvil, bylo mi poněkud volněji, ale pocit ten trval pouze několik okamžiků, neboť mimo nadání spatřil jsem dva psy k stolu se blížiti. Byli jako malí slonové, položili hlavy na okraj stolu a pohlíželi na mne okem plným hněvu a závisti. Zároveň zaslechl jsem za sebou jakési vrčení, jako když spustí dvanáct punčochářských stavů najednou a když jsem se obrátil, spatřil jsem k nemalému překvapení svému na klíně babiččině kočku tak velikou jako vůl. Stařena ji hladila a krmila, což se jí tak líbilo, že spokojeně předla. Na první pohled zdálo se mi, že jest ta kočka dobromyslné zvíře, ale mylil jsem se, neboť jak mile jsem sebou i jen dost málo pohnul, ježila tlusté své vousy a pohlížela na mne tak divoce, že jsem každým okamžikem myslil, že na mne skočí, pazoury do slabin mi zatkne a celého najednou mne pohltí. Pozbyl jsem vši rozvahy a bál jsem se tolik, že jsem div neomdlel.

Oběd se blížil ku konci, čemuž jsem byl velmi rád; těšil jsem se, že lekání mému bude konec a že si někde v ústraní odpočinu. Tu však vstoupila do světnice dívka, nesoucí dítko asi jednorocní na rukou. Dítko, sotva mne spatřilo, vztahovalo po mně ručinky a dalo se do brozného pláče, žádajíc mne za hračku. Pohříchu byla matka malého křiklouna tak slabou, že vyhověla žádosti jeho a uchopivši mne, před něj mne postavila. Dítě sebralo mne ihned do ručičky, a pozdvihlo mne jako pírkó a otevřevši hubičku, strkalo mne do ní jako cumlík. To mne velice rozmrzelo i počal jsem

tedy pronikavě křičeti, tak že se dítko poděsilo a mne upustilo. Pád ten mohl mi býti ale osudným a byl bych dojista zlámal vaz, kdyby nebyla hospodyně, stále nás pozorující, rychle přiskočila a do zástěry mne zachytila.

Konečně bylo po obědě; ale místo abych se byl občerstvil a posilnil, byl jsem nad míru unaven a zemlen. Jakmile to hospodyně zpozorovala, sebrala mne do náruče a odnesla do vedlejší světnice, kdež mne do postele, dvanáct metrů široké a sedm metrů vysoké, položila. Byl jsem tak mdlý, že jsem ihned usnul. Spal jsem asi dvě hodiny, když tu pojednou pozoruji, že na pokrývce, již jsem přikryt byl, něco pobíhá a mne stále očenečnickává. Otevru oči a spatřím k nemalému leknutí svému dvě vyžrané krysy, velikosti hodného řeznického psa. Ohyždná ta zvířata byla by mne bezpochyby sežrala, kdybych se jim byl nebránil. Nerozmýšleje se dlouho, tasil jsem kord, jež jsem měl u sebe v posteli, a vrazil jej jedné z krys tak hluboko do těla, že konec vyjel páteří a ona ihned se svalila. Osudem družky polekána, dala se druhá krysa na útěk.

Brzy na to přišla hospodyně do komory, aby se podívala, co dělám. Spatřivši zabitou krysu, radovala se tomu velice a pochválila mne pro moji statečnost. Na to mne s postele, již bych byl pro výšku její sám opustiti nemohl, vyzdvihla a v náručí do ložnice dcerky své nesla.

Děvčátko to bylo teprv devět roků staré a poměrně malé, měřilo pouze dvanáct metrů. Přes to však bylo velmi rozumné a ve všech ženských pracích zručné. V krátkce oblébala si mne dívka ta velmi a pečovala o mé pohodlí i bezpečnost. Nejprve mne překvapila pěknou, velmi pohodlnou kůlnou, již mi za lože vyká-

zala, pak vystrojila si mne tak nádherně, že jsem se mohl směle měřit s každým královským princem.

Poblíž dvorce byla pěkná, veliká zahrada. Tam vodívala mne veselá dívka často a učila mne zvláštnosti země, mravy a zvyky jakož i řeč národu obrů znáti.

Na jednu z těchto procházek nezapomenu nikdy. Kráčel jsem s malou přítelkyní po široké pěšině, vroubené s obou stran převysokou travou a libě vonícími květinami. Bylo čarokrásné odpoledne a v přírodě tak milo, že jsme na návrat ani nezpomněli. Ušli jsme tak několik hodin, tu konečně cítil jsem se unaveným a žádal průvodkyni svojí, abychom si trochu odpočinuli. Dívka svolila a vyhlídnuvši příhodné místo usadila mne do trávy, sama pak odběhla, aby natrhala květin na kytici pro matku. Seděl jsem tak hodnou chvíli na měkkém drnu, když tu kolem mne překrásný motýl, měřící s roztaženými křídly dojista více jak dva metry, letěl. Vyskočil jsem, a učinil několik kroků ku předu, což mi mělo býti záhubno. Hospodářův křepelák totiž, jemuž bylo bezpochyby nápadno, že ze statku odchází, byl mi stále v patách; pokud byla domácí dceruška u mne, netroufal si k nám, ale sotva že mne samotného spatřil, octl se skokem u mne a prve než jsem se čeho nadál, držel mne v tlamě a utíkal se mnou úprkem vysokou travou, přes kaluže i kamení. Křičel jsem z plna hrdla, házel a třepetal rukama i nohama, ale ukrutný pes nevšímal si toho ani dost málo a uháněl stále ku předu. Konečně dorazil do dvorce a vyhledav hospodáře, položil mu, kroutě ohonem a moudré své oko na něho upíraje, podivnou kořist svojí k nohous.

Hospodář, spatřiv mne, ulekl se velice. Myslil, že jsem mrtev. Lituje mne

velmi, odnesl mne k manželce své, která však na první pohled poznala, že nejsem mrtev, ale pouze omámen. Nalila mi tedy nějaký silicí nápoj do úst a dala mne do postele, kdež jsem brzy na to z mdloby procitnul a úplně se zotavil.

Zatím příběhla malá moje přítelkyně celá poděšena domů; zvědělať cestou od čeledína na poli pracujícího, že mne pes v tlamě odnesl. Domnívala se, že jsem mrtev a plakala hořce, když mne však v posteli ležeti viděla a slyšela, že se mi

zcela nic nestalo, radovala se velmi a umínila si, že dá příště lépe pozor na mne.

Co den jsme se měli radši a nikdy nezapomenu na výtečné děvče to, jemuž především děkuji, že jsem zdrav a živ ze země obrů, kdež mi na každém kroku tolik nebezpečí brožilo, vyvázl. Nazýval jsem ji, abych jí vděk i lásku svojí něčím aspoň projevil, „glumdalkič“ t. j. po česku matička, ona pak mi na vzájem říkala „grildrig“ t. j. mužíček.

...v přirodě tak málo, že jsem na ráno ani nepomněl. Uši jsem tak několik hodin, na konci cíti jsem se unaveným a trochu přetvářky svojí, kterým si přitahoval. Dívka zvolila a vyhlídla. Přiběhla mne, usadila mne do postele, a sama pak odcházela, aby nestránila. Když jsem na vstát pro mne, tak bodnou chvíli na mékém hrnu, když tu jsem mne přikrýval mramor, mramor a rozstavením křídla došla více jak dva metry, když jsem se mi mohl být několik kroků za sebou, což mi mohl být. Řekla jsem: „Hospodářský křídlo, to je mne bylo bezpochyby nepochop, že se stala ochotná, byl mi stále v posteli; pokud byla domácnost, dcerka a mne ne- troufal si k ní, ale sotva že mne se- mohlého spát, oči se skolem a mne a více než jsem se čono nahli, duševně mne v lámné a utíkal se mne dletem vysokou travou, přes káňe i kamol. Říkal jsem a plan bolal, házel a třepal rukama i neham, ale ukrutný pes ne- štěstí si toho ani dost málo a náhodně stalo na přání. Konečně drazší dohoda a vyhledav hospodář, poslal mi koutu oheň a mramor své oko na něho upl- teje podivnou křídla svojí k noboru.

Hospodář spálil mne, ukázal se ve- lica. Měl, že jsem mrtev. Lhala mne

...když mne do postele, dlel mramor, stávk a sedm metrů vysoké, poslehl. Já jsem tak málo, že jsem ihned usnul. Spal jsem asi dvě hodiny, když tu po- jednou pozorně, že na posteli, když jsem přitahoval, přitahoval mne a mne přitahoval. Otevřel oči a spatřil k ně- jámu ležícího s vřem, když jsem ho, vřemost bodnou trzákého pas. Opatřil se, a zvláště já jsem bezpochyby se- kral, když se jim byl nechtěl. Ne- rovněž se se dletem, lasti jsem ho, já jsem měl u sebe v posteli, a vřel, že jedné z kříd tak hluboko do těla, že konec vyjel pátel a ona ihned se svalila. Gerdem drazky polehla, dala se druhá kávan na dletem.

Býval na to přitah hospodář do komory, aby se podíval, co dělal. Spálil zá- hán kříd, radován se tomu vřem a pochválila mne pro mou statečnost. Na to mne a postele. Již bych byl pro vřem, já sám opatřil netoň, vřemil a v nádu do lednice drazky, své zval. Přechálo to bylo téhož dne, když stalo a poměrně malá, mramor pouzde- ním mramor. Přes to však bylo velmi ro- muno a se vřem kříd tak hluboko vřem. V koutu dletem si mne dletem a vřem a pětová a mramoril i bezpochyby. Největší mne přikrývala přímou, velmi podobnou křídla, již mi se láte vřel.

HLAVA DRUHÁ.

Pachtýř vystavil Věudybyla lidu na odív a zjednal si tak velikého bohatství. — Věudybyl u dvora krále obrů. — Po důkladné prohlídce, konané třemi mudrci, koupí král Věudybyla a dá mu Glumdalkič za opatrovatelku.

Za nedlouho nemluvalo se v zemi obrů než jedině o mně. Můj pán, tak vypravovalo se, nalezl prý v žitništi svém zvířátko, jakéž až dosud nikdo neviděl. Jest prý mnohem menší, než splaknuk, tak totiž nazývali obři nejmenšího čtvernožce v zemi jejich žijícího, ale tak dokonalý, jako člověk; chodí o dvou nohou, mluví jakousi podivně znějící řečí, poslouchá, zavolá-li se na něho: Grildrig! a jest vůbec zcela krotký, spůsobný, milý a přitulný. Vyrůst jeho jest zcela pravidelný, obličej pak velmi příjemný a hezký.

Jakmile donesla se zpráva tato královně, přála si mne viděti. Hospodář můj, ochoten vyplniti přání královnino, chystal se ihned na cestu do sídelního města. Vstřčili mne do velké škatule, po straně malými dvířkami, abych vcházel a vycházel mohl, a četnými dírkami, abych se nezadusil, opatřené a dali mi tam měk-

kou zíněnku, jakož i hojnost prádla a všelikých jiných potřeb. Na to vsedl hospodář na kůň, posadil dceru, škatuli i se mnou nesoucí, za sebe a ubíral se zmužile do hlavního města, ležícího ve středu země obrů a více jak tři tisíce mil od dvorce vzdáleného. Cesty ubývalo nám však velmi pomalu; nespíchalť můj hospodář a spokojil se, urazili-li jsme denně 150—200 mil, načež si vždy dopřál v některém hostinci odpočinku. Činil tak také proto, že chtěl co možná nejvíce ze mne těžiti a všude, kam zavítal, za drahé peníze mne ukazoval. Měl v tom ohledu zvláštní spůsob, jenž se vždy osvědčil. Jakmile přišli jsme do nějaké vesnice neb některého města, dal vyvolavati vyhlásiti, že lze v tom či onom hostinci veliký div viděti, splaknuka totiž, který se úplně člověku podobá, vzpřímen chodí, mluví, zpívá a všeliké šprýmy provádí.

Vyhlášení toto mělo vždy pravé zbouření lidu za následek. V celých zástupech valili se obři k hostinci, v němž jsme

bytovali, přejíce si mne viděti, ale pán můj byl opatrný a nedopustil nikdy, aby více jak třicet osob najednou do světnice, v níž jsem na odiv vystaven byl, vstoupilo. Když zaplatili vstupné a na připravených sedadlech usedli, zavřel za nimi dveře a představení započalo. Glumdalkič vyndala mne ze škatule a postavila na velký, kol kolem zábradlím opatřený stůl. Na tom jsem musel rozličné kousky pro obveselení diváků prováděti. Chodil jsem sem tam, odpovídal na otázky dcerou hospodářovou mi kladené rychle a určitě — vyznal jsem se tehdy již částečně v jazyku obrů — ukláněl se hostům, mluvil jsem k nim, co mi slina na jazyk přinesla i čemu jsem se od opatrovnice své naučil. Několikrát připil jsem ctěné společnosti z náprstku na zdraví, zpíval jsem Anglickou národní hymnu, tasil mečik a šermoval jím v povětrí; pak uchopil jsem stéblo slámy, jako kopí upravené a napodoboval vojenské cvičení, vzdával jsem čest, kladl na rámě zbraň a oháněl jsem se tak, jak jsem se tomu v mládí od mistra šermířského naučil.

Hlučný potlesk býval mojí odměnou, což mi z počátku lahodilo, ale když jsem některého dne desetkrát i dvanáctkrát před obecenstvo vystoupiti a je baviti musel, byl jsem večer na smrt unaven a zlobil jsem se velmi na osud svůj. Aby mě tak moji lidé viděli, jak dělám pro obveselení lidu šprýmy a tatrmany, myslíval jsem si častěji, jak by se mi asi a nezřízené mé touze po světě vysmáli. Celkem se mi však v novém postavení mém dosti dobře dařilo; hospodář i dcera jeho opatrovali mne jako zřítelnicí oka svého a nedopouštěli, aby se mne někdo z diváků dotýkal. Nicméně stihla mne přec nehoda, jež mohla míti osudné pro mne následky. Jakýs nezbeda, jenž se hněval,

že nesměl na mne sáhnouti, hodil po mě hlavě lískovým ořechem, který, kdyby mne byl zasáhl, dojista hlavu by mi byl rozbil. Štěstí mé, že jsem lotrovský úmysl špatného toho člověka v čas spozoroval a rychle na stůl ulehl; jinak by bylo po mně veta, bylť ořech ten větší hodné tykve. Rozumí se, že jsem byl úkladným tím útokem tak polekán, že muselo býti představení přerušeno, což přítomné obry tak pozlobilo, že nezbedovi holemi naklepali záda a ze síně jej vyhodili.

Po deset týdnů trvajících a pro mne s velikými nesnázemi a mnohým nebezpečím spojené cestě dorazili jsme konečně do hlavního města. Sotva že jsme si poněkud odpočinuli a šat svůj upravili, došel nás rozkaz, abychom přišli ihned do hradu královského ku královně. Hospodář poslechl ochotně a krátce na to prováděl jsem před vznešenou tou paní své obvyklé šprýmy. Královna byla pohledem na mne, jakož i umělostí mojí unešena a spěchala, aby mne choti svému představila. Vzala mne do ruky a nesla mne do pracovny jeho.

Král byl muž velice vážný; když mne uzel, odplivl si a pohlížel na mne opovržlivě, na to ptal se královny: „Jak dávno tomu, co si choť moje hraje se splaknutkem a čím si mám vysvětlit, že opovazuje se tak malichernými věcmi mne obtěžovati a z prací a starostí vládařských vyrušovati?“ Královna, velmi moudrá a rozšafná to paní, byla velmi dobré mysli a proto ji příkrá slova chotě jejího ani dost málo neurazila, ba na opak usmála se a poručila mi, abych sám králi pověděl, kdo a co jsem. Vysekl jsem přísnému tomu pánovi hlubokou poklonu a dodav si vážnosti, pravil jsem: „Nejmocnější králi! Pane, před nímž v nejhlubší pokoře skláním koleno své!“ Sotva

že jsem tato slova promluvil, obrátila se pozornost králova ke mně.

„Dobře! velmi dobře!“ pravil, přerušiv mne a obrátiv se, přívětivě se usmívaje, k choti své. „Nechtěla by mi choť moje sdělit, který umělec malý tento, ale velmi pěkný stroj zhotovil?“ Královna se usmála a pravila, že nejsem stroj, ale živoucí, rozumná bytost a že králi ku všem jeho otázkám odpovím.

Tomu nechtěl panovník obrů věřit; obličej jeho pokryly hrozivé mraky, domníval se, že královna neslušné žerty tropí a cítil se tím ve vážnosti své valně ponížena. Zavolal tedy tři mudrce, již mu stále na blízku byli, a přikázal jim, aby mne od hlavy k patě důkladně ohledali a pak mu pověděli, co a kdo jsem.

Páni profesori prohlíželi mne veledůkladně lupou i bez ní, div že mne na ruby neobrátili; vyptávali se mne na věci možné i nemožné, ohledali nehty a zuby moje a nabyli konečně přesvědčení, že nepatřím ani mezi zvířata, jež potravu svojí na stromech hledají, ani mezi tvory, kteří životní své potřeby ze země si vyhrabávají. Rovněž nechtěli připustit, že bych byl trpaslíkem, nebo tak malých trpaslíků není prý nikde na světě. Nejmenší člověk pod sluncem jest prý tělesní lékař královnin a ten jest osm metrů vysoký, kdežto já od paty až k temenu jen půl druhého metru měřím.

Král se stával netrpělivým a nalehal na mudrce, aby se o mně určité vyslovili, čemuž tito konečně po dlouhém radění se a otálení vyhověli, prohlásivše mne za replum scalath, t. j. hříčku přírody, jež objevuje se jen jednou za tisíc let a v královském museu uložena býti zasluhuje.

Moudrý tento výrok mne velice popudil; nemohl jsem se více přemoci a zvo-

lal jsem zlostně: „Vy že jste mudrcové? Hlupáci jste! Nejsem replum scalath, ani hříčka přírody, ale člověk, pocházející z počestných rodičů a nadaný lepším a bystřejším rozumem, než vy. Ano, pánové, jsem člověk, jako vy a přicházím ze země, kde žijí nepočetné miliony tvorů mně podobných.“

Když mne král takto hovořiti slyšel, podivil se nemálo. Propustil tedy mudrce, načež se rozpředl mezi jím, královnou a mnou následující rozhovor:

„Nejsi-li,“ pravil král milostivě, „ani splaknuk, ani replum scalath, pak pověz mi, kdo jsi a z jaké země a z které říše přicházíš.“

„Jsem,“ odpověděl jsem ponížene, „bezbranný muž, který nejmocnějšího panovníka světa, krále nesmírné říše Brobdignaku za ochranu a pomoc prosí.“

„A před kým tě mám, synu můj, chrániti; proti komu tě mám brániti?“ ptal se král velmi přívětivě.

„Pln nejlepších úmyslů a nadějí opustil jsem asi před rokem ve společnosti několika přátel vlast svojí a vydal jsem se na pěkné velké lodi na dalekou cestu přes moře. Z počátku byla plavba naše šťastna, později stihla nás však krutá bouře a ta byla příčinou, že octnul jsem se v říši tvé. Náhodou mne jeden z tvých poddaných našel a ten považuje mne za majetek svůj. Jsem mu sice díkem za to povinen, že mne jako splaknuka, za kterého mne z počátku měl, neusmrtil, ale kdož ví, nebylo-li by mně lépe, neboť nynější můj život není než zdlouhavé umírání. Již plných deset týdnů nemám ani chvíle oddechu; celý den musím býti na nohou, abych uspokojil všechny ty zástupy zvědavých, jež, složivše značné vstupné, viděti si mne přejí. Taký život

jest mne nedůstojný a uráží těžce nejen mne, ale i národ, z něhož pocházím.“

„Nebohý člověče,“ pravila soucitně královna, „jak tě lituji. Byl bys spokojenějším a šťastnějším, kdybys mohl žítí u dvora našeho?“

„Vznešená, nejjasnější královno!“ odpovětil jsem pokorně, hluboce se ukloniv. „Jsem otrokem pána svého. Kdybych mohl o osudu svém rozhodovat, pokládal bych se za velice šťastného, život svůj věnovati službám kněžny, která jest okrasou přírody a radostí i pýchou poddaných svých.“

To řka, sklesl jsem před královnou na kolena a chtěl jsem jí nohu políbiti. Ale vznešená ta paní toho nedovolila; podala mi malíček svůj, který jsem, obemknuv jej oběma rukama, vřele políbil.

Král přiblížil ku všemu tomu s patrnou zálibou; líbil jsem se mu a nepřekvapilo mne ani dost málo, když, obrátiv se ku komorníku, službu konajícímu, kázal mu: „Jděte a přiveďte mi sem rolníka, jehož majetkem jest tento trpaslík. Také dceru jeho přeji si viděti.“ Králova vůle splněna a za několik okamžiků vešel můj hospodář s dcerou svojí do komnaty královny a museli obšírně vypravovati, jakým způsobem jsem se dostal v jich majetek a jak jsem se po celý ten čas choval. Když shledal král, že výpovědi dosavadních mých hostitelů s výpověďmi mými, jakož i s tím, co od královny slyšel, se shodují, pravil komořím: „Vyplatť nájemci 1000 guineí (asi 10.000 zlatých); přeji si, aby trpaslík zůstal na dále u dvora mého. Milá choti má,“ pokračoval, obrátiv se ku královně, „myslím, že jednám dle přání Vašeho.“ Královna se milostně usmála a netajila se radostí, již způsobil jí dar manžele jejího.

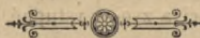
Můj hospodář byl řečí touto velice překvapen, než netroufal si projevenému přání královny odporovati. Také byl dosti moudrým, aby nahlídl štěstí své a byl spokojen, že ke všem těm velkým sumám, jež ukazováním mne po městech vytěžil, dostane se mu ještě z královské pokladny tak vysokého výkupného. Glumdalkič propukla však, když pochopila, oč běží, v usedavý pláč a prohlásila určitě, že beze mne živa býti nemůže a že mne za žádnou cenu a nikdy neopustí.

Manželé království byli velice dojati přichylností a láskou, již hodné to děvče ke mně chovalo. Pozoroval jsem to dobře a umínil si, že této nálady jejich ve prospěch opatrovatelky své využítkuji. Právil jsem tedy, hluboce se královně ukloniv: „Vznešená paní a velitelko moje! Jsem nyní otrokem a majetkem Vaším a právě to dodává mi smělosti k prosbě, aby Vaše Milost dceru bývalého hospodáře mého, Glumdalkič, jež vždy ke mně laskavou a dobrou byla, ve služby své přijmouti ráčila a dovolila, aby i nadále opatrovatelkou a učitelkou mojí zůstala.“

Dojati naší vzájemnou přichylností, svolili královští manželé k prosbě mé; také pachtýř, jenž byl velice šťastným, že dcera jeho nastoupila službu u dvora, nenamítal ničeho, Glumdalkič pak dávala celým svým chováním na jevo, jak šťastna jest, že může zůstatí u mne.

Shrábnuv peníze, vzdálil se bývalý můj hospodář.

Také královna porouchala se králi a odebrala se se mnou a opatrovatelkou mojí do komnat svých. Zároveň nařídila, aby pro nás jedna z nejkrásnějších komnat paláce upravena byla.

HLAVA TŘETÍ.

Všudebyl ubytuje se ve skvostně zařízené škatuli, účastní se hostiny královské, spadne do krajáče s mlékem, bojuje s vosami a prohlíží si Brobdignak.

Několik dní na to zavítala královna do komnaty, již mně a opatrovatelce mé vykazala. Vypptávala se podrobně, jak se mi daří a prohlížela si důkladně škatuli, v níž jsem bydlel. Byla to táž škatule, v níž jsem cestu do hlavního města konal. Pobavivši se se mnou nějakou chvíli, pravila královna: „Postarám se, abys měl pohodlnější a úhlednější byt; v této úzké kleci nesmíš déle zůstat.“

Ihned povolala dvorního truhláře, muže to velmi dovedného a v hotovení jemných prací umělých nad jiné vynikajícího. Týž, vyptav se rádně, jak přejí si příští svůj byt zařízený mítí, naznamenal si do zápisní knihy rozměry jeho a odešel. Za několik dní byl domek můj úplně hotov. Byla to škatule z prken sbitá, pět metrů ve čtverci a čtyři metry s výše. Strop, sestávající z jediného prkna, opatřen byl stříbrným knoflíkem, tak aby dle libosti vyzdvižen nebo spuštěn býti mohl. Posouvací okna byla

z nejjemnějšího skla; z předu upraveny dvéře, jimiž jsem vcházeti a vycházeti mohl. Vnitřek škatule byl ve tři oddělení rozdělen, z nichž jedno za obydli, druhé za šatnu a třetí za ložnici mi sloužilo. Podlaha, strop i stěny všech mých světnic byly pečlivě měkkými poduškami obloženy, abych snad při přenášení nebo při jízdě v kočáře neb na koni úrazu neutrpěl. Veškerý nábytek, dvě pohodlné lenošky, pohovka, šatník a stůl, bylo z nejjemnější slonoviny zhotoveno a zcela mé velikosti přiměřeno. Vše se mi velice líbilo, ale že jsem se velmi krys a myší bál, prosil jsem, aby dvéře nového bytu mého nějakým zámekem opatřeny byly, tak abych se vždy na noc zavíratí mohl. Nařízeno tedy dvornímu zámečníku, aby učinil po přání mém, což se mu po mnohých nezdařených pokusech skutečně podařilo. Zámek, jímž mé dvéře opatřil, byl tak malinký, že mu v celém Brobdignaku roveň nebylo, já však jsem doma nikdy tak velikého zámku na dveřích nespatril, čemuž nasvědčuje i to, že jsem klíč do

něho v žádné kapse schovati nemohl. Vznešené příznivkyni mé neušlo také, že šat můj již velmi ošumělý byl. Jakmile tedy nádherný byt můj zařízen byl, dala ihned rozkaz, aby pro mne nový, dle v Brobdignaku obvyklého kroje ušitý oblek zhotoven byl. Vybrána k tomu nejmenší hedbávná látka, jakou lze bylo vůbec v hlavním městě dostati a přec jsem se cítil v oděvu tom, když mi odevzdán byl, velmi nevolným. Zdálo se mi, že jest zhotoven z houně na palec tlusté a nemohl jsem v něm takřka ani krok učinit. Královna, když mne poprvé v novém kroji mém spatřila, smála se mi srdečně a bavilo ji velmi nemotorné a velice směšné vykračování si mé.

Čím déle jsem při dvoře žil, tím více byla mi královna nakloněna, tak že neminul den, aby mne nebyla viděla a se mnou se nebavila. Častěji musel jsem s princeznami, z nichž jedna sedm, druhá deset roků stará byla, obědvati a za tou příčinou zhotoveny pro mne zvláštní stůl a židle, jež postaveny na stůl, u něhož děti obědvaly. Také zvláštní stříbrné stolní náčiní, velice podobné tomu, jakým si děti u nás hrají, dala pro mne královna zhotoviti. Při obědě pak Glumdalkič, stojíc na zvláštní stoličce, obsluhovala mne; někdy činila tak pro zábavu sama královna. Kladla na talíř můj kus masa, jež na drobné kousíčky krájela, a těšila se tomu velice, chutnalo-li mně. Já z počátku děsil jsem se nemálo, vida, jak královna i dívky její ohánějí se vidličkami a noži, více podávám a kosám, než stříbrnému stolnímu náčiní podobnými; bál jsem se, že mne nebezpečnými těmi nástroji poraní. Teprve, když jsem se přesvědčil, že i nejmladší princezna s hroznými těmi zbraněmi velmi obratně a bezpečně zacházeti umí, upokojil jsem se. Nemenší

obdiv můj budila i požehnaná chuť dětí královských a matky jejich. Jakkoli byla královna velmi útloučká, jedla nesmírně a jednotlivá sousta, jež do pěkně utvářených úst svých dávala, byla tak veliká, že by se jimi u nás deset hladových mlatců nasýtilo. Holoubě, které však bylo aspoň desetkrát tak velké, jako naše husy, rozchrupla i s kostmi tak snadno, jako my u nás skrřivánky nebo jinou drobotinu pojídáme. A to vše zájímala chlebem, rozkrájeným na drobné, ale přec jen asi jako náš čtyřicetikrejcarový bochnik veliké kousky. Pila ze zlatého poháru a vypila vždy na jeden doušek tolik, že by se tím byl dosti slušný soudeček naplnil; malé princezky pily jen tehdy, když jim máteř dovolila, ale ačkoli se rty svými okraje poháru jen dotkly, vysrkly vždy tolik vína, že by se sotva do naší obyčejné pивní sklenice bylo vešlo.

Někdy obědval i král s námi a tu musel vždy stolec můj až k němu samému pošinut býti, tak aby mne jasně a zřetelně slyšel. Vypytał se mne vždy na mojí vlast, na mravy, obyčeje a náboženství v ní panující; také zákony a zřízení státní u nás platné chtěl znáti a činil, když jsem mu vše, pokud možná, důkladně vyložil, k výkladu mému všeliké důvtipné poznámky, utvrzující mé přesvědčení, že jest králem velmi moudrým a zkušeným. Všem, někdy dovolil si o poměrech našich vtípkovati a já mu proto nezazlíval. Na jeho místě byl by dojista každý tak jednal. Jednou v průběhu hovoru zmínil jsem se králi, že na cestách svých přišel jsem do země, kde jsou lidé jen tak jako pěst moje velcí, čemuž on však nevěřil a přísně mi zakázal, báchorky mu vypravovati.

Žil jsem tedy, jak z líčení mého vidno, na dvoře krále Brobdignackého dosti

spokojeně a byl bych se snad s osudem svým smířil, kdyby nebyvalo rozličných nebezpečí, mne stále ohrožujících a úkladů závistníky mými mně strojených. Zejména dvorní trpaslík královnin byl mým úhlavním nepřítelem a nepropásl ani jediné příležitosti, kde mohl mi ublížit. Tento bídný tvor měl sotva osm metrů výšky, byl tedy nejmenším v celé říši, a přec se přede mnou vždy nafukoval a vypínal, jako by bůh ví co na něm záleželo; zvláště to nemohl mi odpustit, že jsem byl menší nežli on. Kde mohl, činil mne směšným. Jednou, byl jsem právě u dvorní tabule a bavil výborně četnou, z nejvyšších kruhů vybranou společnost, přikradl se ten ošemetný skrček ke mně, uchopil mne z nenadání a vhodil mne, prve než se kdo nadál, do mísy, smetanou naplněné. Spadl jsem po hlavě do smetany a byl bych se v ní dojistu utopil, tak hluboká byla mísa, kdybych nebyl tak výborným plavcem. Takto ale připlaval jsem až k okraji mísy, odkudž mne Glumdalkič, jako mouchu, vylovila. Utřela mne a osušila, načež mne zanesla na lůžko, abych snad nastuzením nebo leknutím na zdraví neutrpl. Nestalo se mi ale ničeho; zotavil jsem se brzy a nelitoval jsem ani pokazeného obleku, jelikož mi slíben nový. Můj sok dostal notný výprask a musel, ačkoli se mnoho zdráhal a velmi se ošklíbal, smetanu, v níž jsem se vykoupal, vypít.

Jindy opět vecpal mne zlostník ten do duté kosti, ležící na talíři královnině. Darebácký kousek svůj provedl tak rychle a dovedně, že o něm nikdo ani tušení neměl. Teprve po několika minutách pohřešila mne královna a ptala se po mně. Byl bych se jí rád ozval, ale styděl jsem se vyzraditi, kde vlastně vězím. Nastal tedy všeobecný shon po mně, všechny

talíře, mísky a vůbec vše, co na stole stálo, prohledáno, ale bez výsledku; konečně mne královna našla a vysvobodila z nepřijemného postavení mého.

Král se velice rozněval a kázal, aby nezpůsobný šprýmař ten ihned ode dvora vyhnán byl, k velikým mým prosbám odvolal však rozkaz svůj a šašek odpýkal špatný vtip svůj notným výpraskem. Jako na odměnu za dobrosrdečnost mojí vyvedl mi následující kousek. Za slunečných dnů stavívala Glumdalkič škatuli mojí, chtě, aby hodně provětrala, na okno. Jednoho dne učinila tak opět; abych pak hodně čerstvého vzduchu a teplého sluníčka užil, sejmula víko škatule — strop mé světnice, — a podala mi k občerstvení kus sladkého koláče. Usedl jsem k stolu, abych si na koláči pochutnal, v tom však pozoroval jsem, že se někdo k domku mému blíží a hned na to lítalo kolem mne více jak dvacet vos, tak velkých jako koroptve. Darebný šašek je pochytil, v šátku k mému obydlí donesl a pak otevřeným stropem do světnice mé vysypal. Vosy bzučely a hučely, jako by na buben bubnoval, některé vrhly se na koláč můj a odnášely jej po kusech, jiné pak lítaly mi kolem hlavy a obličje a omamovaly mne strašným svým bzukotem. Více však než všeho toho děsil jsem se žihadel jejich, jež se mi velmi snadno mohly státí záhubnými. Ohlížel jsem se zděšeně po pomoci a zahlídl jsem v okně šklebící se obličej šaškův, jenž se mým úzkostem posmíval. Zastyděl jsem se a zmuživ se, tasil jsem meč a počal se jím proti vosám brániti. Za krátko jsem jich několik zabil, ostatní pak se rozprchly na vše strany.

Škádlení takového byl jsem jen tehdy prost, vzala-li mne královna s sebou na cesty, což stávalo se dosti často, an vznešená ta paní velmi ráda delší výlety podni-

kala a každého roku některou část rozsáhlé říše své navštěvovala. Za tím účelem dala pro mne zhotoviti zcela novou škatuli, která byla sice o něco menší, ale mnohem pohodlnější, než obyčejný příbytek můj. Také ona byla čtverhranná; na třech stranách byla četná okna, na čtvrté pak nalezaly se dva silné, železné kruhy, jimiž osoba, která mne, šlo-li se pěšky, nésti měla, řemen provlékala.

Předivný dojem činil na mne cestovní vůz královnin. Byl tak veliký, že se spíše pohybujícímu se kostelu, než kočáru podobal; také ostatní povozy, jež jsme potkávali, byly veliké, ale žádný z nich nevyrovnal se vozu královninu.

Bylo-li počasí příznivé, usedala Glumdalkič obyčejně na kozlík vedle kočího a brala s sebou mojí škatuli, již na klín si stavěla, poskytujíc mi tak příležitost, pohlednouti se v kraji, kterým jsme jeli. Přesvědčil jsem se, že jest země ta velmi silně zalidněna a její obyvatelé že všichni

patří do pokolení obrů, jak jsem je na dvoře královském již viděl. Také jsem poznal, že jest Brobdignak říše nesmírné velikosti.

Na severo-východ ohraničuje říši tuto nedohledná řada sopek, kdežto ostatní tři strany k moři se sklánějí, ale ostrými skalami a úskalími tak uzavřeny jsou, že ani nejmenší lodice jimi bez úrazu projeti nemůže. Tím lze si asi vysvětliti, že až dosud žádný z Evropanů do této divuplné země nepřišel a podnes nemohu si vysvětliti, jak mohli námořníci naši k břehům této země přistáti a zpáteční cestu k lodi naleztí.

Města a vesnice, jimiž jsme jezdili, byly všechny dle jednoho vzoru stavěny: všude viděl jsi ohromné balvany, na míli široké cesty, do oblak dosahující stromy a zvířata tak podivných tvarů a obrovských rozměrů, že lépe učiním, nebudu-li jich zde popisovati, ujdou tak aspoň výčitce, že mluvím nepravdu nebo aspoň velmi přeháním.

HLAVA ČTVRTÁ.

Dobrodružství pod jabloní. — Krupobití. — Boj s ptáky-velikány. — Všudybyl osvědčil se jako výtečný veslař a námořník.

Jakkoli bylo časté cestování velice poučným pro mne, namáhalo mě přece velmi a není věru divu; patříť k tomu mnoho otužilosti a ještě více trpělivosti, seděti ve voze, s hromovým rachotem ku předu ujíždějším a uraziti tak za den několik set mil. Byla-li mi jízda v kočáře protivna a nechtěl-li jsem se více vězti, připnul si některý z jízdných sluhů, nás provázejících, škatuli moji kolem pasu a postavil ji na polštář před sebe. Avšak i tento způsob cestování nelíbil se mi valně a sice za příčinou častého klopýtání koňů a tak stávalo se dosti často, že jsem se z cesty churav vracel, ačkoli jsem v rohoži se stropu visící nebo ve vysoko nastlaných peřinách před přílišným otrásováním, jemuž jsem ostatně na cestách svých po moři přivykl, ochrany nalezal.

Za takých poměrů byl bych se vždy velmi rád do hlavního města vrátil, ale ošklivý trpaslík ztrpčoval mi to pomyšlení; neboť jakmile jsme se domů vrátili, pře-

mýšlel ten zlomyslný člověk jedině o tom, čím by mne hodně pozlobil. A co nejhoršího, přemnoží u dvora, již mně záviděli přízeň královu, jakož i nízké povahy, nepřející mi, že se mi slušně daří, spolčili se se šaškem a pronásledovali mne špatnými vtipy nebo nemoudrými nástrahami na každém skorem kroku. Aby si laskavý čtenář aspoň ponětí o tom, co vše jsem vytrpěl, učiniti mohl, zmíním se v následujícím o několika takových příhodách. „Matička“ vynášela mne někdy v škatuli mé do dvorní zahrady. Tam pustila mne z klece mé a musel jsem se procházet, abych prý na zdravém, svěžím vzduchu seslíl a trochu povyrostl, jak žertem říkala. Jednou vplížil se za námi, aniž bychom čeho byli pozorovali, do zahrady šašek. Chodil jsem sem tam, obdivuje se překrásnému ovoci, pod jehož tíží obrovské stromy se prohýbaly. Šašek kradl se za mnou jako stín můj a když jsem pod jabloní usedl, abych si trochu odpočinul, zatrásl tak prudce stromem, že se jako meloun veliká jablka na mne sypani po-

čala a já v největším nebezpečí života vězel. Jedno zvláště velké jablko uhodilo mne do zad tak prudce, že jsem ihned k zemi upadl a nějaký čas bez sebe ležeti zůstal. Po nějaké chvíli našla mne matička pod stromem a odnesla mne domů, strachujíc se zlých následků. Ale nestalo se mi nic, již příštího dne byl jsem zdrav a vesel jako ryba.

Jindy opět posadila mne Glumdalkič na trávník a procházela se s dvorními dámami zahradou. Tu náhle strhla se divá bouře, provázená hrozným krupobitím, jež mne nebohého k zemi povalilo. Několik minut ležel jsem na zemi polomrtvý a kroupy jak dětská hlava veliké bily do mne tak prudce, že jen divem smrti jsem ušel. Jak jsem se dostal do hradu, nevím, jen tolik se pamatuji, že, když jsem opět vědomí nabyl, v škatuli své jsem se nalezal, Glumdalkič pak že hořce plakala. Polekána prudkou bouří, zapomněla na okamžik na mne a činila si trpké výčitky, že jest příčinou bídného stavu mého. Byl jsem skutečně tehda samá modřina a boule, tak že jsem více jak deset dní z domu nemohl.

Po nějakém čase ležel jsem pod kvetoucím keřem růžovým a ssál sladkou, omamující vůni, kterou květiny ty vydychovaly. Oči jsem měl na polo zavřené a jako ve snách mihaly se před duševním zrakem mým dny dávno minulé. Se srdcem tlukoucím zpomněl jsem si i na budoucnost, jež na mne čeká. Tu zdálo se mi, že se náhle veliký vítr kolem mne zdvihá a bylo mi tak, jako by někdo obrovským vějířem nade mnou mával; zároveň se kolem mne zatmělo, jakoby se na mne černé mračno sklánelo. Tuše nebezpečí, seberu se rychle a ohlídám se kolem. A hrůzo hrůzoucí! právě nad sebou spatřil jsem dravého ptáka ohromné ve-

likosti, jenž měl na mne zaměřeno a v pářatech svých odnésti mne chtěl. Bleskorychle tasil jsem meč svůj a vrazil jej úkladnému lupiči přímo do srdce, tak že se mrtev k nohous mým svalil. Byl jsem vítězem, ale zděšení opanovalo mne do té míry, že jsem, neohlížeje se v pravo ani v levo, o překot pryč utíkal a k dovršení zděšení svého až po krk do myší díry zapadl. Když podařilo se mi po dlouhém a mnohém namáhání z díry se vyškrábat, zakopl jsem o domek hlemýždě a vyvrtnul si tolik pravou nohu, že jsem více týdnů z postele se hnouti nemohl. Jak mi byl tehdy čas dlouhý, nedovedu povědět.

Nejvíce zlobilo mne, že i nejmenší ptáčekové tuzemští, drozdi, slavíci, strnadi i čížkové, strážlci, ani dost málo se mne nebáli a když jsem se jim na procházce přiblížil, ani si mne nevsímalí. Naopak poskakovali kolem mne bez bázně a strachu, nedávajíce se v počínání svém ani v nejmenším másti, ba křikl-li jsem na ně, slítili se a štěbetali, jakoby se mi posmívali. Jednou opovážil se dokonce drozd vytrhnouti mi z ruky kus koláče, na němž jsem si právě pochutnával. Marné jsem ho odháněl, marné jsem se namáhal vyrvati mu lup jeho. Bránil se udatně, sekal dlouhým ostrým zobákem po ruce mé a že jsem neměl právě meč svůj při sobě, musel jsem na konec před rozezlým ptákem sám vzít do zaječích. Jednou vyšel jsem si ozbrojen notným obuškem na procházku, umíniv sobě, že prvního ptáka, jenž se ke mně neslušně zachová, zabiju. Sotva že jsem se objevil na zahradě, slítili se rozliční ptáci kolem mne a doráželi na mne drze. Rozzloben vhodil jsem mezi ně obušek a ten zasáhl vrabčáka, jenž výpravu proti mně vedl, tak silně, že se ihned k zemi svalil.

Přiskočil jsem rychle k němu, popadl ho za hlavu a vlekl jej k matičce. Na neštěstí nebyl vrabec, mimochodem řečeno jako husa veliký, docela mrtev, nýbrž jen omráčen a zotavil se cestou. I počal křídlo ma tlouci a oháněl se tolik spáry svými, že jsem se musel ze všech sil namáhat, abych jej nepustil a v patřičné vzdálenosti od těla svého udržel. Náhodou šel právě, když mi bylo nejhůře, jeden ze sluhů královských kolem, kterýž, vida nesnáz mojí, rychle přiskočil a vzteklemu ptáku krk zakroutil. Příštího dne byl mi k rozkazu králové vrabec upečený k obědu předložen a chutnal mi výborně, mnohem lépe než naše dobře krmená husa.

Milou výminkou v životě mém, plném nebezpečí, bylo, navštívila-li mne královna. Dobrá ta paní věděla, co vytrpím a přičiňovala se všemožně, aby mi život v Brobdignaku co možná nejvíce příjemnila. Aby mne přivedla na jiné myšlenky, vyptávala se mnoho na vlast moji a poslouchala pozorně, vypravoval-li jsem jí o cestách svých i jaká dobrodružství jsem zažil. Přesvědčila se, že jsem muž námořnictví zkušený a to vnuklo jí myšlenku, aby mi dala zvláštní loď zhotoviti. Jednoho dne tázala se mne mezi řečí: „Slyš, můj milý malý černokněžníku, troufal bys sobě loď s vesly a plachtami sám řídit?“

„Prosím za odpuštění, královská milosti,“ odvětil jsem hluboce se ukloniv, „byl jsem na lodích, po nichž jsem cestoval, jako lékař zaměstnán, než i při tom povolání měl jsem dosti příležitosti, naučiti se všemu, čeho potřebí k rádnému řízení a spravování lodi. Troufám si tedy každému v tomto ohledu na mne vznesenému úkolu k úplné spokojenosti dostati.“

„Nuže,“ pravila vznešená paní, „pak dám pro tebe loď vystavěti a sice loď tak pěknou, že z ní budeš míti radost.“

„Můj nejpokornější dík,“ odvětil jsem. „Jelikož však i nejmenší zdejší lodice větší jest než nejmohutnější naše lodi válečné, nestačí síly mé k řízení jí. Také nebude moci loď, jíž bych já potřebovati mohl, na zdejších řekách plovati. I nejmenší vlna zvrátila a pohltila by ji.“

„Máš pravdu,“ souhlasila královna. „Tím však se úmysl můj v ničem nezmění. Určí sám, jak velká má býti loď, abys ji řídit mohl, o vše ostatní se již postarám. Také místo, kde bez všelikého nebezpečí projížděti se budeš moci, ti opatřím.“

Královna pronesla tento úmysl svůj tak určitě a rozhodně, že netroufal jsem si námitky proti němu činiti a ochotně jsem rozměry, o nichž se loď pro mne vystavěti měla, udal. Dvorní truhlář, jemuž královna práci tuto svěřila, byl muž ve svém oboru velice dovedný a za deset dní měl jsem lodici, jež by každému knížeti ku cti byla. I vnitřní úprava byla vzorná a vše bylo tak pohodlné, že jsem měl skutečně z umělé té práce radost. Také královna, když loďku mojí poprvé spatřila, byla velmi mile překvapena a pospíšila s ní ihned ku králi, kterýž poručil, aby na zkoušku do nádoby se zlatými rybkami dána byla, já pak abych se v ní usadil. Pro obmezenost místa nemohl jsem však vesel použiti a tak neměla zkouška tato valného výsledku. Zavolala tedy královna tesaře a poručila mu, aby upravit pro mne koryto 120 metrů dlouhé, 30 metrů široké a 10 metrů hluboké, kteréž, když hotovo a pečlivě smířou vylito bylo, ve dvore ku zdi přistavili a vodou naplnili. Při samém dně byl koutek, jímž se mohla znečištěná voda z koryta vypouštěti. Na vodojemu takto upraveném probáhněl jsem se každého dne na lodici své a králová, princezny

i dvorní dámy dívaly se po celé hodiny na mne, bavíce se co nejlépe. Někdy rozvinul jsem plachty a malé princezny, hrajíce si, foukaly do nich, čímž pravá bouře na korytě povstala a já veškeré své veslařské umění vynaložiti musel, abych na dřevěný okraj koryta nenarazil nebo s lodicí do nesmírné hlubiny se nezvrátil. Byl-li jsem unaven, svinul jsem plachty a Glumdalkiř vyňala mne z lodice, již nedaleko koryta na hřeb, aby vyschla, věšeli.

Jednoho dne přihodila se mi nehoda, již bych byl málem životem zaplatil. Když totiž panoš lodici moji na koryto pustil, chtěla mne jedna z dvorních dam do ní posaditi, ale nedržela mne dosti pevně, tak že jsem jí skrze prsty proklouzl. Pádem s výše asi patnácti metrů na kamennou dlažbu dvoru byl bych se jistě na tisíc kousků rozbil, ale šťastnou náhodou uvázl jsem na náprsní jehlici dámy té. Neublížíc mi, projela mně jehlice mezi košili a šlemi, a tak visel jsem nabodnut nohama a rukama třepetaje, křiče a piště vysoko v povětří, až se Glumdalkiř z leknutí svého probrala a z nebezpečného postavení mne vysvobodila.

Jindy přestál jsem na „jezeru“ svém dobrodružství zcela zvláštního druhu. Sluha totiž, jenž každého třetího dne koryto čerstvou vodou naplniti měl, pustil do něho buď z nedbalosti nebo ze zlomyslnosti žábu. Zelená ta nestvůra seděla, pokud jsem nebyl v loďce, tiše na dně koryta, jakmile jsem však veslovati počal a voda se pohnula, vyplula nahoru a drápala se na loď moji, již by byla tíží svojí málem z rovnováhy přivedla a zvrátila. Vydrápavši se nahoru, usadila se na okraji a pohlížela na mne velkýma svýma očima tak hloupě, že bych se byl s chutí za-

smál. Pak slezla do ločky mé a uvelebila se v ní pohodlně, ale hnedle se vzchopila a několikrát přes mne jako zmámená přeskočila, pokropíc mne při tom jakousi hnusnou lepkavou šťávou. Glumdalkiř, vidouc to, pospíchala mi ku pomoci, ale já prosil jsem ji, aby mne nechala; troufal jsem si širokotlamou tu nestvůru přemoci a z lodi zapudit. Uchopil jsem veslo a bil nelítostně do žáby, tak že tato, vidouc, že nerozumím žertům, odporně kvákajíc s lodi do vody skočila. Za hrdinství své byl jsem potleskem všech přítomných vyznamenán.

Největší nebezpečí, které jsem v zemi obrů přestál, budu vám však teprve nyní vypravovati. Příčinou jeho byla opice, patřící majetkem jednomu z královských kuchtíků. Vídal jsem sice častěji tuto dlouhooocasou chlupatou nestvůru sem tam pocházeti, ale vždy vyhnul jsem se pečlivě osklivému tomu zvířeti; bál jsem se ho nejen pro hroznou jeho výšku, ale i z té příčiny, že stále a to způsobem málo lákavým zuby cenilo. Jednou stalo se, že Glumdalkiř někam nutně odejítí musela, i zamkla mne v pokoji svém; že však byl krásný letní den, zůstala okna pokoje i dvěře mého domečku otevřena. Zadmán seděl jsem u stolu, když tu pojednou okno zařinčelo a něco do pokoje vskočilo. Jakkoli jsem se velice ulekl, osmělil jsem se přece oknem z domku svého vyhlédnouti, abych se přesvědčil, co se to vlastně děje. Strnul jsem hrůzou. Veliká opice dostala se otevřeným oknem do pokoje a proháněla se nyní po židlích a stolech, tropíc všeliké nezbednosti. Konečně spatřila i moji škatuli a zadívala se chtivě na ni. Zdálo se mi, že se jí příbytek můj velmi líbí; prohlížela si ho ze všech stran velmi bedlivě, vzala jej za kruhy do tlápy, trásla jím, ohledávala, šklebic se, dvěře

i okna, vůbec těšila se nálezu svému velice.

Když se takto delší čas bavila, zahlídla konečně i mne. Zděšen uprchl jsem do nejzazšího kouta příbytku svého. Ach, kdybych se býval raději do postele nebo některé skříňné ukryl, tam bych snad byl ušel pozornosti šklebící se nestvůry, ale já pozbyl v této chvíli nebezpečí všeliké rozvahy a běhal jsem sem tam nevěda, co vlastně činím a že nerozumným jednáním svým nepřítele svého jen dráždím. A skutečně využítkovala opice zděšení mého plnou mírou, neboť když jsem přišel poblíž dveří, chňapla po mně a již jsem byl v moci její. Vytáhnuvši mne z příbytku mého, posadila si mne na pravou ruku a hladila a líbala mne, anižby mi však byla ublížila. Jen tehdy, bránil-li jsem se, přílišným projevům lásky její, stiskla a zmáčkla mne tak silně, že mi až slzy bolesti z očí vyhrkly; přišel jsem tedy k náhledu, že po zlém s opicí ničeho nepořídím a že učiním nejlépe, poddám-li se volně svému osudu. Jakmile jsem se utišil, byla opice ihned laskava, hladila mne a hrála si se mnou jako chůva se zavinutým děťátkem. Snad mne dokonce považovala za malinkou opičku a chtěla mi lásku svoji osvědčit.

V zábavě své byla však opice nenadálým šramotem přerušena; zdálo se mi, že někdo strká klíč do zámku dvéří a chce otevřít. Počal jsem doufat, že konečně zbaven budu nemilé té společnosti a že opice, vidouc se blížit člověka, uprchne. A skutečně se stalo, jak jsem předvídal, jen že opice odnesla mne s sebou. Jako blesk vyskočila na okno, vyrazila ven a utekla na převysokou střechu sousedního domu.

Právě, když mne opice oknem odnášela, vstoupila Glumdalkič do pokoje a

spatříc, co se děje, div že rozumu nepozbyla. Spěchala k oknu, bědovala a volala o pomoc. V krátkém čase byl celý královský hrad pobouřen a také celé soustedstvo bylo z klidu vyburcováno. Kde kdo spěchal na ulici, aby zvěděl, co přičinou tak velikého poplachu.

Nalezal jsem se v postavení věru hrozném. Na sta lidí nastavilo se ve dvoře a všichni pohlíželi na opici, jež se na lomenici domu uvelebila a mne jako děťátko chovala a krmila, vyndavajíc z lícnicích vaků svých všelijaké hnusné potraviny. Nechtěl-li jsem ústa otevřít, bila mne, že jsem až bolestí křičel, nad to obával jsem se neustále, že se hry se mnou nasytí a dolů se střechy mne shodí. Umíral jsem úzkostí, avšak lid na nás zevlující smál se z plna hrdla podivnému počínání opice. Uznával jsem, že pohled na mne jest asi směšný a nezazlíval jsem proto lidem ve dvoře shromážděným, obavami mne však naplňovalo, že někteří z nich, chtěje mi pomoci, po opici kamením házeli. Jak snadno mohl mne některý kámen zasáhnout a hlavu mi rozbit.

Konečně přinešeny žebříky a přistaveny ke zdi, po nich pak lezli nejsrdnatější ze zástupu nahoru. Když to opice spozorovala a poznala, že pronásledovatelům svým neunikne, pustila mne z ruky a dala se spěšně na útěk. Valil jsem se po střechu dolů, křiče a běduje úpěnlivě; domníval jsem se, že nastala poslední má hodinka — tu zapadl jsem do okapu a byl jsem zachráněn. Děkoval jsem Bohu z hloubi srdce. Chvilí ležel jsem ani sebou nehýbaje v okapu, tu pozoroval jsem, že se mi někdo blíží a již v příštím okamžiku octl jsem se v kapse nějakého smělého muže, jenž mne také šťastně se střechy dolů snesl. Glumdalkič, celá šťastna, poděkovala ochranci mému a po-

javši mne v náruč svojí líbala a láskala mne. Když se trochu upokojila, vyňala mi jehlicí z úst kárky a ohryzky, které mi tam neblahá opice nastrkala, tak že bych se byl málem udusil. Oddechl jsem si volně a cítil se jako znovuzrozeným; přes to však byl jsem velice zemdlen a unaven, a celé tělo mé bylo tolika modřinami pokryto, že jsem více jak čtrnácte dní vyležel. Král i královna brali vřelého podílu na nehodě mé a přeptávali se co den, jak se mi daří a nebude-li mítí dobrodružství to pro mne zlých následků. Opice byla chycena a zastřelena, zároveň vydán přísný rozkaz, že nikdy více v paláci královském takové zvíře chováno býti nesmí.

Jakmile jsem se zotavil, odebral jsem se ku králi a královně, abych jim za pozornost i přízeň milostivé mně prokazovanou poděkoval. Král se dobrodružství mému smál a pravil žertem: „Nuž, malý hrdino, jak pak ti bylo u srdce, když jsi se nahoře na střeše v rukou opice třepetal? Jaká pozorování činil jsi z vysokého svého stanoviště a co vše jsi viděl?“ Nemohl jsem pochopiti, jak tak vážný a vznešený muž, jako byl král, o věci, jež mohla mítí pro mne nejsmutnější následky, žertova ti může a mlčel jsem. Když však král stále na mne nalehal a chtěl, abych mu odpověděl, ba když konečně o zmužilosti mé pochybovatí počal, odvětil jsem mu: „Vaše Majestátnost přeje si věděti, jak mi bylo, když jsem byl na střeše? Nuže, právě tak, jako kterémukoli z Vašich poddaných, jenž by na tenké niti z měsíce visel.“ Král usmál se

nuceně a pravil k družině své: „Ten trpaslík dělá vtipy.“ Pak se opět ke mně obrátil a tázal se mne: „Pověz mi, co bys byl asi učinil, kdyby tě podobná nehoda ve vlasti tvé byla stihla?“ — Hrdě se vztyčiv odvětil jsem: „V mé vlasti, nejmilostivější pane, není opic. K nám přináší je z cizích zemí pro podívanou a ty jsou tak malé, že bych jich bez zvláštního namáhání celý tucet do všech úhlů světa rozprášíl, kdyby se opovážily mne se dotknouti. Ostatně dovoluji si podotknouti,“ pokračoval jsem povznešeným hlasem, „že by se nebylo ani této ohyždné a brozné nestvůře podařilo v moc svou mne dostati, kdyby mne nebyla překvapila. V prvním leknutí zapomněl jsem, že mám po boku věrného přítele, meč svůj. Necht však ještě jednou přijde a uhlídáme, kdo s koho. Našinec nezná strachu!“ To řka, vypnul jsem hrdě prsa a udeřil na rukojeť meče svého, jakobych chtěl nahnati strachu každému, kdo by o zmužilosti mé pochybovatí se odvážil. Všichni přítomní propukli v hlučný smích a já poznal jsem, jak nemoudře jsem jednal, nadýmaje se před lidmi, kteří velikostí i silou daleko nade mne vynikali. Místo obdivu dostalo se mi za chvástot můj posměchu, tak že jsem se zastyděl a potichu z královských komnat se vykradl.

A tak neminul den, abych byl dvůr buď zúmýslně nebo bezděčně nepobavil. Ovšem nesmím mlčením pominouti, že se mi někdy také podařilo obdiv příznivců a přátel svých si zjednatí, o čemž v následujícím krátce se zmíním.

HLAVA PÁTÁ.

Všudybyl zhotoví z vousů králových hřebeny a z vlasů královniných židle a sáček na peníze. — Nový způsob hry na piano. — Výlet k moři. — Návrat do vlasti.

Jednou neb dvakrát v týdnu navštěvoval jsem krále vždy z rána. Při té příležitosti viděl jsem, jak se Jeho Veličinstvo holi a netajím se tím, že mne pohled ten velice poděsil. Bylat břitva, již se holič oháněl, dvakrát tak veliká, jako naše nejdelší kosa, i očekával jsem každou chvíli, že stane se nějaké neštěstí. Jednou, když byl holič s prací svojí hotov a hrozná břitva v pochvu zastrčena, vyprosil jsem si od něho trochu seškrábaného mýdla. Ochotně vyhověl žádosti mé a já vybral si z mýdlové pěny čtyřicet neb padesát kousků vousu královského, dojistu na prst dlouhých. Potom vyhledal jsem si příhodný kus tvrdého suchého dřeva, a ořezal a ohladil je perorízkem tak, že podobalo se hřbetu hřebenu. Jehlou, již mi Glumdalkič půjčila, vyvrtil jsem do dřeva potřebný počet dírek a do těch zasadil jsem vousy královny. Měl jsem pěkný a velmi pevný hřeben, kterýž se každému, kdo

jej viděl, zejména královně, již jsem i účel jeho vysvětlil, velice líbil.

Když jsem pozoroval, že se práce má všeobecně líbí, vymyslel jsem si ještě mnohé jiné hračky. Tak dal jsem si u dvorního truhláře dvě židle, podobné těm, jež se v pokoji mém nalezaly, ale bez polštářů, zhotoviti. Když mi je truhlář odevzdal, musil okraj sedadla četnými drobounkými dírkami opatřiti, jimiž jsem pak nejsilnější a nejdelší vlasy královniny, které mi vlásenkář opatřil, provlekl a pečlivě propletl, tak že se zcela u nás obvyklým židlím rákosovým podobaly. Královna přijala dárek můj milostivě a ukazovala jej později jako podivuhodnou zvláštnost a znamenitost. Ze zbývajících mi vlasů upletl jsem na metr dlouhý váček na peníze, jež jsem počátečným písmenem jmena královnina ozdobil a se svolením Jejího Veličinstva péstounce své na památku daroval. I tento důkaz dovednosti mé vzbudil obdiv, ačkoliv pro maličkost svojí ku praktické potřebě nebyl

Majíť nejmenší peníze Brobdignacké padesát centimetrů v průměru a vešlo by se jich tedy jen něco málo do váčku.

Největší slávy dobyl jsem si však, když poskytnuta mi byla příležitost, osvědčiti své hudební umění. Král byl totiž velikým přítelem hudby a konaly se z té příčiny velmi často koncerty a jiné hudební zábavy u dvora, jimž jsem i já vždy ve škatuli své přítomen býti musel. Hřmot, hudebními nástroji působený, byl však tak veliký, že jsem skorem ani melodii rozeznati nemohl. Jsem pevně přesvědčen, že, kdyby sto děl najednou vypálil, nepovstal by takový hluk a hřmot, jaký panoval v dvoraně, v níž se koncert odbyval. Proto vyžádal jsem si, aby moje škatule vždy co možná nejdále od hudebníků postavena byla, pak uzavřel jsem pečlivě dveře i okna a zacpal si uši — čímž podařilo se mi, pekelný ten hluk aspoň poněkud zmírniti. A přec stalo se mi, že jsem jednou po vyslechnutí jakési nad obyčej hlučné ouvertury po celé tři dni naprosto neslyšel.

Jednou tázal se mne král, zdaž jsem přítelem hudby a hraji-li na některý nástroj. Odpověděl jsem na milostivou tu otázku, že jsem se sice v mládí učil hráti na piano, ale že jsem v umění tom valně nepokročil. Král slyše, že umím hráti, trval na tom, abych něco zahrál a přednešením některých u nás oblíbených hudebních skladeb jej pobavil. Vida nezbytí, uvolil jsem se vyhověti vůli králově, prohlásil jsem však, že se tak okamžitě státi nemůže, neboť nástroj, na němž jsem hráti měl, byl třicet metrů dlouhý, klávesy pak každá více jak půl metru široká, tak že jsem, roztáhna co nejvíce ruce, ani půl oktavy obsáhnouti nemohl. Slíbil jsem, že vymyslím nový způsob hry na obrovském tom klavíru, poskytnete-li mi Jeho

Majestát potřebného k tomu času. Žádosti mé ochotně vyhověno a já přikročil ihned k řešení své úlohy. Glumdalkič vysadila mne na klavír, já pak za dozoru jejího a k největšímu podivení starého královského koncertního mistra počal jsem po klávesách přebíhati a z jedné na druhou skákati, tak že jasně a velice harmonicky zněly. Cvičil jsem se tak více týdnů a když jsem nabyl potřebné jistoty a poznal, jak musím skočit, aby se piano tím či oním zvukem ozvalo, oznámil jsem králi, že jsem ochoten, vůli jeho splniti. Král určil den, kdy jsem měl veřejně vystoupit a nepotřebuji zvláště ujišťovat, že nový můj způsob hry na piano vyvolal největší senzaci. Od té chvíle stoupal jsem stále v přízni Jejich Veličenstev, ba mnozí, již mně až dosud nepřáli, naklonili se mně. Každého týhodne bavil jsem v určitý den dvůr tímto způsobem a všichni, kdož mne slyšeli, byli nadšeni dovedností mojí a krásou skladeb, jež jsem přednášel.

Tak uplynula dvě leta od příchodu mého do Brobdignaku. Jakkoli se mi velmi slušně dařilo a přes to, že by mnohým lidem bylo velice na prospěch, kdyby mohli v kleci bydleti, znechutil se mi život při dvoře krále obrů mírou nejvyšší. Hnuso se mi žítí mezi lidmi, s nimiž neměl jsem ničeho společného a již mne mohli každého okamžiku jako červíka zašlápnout. Byl jsem pevně přesvědčen, že opět dostane se mi svobody, ale toho jsem se nenadál, že toužená ta hodina již blízka jest.

Jednoho dne usmyslila si totiž královna, že ztráví leto v letohrádku Flanfasníku, nalezajícím se na břehu mořském. Glumdalkič a já měli jsme ji provázeti. Jako obyčejně, konal jsem cestu v škatuli a mohl jsem z ní vše, co se kolkolem dalo,

pozorovati. Z počátku nepříhodilo se nám nic pamětihodného; vyhlížel jsem stále z okna a pozoroval krajinu a když mne zaměstnání to více netěšilo, vylezl jsem do visací rohože a pohroužil se v přemýšlení o stavu svém.

Jakkoli jsem byl živ velice jednoduše a spořádaně, odstonal jsem přece změnu povětří notnou rýmou; hůře vedlo se pěstounce mé, která, zmožena namáháním s tak dlouhou cestou spojeným, ihned, jak mile jsme do Flanfasniku přibyli, ulehnutí musela a delší čas churavěla. Za choroby naší měl jsem nadbytek příležitosti, prohlédnouti si zevrubně letohrádek, když pak jsem se uzdravil, zatoužil jsem poohlédnouti se v okolí. Věděl jsem, že přednesu-li přímo žádost svojí, vyhověno jí nebude a proto stavěl jsem se opět nemocným a žádal lékaře, aby mi dovolil podívat se na břeh mořský, dokládaje, že mne svěží vzduch občerství a uzdraví. Lékař svolil, také královna nenamítala ničeho a nařídila, aby mne jeden z panošů — pěstounka má byla stále churava — na břeh mořský donesl.

Nikdy nezapomenu, jak se Glumdalkič proti této mé libůstce vzpírala. Nechtěla o tom ani slyšet a jen rozkaz královnin přiměl ji k tomu, že konečně svolila. Když jsem do škatule vlezl a panoš mne odnášel, propukla v usedavý pláč a loučila se se mnou, jako by tušila, že mne vidí naposledy. Za nedlouho byl jsem na břehu mořském, kdež panoš, po žádosti mé, domek můj na vysokou, do moře vyčnívající skálu, s níž byl čarokrásný rozhled, postavil. Byl jsem u cíle tužeb svých a nechtě býti nikým vyrušován, dal jsem panošovi dovolení, aby se trochu po břehu prošel a zábavy své si hleděl. Učinil tak s radostí a já byl samotén. Přistoupil jsem k oknu a zahleděl jsem se na širé

moře; myšlenky mé zalétaly daleko, daleko až do milé otčiny.

Ostrý, mořský vzduch mne poněkud omámil, tak že jsem pocítoval potřebu, odpočinouti si; ulehл jsem tedy do visuté rohože a usnul jsem. Spal jsem asi hodinu, tu však jsem byl prudkým otrásáním domku mého ze sna probuzen. Zdálo se mi, že někdo za kruh, na vrchu mé krabice připevněný, trhá. Hned na to pozoroval jsem, jak nějaká neviditelná moc domek můj do povětří povznáší a s ním s velikou rychlostí směrem vodorovným odletá. Polekán, seskočil jsem s rohože a nahnul se z okna, abych se přesvědčil, co příčinou neobyčejného toho úkazu. Hrůzou jsem zkameněl! Veliký orel držel domek můj za kruh v zobáku a unášel ho přes širé, pode mnou se vlnící moře. Bezpochyby že mne bystrým čichem svým zvětřil a nyní odnášel mne na nějakou pustou skálu, aby si na mně, nikým nevyrušován, pochutnal. Zoufaje nad osudem svým, ohlídl jsem se na pevninu, kdež jsem nedávno ještě tak pohodlně živ byl, zdaž nekyně mi odtud pomoc. Marná naděje! Břeh byl pustý; jediná Glumdalkič pobíhala po něm, horce plačíc a za unášeným domkem ruce roztahujíc. Kynul jsem jí kapesním šátkem na rozloučenou a odal se svému osudu.

Klid můj netrval však dlouho; spatřil jsem po chvíli, jak jiní dva orlové k lupičovi mne unášejícímu přiletěli a s ním o domek můj boj započali. Bylo-li postavení mé prve hrozné, bylo nyní mnohem děsnější, kolíbal se domek můj tak prudce a otrásal se ranami zobáků ptáků velikánů tak silně, že očekával jsem to nejhorší. A věru, neklamal jsem se; kolísání domku náhle přestalo a já poznal k nevýslovné hrůze své, že letím kolmo dolů a to s rychlostí vždy více rostoucí, tak

že jsem skorem ani dýchat nemohl. Hrozný pád můj skončil strašlivým plesknutím, pak zatmělo se kolem mne a děsné hučení a šumění div že mne nepřipravilo o rozum. Za chvíli pominula tma a do domku mého vnikalo opět denní světlo. Vyhlídl jsem z okna a k nemalému zděšení svému poznal jsem, že pluji po vodě: nebylo více pochyby, že spadl jsem do moře.

Na štěstí byl domek tak bytelně zhotoven, že nemohla jím voda proniknouti, jen sem tam byla malinká štěrbina, již jsem snadno ucpal. Přes to bylo postavení mé zoufalé; byl jsem hříčkou vln, jež mne každým okamžikem pohltiti mohly. Abych poněkud volněji dýchat mohl, chtěl jsem víko nadzdvihnouti, ale nepodařilo se mi to. A tak jsem byl v prkeném domku svém za živa pohřben, nemaje jiné naděje, než na hroznou, zdlouhavou smrt.

Jak dlouho to trvalo, nevím; otupěl jsem přílišným rozčilením tak, že nevěděl jsem, co se kolem mne děje. Teprve jakýsi zvláštní šramot a v krátkých přestávkách opakující se trháni domkem mým přivedlo mne opět k vědomí. Poznal jsem k nemalému překvapení svému, že někdo škatuli moji vodou ku předu táhne a v prsou mých počala se opět ozývatí naděje, že budu zachráněn.

Jal jsem se tedy z plna hrdla křičeti, abych na sebe upozornil. Dlouho namáhal jsem se bez výsledku, konečně však zaslechl jsem k nevyšlovné své radosti zřetelné, třikrát se opakující: Hurá! Hned na to ozvaly se kroky nad hlavou mojí a někdo ptal se otvorem ve stropě po Angličku: „Jest zde dole někdo? Pakli že ano, ozvi se.“ — „Pro Boha, pro vše, co Vám svatého,“ volal jsem, radostí skorem bez sebe — „vysvobodte mne z hrozného mého vězení!“ — „Buďte pokoj, člověče, nebrozí Vám více nebezpečí,“ odpověděl mi

jakýsi hlas. „Bedna Vaše jest pevně přivázána ku korábu našemu. Jen chvíli mějte ještě strpení, tesař náš přijde ihned a vyseká do víka otvor, abyste mohl ven vylézt.“

Tesař přišel a vyseká do stropu domku mého dosti široký otvor, načež spustil dolů žebřík, po němž jsem hbitě na horu vylezl. Příštím okamžikem byl jsem na palubě Anglické kupecké lodi. Lodníci mne obklopili a pohlíželi udiveni na mne, zasypávající mne tisícerými otázkami, na něž jsem však pro velikou zemdlenost jen velmi neúplně odpovídal. Kapitán lodi, muž velmi rozšafný a rozumný, vida, že mi nejprve odpočinku zapotřebí, svedl mne do kajuty své, kdež mi podal vína pro občerstvení a nabídl postel svojí, abych se trochu prospal. Přijal jsem vděčně jeho nabídnutí, prve však než jsem uleh, prosil jsem ho, aby všechny movité předměty, nalezající se v domku mém, na loď dal přenést. „Jsou tam,“ pravil jsem, „velmi drahocenné věci, jako židle a stůl ze slonoviny, hřeben z vousů krále Brobignackého a jiné předměty ceny nesmírné.“ Kapitán, slyše řeč mojí, pohlížel na mne udiven a kroutil nedůvěřivě hlavou; myslil, že jsem pomatený, ale přes to slíbil mi, že učiní, jak si přeju.

Spal jsem několik hodin a když jsem procitl, bylo mi, jako bych se byl znovu narodil. Bylo k osmé hodině a kapitán poručil prostříti k večeři. Musel jsem s ním usednouti k stolu. Když pak jsem se posilnil a kapitán se přesvědčil, že rozum můj v pořádku, požádal mne, abych mu vypravoval osudy své a vysvětlil, jakým způsobem jsem se v bedně na moře dostal.

Pověděl jsem mu vše dle pravdy. Mnohdy sice potrásal řádný ten muž nedůvěřivě hlavou, mnohdy se při vypravování

mém podivně usmíval, ale když jsem, abych tvrzení své doložil, skřín svůj otevřel a z ní všechny své vzácnosti, jako hřeben z vousů krále obrů, jehly na metr dlouhé, zlatý prsten, který jednou královna s prstu stáhla a na krk mně hodila, spodky z kůže polní myšky a j. v. vyndal, nepochyboval ani okamžik déle o pravdivosti slov mých a pokládal si za velkou čest, že muže tak zkušeného na lodi své hostí. Oznámil mi, že mne bezplatně do Anglie doveze a skutečně přistáli jsme v červenci 1706 v přístavu Bristolském, kdež jsem si ihned koně zaopatřil a další cestu k domovu nastoupil.

Již na lodi bylo mi nápadno, že vše kolem mne tak malé jest, když pak jsem jel po silnici, nepřestal jsem se skorem ani diviti. Domy, stromy, lidé, zvířata, vše bylo malicherné a nutkalo mne k smíchu i ptal jsem se sám sebe častěji: Což jsi opět v Liliputu? Stále jsem se obával, že lidi, jež jsem potkával, přejedu a křičel jsem na ně zdaleka, aby se mi vyhnuli. Dům svůj našel jsem teprv po dlouhém hledání a když jsem přes práh kročil, sehnul jsem se jako husa, jež má vraty projít a bojí se, aby hlavou nena-

razila. Žena, sotva že mne zahlédla, běžela mi vstříc a chtěla mne obejmouti, ale já rychle pokleknul na kolena, domníval jsem se, že mne nebude moci políbiti. Dcera má klečela přede mnou, prosíc za požehnání, já ji však neviděl, dokud nevstala; navykl jsem si dlouhým obcováním s lidmi více jak sedmnáct metrů vysokými hleděti stále nahoru a nevyšším jsem si toho, co se dole u nohou mých děje.

Choť i dítky moje počaly se již obávat, že jsem choromyslným a trápily se velmi nade mnou. Tím větší byla tedy radost jejich, když se přesvědčily o bezdůvodnosti domyslu svého a poznaly příčinu mého podivinství, jež se tou měrou, jak přivykal jsem poměrům, v nichž jsem žil, menšilo. Za nedlouho cítil jsem se mezi svými úplně šťastným a bavil jsem je mnohý večer vypravováním podivuhodných příhod, jež zažil jsem v zemi obrů. Končival jsem vždy ujištěním, že nikdy více na cesty po moři se nevydám a doštál jsem slibu svému, přesvědčil jsem se důkladně, že všude dobře, doma ale nejlíp!

OBSAH.

DÍL PRVÝ.

VŠUDYBYLOVA CESTA DO LILIPUTU, ZEMĚ TRPASLÍKŮV.

HLAVA PRVÁ.

Stránka

Lod, na níž se Všudybyl plavil, ztroskotá se a bouře zanese jej na ostrov trpaslíků Liliput. — Všudybyl upadne v zajetí a jest dopraven na voze 1500 koní taženém do hlavního města, kdež mu opuštěný chrám za byt vykázán . . . 1

HLAVA DRUHÁ.

Všudybyl seznámí se s králem Liliputánským, dostane nový kabát, naučí se řeči trpaslíků a získá sobě mírumilovným chováním svým nejvyšší přízeň. — Prohlídka kapes Všudybylových. — Následky vstřetů z bambitky 9

HLAVA TŘETÍ.

Všudybyl získá si přízeň lidu. — Cvičení jízdy na jeho kapesním šátku a pochod vojska skrze nohy jeho. — Žádost za svobodu. — Návštěva hlavního města a královského paláce 15

HLAVA ČTVRTÁ.

Stránka

Všudybyl přemůže a zajme celé loďstvo nepřátelské, začez je prvním hodností říše jmenován. — Král Blefuský žádá za mír. — Všudybyl přijme pohostinně vyslance jeho a vzbudí obdiv jejich silou svoji 21

HLAVA PÁTÁ.

Noční návštěva. — Nevděčnost krále Liliputánského a nástrahy proti Všudybylovi. — Útěk Všudybův k Blefuskánům a slavné přivítání jeho tamže 26

HLAVA ŠESTÁ.

Všudybyl prohlíží si říši Blefuskánskou a najde na moři opuštěnou loď. — Vyravení její. — Odchod z Blefuku a šťastný návrat Všudybův do vlasti 30

DÍL DRUHÝ.

VŠUDYBYLOVA CESTA DO BROBDIGNAKU, ZEMĚ OBRŮ.

HLAVA PRVÁ

Stránka

Jak přišel Všudybyl do země obrů. — Přátelské přijetí v domě nájemcově. — Hrůzoplý oběd. — Desíletá Glumdalkič stane se ochrankou Všudybylovou. — Vítězný boj s dvěma krysama. — Nepříjemný pobyt v tlamě psa krepeláka 37

HLAVA DRUHÁ.

Pachtýř vystavil Všudybyla lidu na odív a zjednal si tak velikého bohatství. — Všudybyl u dvora krále obrů. — Po důkladné prohlídce, konané třemi mudrci, koupí král Všudybyla a dá mu Glumdalkič za opatrovatelku . . . 43

HLAVA TŘETÍ.

Stránka

Všudybyl ubytuje se ve skvostně zařízené skatuli, účastní se hostiny královské, spadne do krajíce s mlékem, bojuje s vosami a prohlíží si Brobdignak 47

HLAVA ČTVRTÁ.

Dobrodružství pod jabloní. — Krupobíť. — Boj s ptáky-velikány. — Všudybyl osvědčí se jako výtečný veslař a námořník 51

HLAVA PÁTÁ.

Všudybyl zhotoví z vousů králových hřebyny a z vlasů královských židle a sáček na peníze. — Nový způsob hry na piano. — Výlet k moři. — Návrat do vlasti. 57